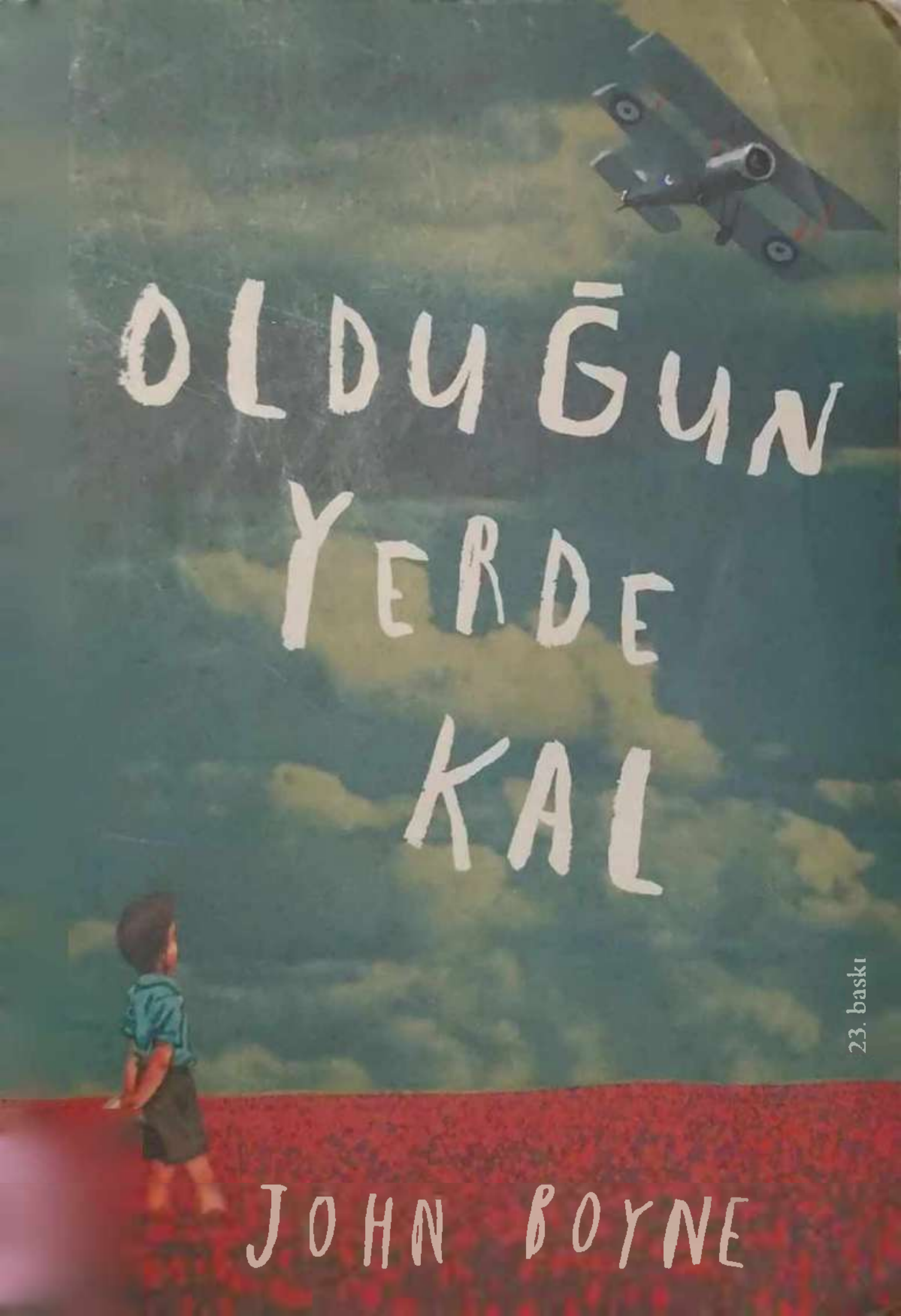

OLDUĞUN YERDE KAL
23. baskı
JOHN BOYNE

OLDUĞUN YERDE KAL

JOHN BOYNE

OLDUĞUN YERDE KAL

© 2013, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. AŞ
1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

metin hakları © 2006, John Boyne

İlk baskı 2006 yılında, İngiltere'de *Stay Where You Are & Then Leave* adı ile Random House Children's Books markası olan Doubleday tarafından gerçekleştirilmiştir.

Bu kitabın telif hakları William Morris Endeavor Entertainment LLC ve AnatoliaLit Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

YAZAR: John Boyne
KAPAK: Oliver Jeffers
TÜRKÇELEŞTİREN: Arif Cem Ünver
EDİTÖR: Tuğçe Akyüz
GRAFİK UYGULAMA: Aynur Sarıbüyük

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Başkent Organize San. Bölgesi 22 Cad. No:6 Malıköy, Temelli/Ankara
Tel: 0312 284 18 14

Birinci Baskı: Ağustos 2014
Yirmi Üçüncü Baskı: Nisan 2022 (10.000 adet)
(İlk yirmi iki baskı toplam 81.000 adet)

ISBN: 978-605-285-204-0
Yayınevi sertifika no: 45041
Matbaa sertifika no: 48083

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

tudem.com

OLDUĞUN YERDE KAL

JOHN BOYNE

tudem

JOHN BOYNE

1971 yılında İrlanda'nın Dublin kentinde dünyaya gelen John Boyne, Dublin Trinity Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu. Yazarın 2006 yılında yayımladığı ve Nazi toplama kampları gerçeğini iki çocuğun gözünden anlattığı ilk çocuk romanı *Çizgili Pijamalı Çocuk*, Miramax tarafından sinemaya uyarlanarak pek çok ödül aldı. Aynı roman, İrlanda'da iki edebiyat ödülünün yanı sıra çeşitli uluslararası ödüllere layık görüldü ve birçok uluslararası ödüle de aday gösterildi. Bu başarılara ek olarak kitap, İrlanda listelerinde 80 hafta bir numarada kalarak büyük bir rekora imza attı ve *New York Times*'ın çok satanlar listesinin de zirvesine yükseldi. Bütün dünyada 5 milyondan fazla satan *Çizgili Pijamalı Çocuk*, hem 2007 hem 2008 yılında İspanya'da en çok satan kitap oldu. Boyne, çalışmalarına Dublin'de devam etmektedir.

Tudem Yayınlarından çıkan kitapları:

Çizgili Pijamalı Çocuk *(roman)*
Ormanın Kalbindeki Çocuk *(roman)*
Yanlışlıkla Dünyanın Öbür Ucuna Uçan Çocuk *(roman)*
Olduğun Yerde Kal *(roman)*
Zirvenin Dibindeki Çocuk *(roman)*

Delidolu Yayınlarından çıkan kitapları:

Romanovlar'ın Son Evi *(roman)*
Asker Doğmayanlar *(roman)*

1

BENİ GÜLÜMSEYEREK UĞURLA

Alfie Summerfield geceleri yatağında düşünür, savaş çıkmadan önce nasıl bir yaşam sürdüklerini hatırlamaya çalışırdı. Her geçen günle birlikte, o döneme ait anıları zihninde canlı tutması zorlaşıyordu.

28 Temmuz 1914'te başlamıştı savaş. Başkaları bu tarihi bu kadar kolay hatırlamayabilirdi belki, ancak 28 Temmuz, o tarihte beş yaşına basan Alfie'nin doğum günüydü. Anne babası onun için bir doğum günü partisi düzenlemişler ve çok sayıda misafir davet etmişlerdi, ama gelenlerin sayısı bir elin parmaklarını geçmemişti. Babaannesi bir köşede oturmuş, mendiliyle gözyaşlarını silmiş ve, "İşimiz bitti, işte şimdi işimiz bitti," deyip durmuştu. Alfie'nin annesi sonunda ona kendini toplamasını, aksi halde ondan evi terk etmesini istemek zorunda kalacağını söylemişti. Yan komşu, Avustralyalı İhtiyar Bill Hemperton da oradaydı; görünüşe göre yüz yaşında olan bu adamın en sevdiği numara, sadece dilini kullanarak takma dişlerini ağzından çıkarıp gerisingeri içeri sokmaktı. Alfie'nin en yakın arkadaşı Kalena Janáček de, köşedeki şekerciyi işleten ve Londra'nın en parlak ayakkabılarını giyen babasıyla birlikte

salondaydı. Alfie aynı sokakta yaşayan arkadaşlarının çoğunu davet etmişti aslında; ama sabah anneler birbirleri ardına kapıyı çalmış ve yavrularının partiye gelemeyeceğini bildirmişti.

"Kutlama için uygun bir gün değil sanki," demişti Bayan Smythe. Okulda Alfie'nin önünde oturan ve her gün en az on defa kötü kokular yayan Henry Smythe'ın annesiydi. "En iyisi iptal ediverin."

Gelen beşinci anneden sonra ellerini bıkkınlıkla beline koyarak, "Hiçbir şeyi iptal etmiyorum," diye söylendi Alfie'nin annesi Margie. "Tam tersine, bugün iyi vakit geçirmek için elimizden geleni yapmalıyız. Hem kimse gelmezse bu sofra ne olacak?"

Alfie annesinin ardından mutfağa girip, masanın üzerine özenle dizilmiş ve taze kalsınlar diye üstlerine ince bezler örtülmüş konserve sığırlı sandviçlere, işkembe çorbasına, yumurta turşularına, füme dillere ve haşlanmış yılanbalığına baktı.

"Ben yerim anne," dedi. Yardım etmeyi seven bir çocuktu ne de olsa.

"Ona ne şüphe!" dedi Margie. "Dipsiz bir kuyudan farkın yok Alfie. Yediklerin nereye gidiyor hiç bilmiyorum. Gerçekten hiçbir fikrim yok."

Alfie'nin babası Georgie öğle vakti işten geldiğinde yüzünde endişeli bir ifade vardı. Bu defa genelde yaptığı gibi arka bahçeye çıkıp elini yüzünü yıkamadı; biraz süt ve biraz da at kokuyordu oysa. Onun yerine evin ön tarafındaki salonda bir süre ayakta dikilip elindeki gazeteyi okudu; sonra da gazeteyi ikiye katlayıp koltuklardan birinin minderi altına sakladıktan sonra mutfağa girdi.

"Nasılsın Margie?" diyerek, eşinin yanağına bir öpücük kondurdu.

"İyiyim Georgie."

"Sen nasılsın evlat?" diye sorup oğlunun başını okşadı Georgie.

"İyiyim baba."

"Doğum günün kutlu olsun oğlum. Kaç yaşına basmıştın, yirmi yedi miydi?"

"*Beş* yaşına girdim baba." Alfie yirmi yedi yaşında olmanın nasıl bir şey olduğunu hayal bile edemiyor, ama nihayet beş yaşına bastığı için kendini çok büyümüş hissediyordu.

"Hımm, beş yaşındasın demek," diyen Georgie çenesini sıvazladı. "Çok daha uzun zamandır buralardasın gibi gelmişti oysa."

"Dışarı! Dışarı!" diye bağıran Margie, eşi ve oğluna salonu işaret etti. O yemek yaparken ayağı altında gezinen iki erkekten daha sinir bozucu bir şey olmadığını söylerdi hep. Bunun üzerine Georgie ve Alfie kendilerine söyleneni yaptılar ve partinin başlamasını beklerken pencere kenarındaki masaya oturup Yılan ve Merdiven oyununu oynamaya başladılar.

"Baba?" dedi Alfie.

"Efendim oğlum?"

"Bay Asquith bu sabah nasıldı?"

"Çok daha iyi."

"Veteriner ona baktı mı?"

"Evet. Sorun yaratan şey her neyse bedenini bir şekilde terk etmiş olmalı."

Bay Asquith, Alfie'nin babasının atıydı. Daha doğrusu mandıranın atıydı; her sabah süt dağıtımına çıkan Georgie'nin

arabasını çekiyordu. Yaklaşık bir yıl önce babasının arabasına verildiği gün ona bu adı koymuştu Alfie. O zamanlar Asquith* adını radyoda öylesine sık duyar olmuştu ki, bu ismin yalnızca çok önemli birine ait olabileceğine ve bir at için çok uygun olduğuna karar vermişti.

"Onu benim için sevdin mi baba?"

"Evet, oğlum," dedi Georgie.

Bunu duyan Alfie gülümsedi. Bay Asquith'i çok ama çok seviyordu.

"Baba?" dedi Alfie hemen sonra.

"Ne var evlat?"

"Yarın seninle işe gelebilir miyim?"

Georgie başını iki yana salladı. "Üzgünüm Alfie. Süt arabasına binmek için hâlâ çok küçüksün. Sandığından daha tehlikeli bir iştir."

"Ama biraz daha büyüdüğümde yapabileceğimi söylemiştin."

"Doğru, biraz daha büyüdüğünde yapabileceksin."

"Evet, ama artık daha büyüğüm," dedi Alfie. "Komşularımızın güğümlerini doldurmalarına yardımcı olabilirim."

"Buna izin verirsem işimi kaybedebilirim Alfie."

"Tamam, o zaman sen güğümleri doldururken Bay Asquith'e göz kulak olurum?"

"Kusura bakma evlat," dedi Georgie. "Hâlâ yeterince büyük değilsin."

Alfie iç geçirdi. Gecenin bir yarısında uyanmak zorunda kalacağı halde, sabah erken saatte babasının süt arabasında süt dağıtmayı ve bir sokaktan diğerine geçerken Bay Asquith'e eliy-

* H. H. Asquith: Dönemin İngiltere başbakanı. [Ç.N.]

le şeker yedirmeyi her şeyden çok istiyordu. Herkes uykudayken dışarıda olup şehrin sokaklarında gezinme düşüncesi tüylerini diken diken ediyordu. Bir de üstüne babasının sağ kolu olmak? Bundan daha iyi ne olabilirdi? Bunu yapabilmek için belki bin defa izin istemişti babasından, ama aldığı yanıt hep aynıydı: *Henüz değil Alfie, daha çok küçüksün.*

"Beş yaşındaki halini hatırlıyor musun baba?" diye sordu Alfie.

"Evet evlat. Babam o zaman ölmüştü. Zor bir yıldı."

"Nasıl öldü?"

"Madende."

Alfie bu konuda düşünmeye başladı. Şimdiye kadar ölen yalnızca bir kişi tanımıştı. Kalena'nın annesiydi bu, tüberkülozdan ölmüştü. Alfie bu sözcüğü yazmayı becerebiliyordu. *T-ü-b-e-r-k-ü-l-o-z.*

"Sonra ne oldu?" diye sordu.

"Ne zaman?"

"Baban öldükten sonra."

Georgie bir an düşündükten sonra omuz silkti. "Ne yapalım, biz de Londra'ya taşındık. Babaannen bizi Newcastle'a bağlayan bir şey kalmadığını, buraya gelirsek kendimize yeni bir hayat kurabileceğimizi söyledi. Ona göre evin erkeği artık bendim." Zarları atıp beklediği sayının geldiğini görünce, "Şans işte," dedi.

Alfie, "Bu gece geç vakte kadar bizimle oturabilecek misin?" diye sorunca babası başını salladı.

"Evet, oğlum, sırf senin için. Bugün doğum günün olduğu için akşam dokuza kadar yatmak yok. Nasıl, iyi mi?"

Alfie gülümsedi. Georgie işe sabah çok erken başladığı için, akşam yedi olur olmaz yatardı. "Güzellik uykum olmazsa hiçbir işe yaramam," der ve bu lafıyla Margie'yi her seferinde güldürürdü. Sonra da Alfie'ye döner, "Annenin benimle evlenmesinin tek nedeni yakışıklı olmamdı," derdi. "Eğer akşamları uykumu almazsam gözlerimin altında koyu renkli torbalar belirir ve yüzüm bir hayaletinki gibi bembeyaz olur; o zaman da annen beni terk edip postacıyla kaçar."

"Evet, oysa ben bir sütçüyle kaçtım ve şu halime bak!" derdi Margie, ama bunu ciddi söylemediği belli olurdu çünkü hemen sonra birbirlerine bakıp gülümserlerdi. Bazen annesi de esner ve kendisinin de erken yatmak istediğini söylerdi, sonra da Georgie ile üst kattaki odalarına çıkarlardı. O zaman Alfie de yatmak zorunda kalırdı ve burdan şu sonucu çıkarırdı: Esnemek bulaşıcıydı.

Doğum gününe katılanların sayısı hayal kırıklığına yol açtıysa da, Alfie bunu dert etmemeye çalıştı. Dışarıda bir şeyler oluyor, yetişkinler sürekli bundan söz ediyordu; ancak Alfie'nin bu konuşulanları pek de ilgi çekici bulduğu söylenemezdi. Bu durum aylardan beri devam ediyor, yetişkinler herkesin hayatını etkileyecek büyük bir şeyin giderek yaklaştığını söyleyip duruyordu. Bazen babası annesine hazırlıklı olmaları gerektiğini, bu şeyin her an gelebileceğini söylüyor; Margie'nin keyfinin kaçtığı zamanlardaysa endişelenecek bir şey olmadığını, önünde sonunda her şeyin yoluna gireceğini, Avrupa'nın kimsenin kazanamayacağı bir dalaş başlatmayacak kadar uygar bir yer olduğunu anlatıyordu.

Doğum günü partisi başladığında salondaki herkes neşeli

görünmeye, normal bir gün geçiriyormuş gibi davranmaya çabaladı. El Yakan Patates oyununu oynadılar: Herkes yere oturup bir çember oluşturuyor, sıcak patatesi elden ele dolaştırırken düşüren kişi oyun dışı kalıyordu. (Bu oyunu Kalena kazandı.) Sonra, İhtiyar Bill Hemperton salonun bir köşesinde madeni para fırlatma oyunu başlattı ve Alfie üç çeyreklik kazandı. Daha sonra Alfie'nin babaannesi herkese bir çamaşır mandalı verdi ve yere boş bir süt şişesi koydu. Mandalı en yüksek noktadan bırakıp şişeye sokabilen birinci oluyordu. (Margie bu oyunda herkesten iki kat daha iyiydi.) Ne var ki çok geçmeden büyükler çocuklarla konuşmayı bırakıp kasvetli yüzlerle salonun farklı köşelerinde toplandı. Alfie ve Kalena da kulak kabartıyor, söylenenleri anlamaya çalışıyordu.

"Onlar seni çağırmadan önce gidip yazılman daha iyi olur," diyordu İhtiyar Bill. "Böyle yapman önünde sonunda işine yarayacaktır, aha şuraya yazıyorum!"

İhtiyar Bill'in evinin karşısında, on bir numarada yaşayan ve Bill her sabah pencereleri açık halde gramofon çaldığı için onunla pek iyi geçinemeyen Babaanne, "Sen sussana!" diye çıkıştı. Devamlı saç filesi takan ve her an işe başlayacakmışçasına giysisinin kollarını kıvırarak gezen kısa boylu, tombul bir kadındı. "Georgie hiçbir şeye yazılmayacak."

"Bu konuda seçme şansım olmayabilir anne," dedi Georgie başını sallayarak.

Eşinin kolunu çekiştiren Margie, "Şşş, Alfie'nin önünde konuşmayalım," diye uyardı Georgie'yi.

"Merak etmeyin, bu iş Noel'den önce biter," dedi Bay Janáček. Siyah deri ayakkabıları öylesine parlıyordu ki, içeri

girdiğinde evdeki herkes bu konuda bir yorum yapmıştı. "Herkes böyle söylüyor."

"Şşş, Alfie'nin önünde olmaz," dedi Margie yeniden, bu sefer sesini de yükselterek.

"Bittik biz, bittik!" diye bağıran Babaanne, cebinden devasa mendilini çıkarıp büyük bir gürültüyle sümkürünce Alfie bir kahkaha attı. Gelgelelim Margie bunu pek de komik bulmamıştı; birden ağlamaya başladı ve koşarak salondan çıktı. Georgie hiç vakit kaybetmeden onun peşinden gitti.

O günden bu yana dört yıldan uzun bir süre geçse de Alfie hâlâ sık sık o günü düşünürdü. Artık dokuz yaşındaydı ve aradaki yıllar boyunca doğum gününü hiç kutlamamıştı. Yine de her gece yatağına yattığında, ailesinin değişmeden önceki haliyle ilgili her şeyi hatırlamak için elinden geleni yapıyordu, çünkü onları eski halleriyle hatırlayabilirse, bir gün her şey eskisi gibi olabilirdi.

Georgie ve Margie evlendiklerinde çok yaşlılardı, bu kadarını biliyordu Alfie. Babası neredeyse yirmi bir yaşında, annesi de ondan sadece bir yaş ufaktı. Yirmi bir yaşında olmanın nasıl bir şey olduğunu hayal etmekte bile zorlanıyordu Alfie. O yaştaki insanların kulakları ağır işitmeye başlıyor, görüşü bulanıklaşıyor olmalıydı. Ihlayarak, *Eh, geç oldu, ben artık yatayım*, demeden şömine önündeki kırık koltuktan kalkmak mümkün değildi o yaşta. Dünyadaki en önemli şeyler bir bardak sıcak çay, rahat bir çift terlik ve sıcak tutan bir yelek olmalıydı. Bazen bu konuya kafa yorduğunda, bir gün kendisinin de yirmi bir yaşın-

da olacağını düşünüyordu ama bu o kadar uzaktı ki, hayal etmesi bile güçtü. Bir keresinde eline kâğıt kalem almış ve rakamları alt alta yazdığında, o yaşa 1930 yılında basacağını görmüştü. 1930! Daha yüzyıllar vardı o güne. Tamam, belki yüzyıllar yoktu, ama Alfie böyle düşünüyordu işte.

Alfie'nin beşinci yaş günü partisi hem mutlu hem de hüzünlü anılarla doluydu. O gün güzel bir gündü çünkü güzel hediyeler gelmişti: Anne babasından on sekiz farklı renkte pastel boya kalemi ve bir resim defteri; Bay Janáček'ten ikinci el bir *Robinson Crusoe* kitabı (Alfie'nin bu kitabı şimdi okumaya kalkması halinde zorlanacağını, ama ileride bir gün bunu başarabileceğini söylemişti Bay Janáček.); Kalena'dan bir torba limonlu şeker. Bazı hediyelerin epey sıkıcı olmasına aldırmamıştı: Babaannesinden bir çift çorap ve İhtiyar Bill'den bir Avustralya haritası. İhtiyar Bill, bir gün Avustralya'ya gitmek isterse bu haritanın çok işe yarayacağını söylemişti.

"Şurayı görüyor musun?" demişti, haritanın üst kısmında, yeşil kenarların ortada kahverengiye döndüğü noktayı göstererek. "Benim geldiğim yer orası. Mareeba adında bir kasaba. Koca Avustralya'nın en güzel yeridir. Ev büyüklüğünde karınca tepeleri vardır. Eğer bir gün oraya gidersen Alfie, onlara seni İhtiyar Bill Hemperton'ın yolladığını söyle; sana içlerinden biriymiş gibi davranacaklardır. Bağlantılarım sayesinde orada bir kahraman gözüyle bakıyorlar bana."

"Nasıl bağlantılar?" diye sordu Alfie, ancak İhtiyar Bill göz kırpıp başını iki yana sallamakla yetindi.

Bir şey anlamamıştı Alfie. Yine de, sonraki günlerden birinde haritayı odasının duvarına astı, babaannesinin aldığı

çorapları giydi, pastel kalemlerin çoğunu ve resim defterinin tamamını kullandı, *Robinson Crusoe*'yu okumaya çalıştı ama çok zorlandı (biraz daha büyüdüğünde okumak üzere kitabı rafına yerleştirdi) ve limonlu şekerlerini Kalena ile paylaştı.

Bunlar güzel anılarıydı.

Hüzünlü anıları da vardı, çünkü her şey o gün değişmişti. Sokağın tüm erkekleri günbatımında dışarıda toplanmışlardı. Gömlek kollarını sıvamış, pantolon askılarını çekiştiriyorlar, sigaralarından birkaç kısa nefes çektikten sonra onları uçlarına çimdik atarak söndürüp, daha sonra tekrar içmek üzere yelek ceplerine koyuyorlardı. "Görev" ve "sorumluluk" dedikleri şeyler hakkında konuşup duruyorlardı. Georgie, en eski ve en yakın arkadaşı olan ve on altı numarada oturan Joe Patience ile doğrular ve yanlışlar dedikleri konuda tartışıyordu. Babası o sokağa taşındığından bu yana Joe ile arkadaştılar –babaannesi, Joe'nun onların mutfağında büyüdüğünü söylerdi– ve o akşamüstüne kadar bir kere bile tartışmamışlardı.

Yirmi bir numarada yaşayan ve bir defasında durup dururken Alfie'nin kafasına taş fırlatan gazeteci Charlie Slipton, elinde gazetenin durmadan yenilenen baskılarıyla altı kez sokağı turlamış ve her seferinde hiç zorlanmadan tüm gazeteleri satmıştı. Alfie'nin annesinin, şömine önündeki kırık koltukta oturup dünyanın sonu gelmişçesine hıçkıra hıçkıra ağlamasıyla bitmişti o gün.

"Haydi ama Margie," demişti Georgie, koltuğun arkasında durup eşinin boynunu okşayarak. "Ağlayacak bir şey yok, görmüyor musun? Herkes ne dedi duymadın mı? Noel gelmeden her şey bitmiş olacak. Gelip yılbaşı hindisini doldurmana yardım edeceğim, söz."

"Sen de kalkmış bu söylenenlere inanıyorsun, öyle mi?" demişti Margie, ağlamaktan kızarmış gözlerle eşine bakarak. "Bu palavralara inanıyor musun gerçekten?"

"Elimizden inanmaktan başka ne gelir? Her şeyin iyiye gitmesini ummaktan başka çaremiz yok."

"Bana söz ver, Georgie Summerfield," demişti Margie. "Yazılmayacağına söz ver."

Alfie'nin babası konuşmadan önce bir süre sessiz kalmıştı. "İhtiyar Bill'in dediklerini duydun hayatım. Böyle yapmak uzun dönemde işime yaraya–"

"Peki, ben ne olacağım? Ya Alfie? Bizim de işimize yarayacak mı? Söz ver Georgie!"

"Pekâlâ hayatım. Önce bir ne olacak görelim, tamam mı? Bu politikacıların sağı solu belli olmaz, ertesi sabah kalkıp tamamen fikir değiştirirlerse hiç şaşırmam. Belki de boşu boşuna endişeleniyoruzdur."

Alfie anne babasının konuşmalarını gizlice dinlememesi gerektiğini biliyordu aslında. Geçmişte başı bu yüzden bir iki defa derde girmişti, ama beş yaşına bastığı o gece, merdivende görünmeyeceğini bildiği o noktada oturup ayak parmaklarını süzerek anne babasını dinlemişti. Orada o kadar uzun süre oturmayı planlamamıştı aslında, gündüzden kalan ve gözüne kestirdiği bir parça füme dili mideye indirmek ve bir bardak su içmek için inmişti aşağıya; ancak anne babasının çok ciddi bir konuda konuştuğunu anlayınca, odasına geri dönmenin bir hata olacağını düşünmüştü. Bir ara uzunca esnemişti. Tüm doğum günleri gibi, Alfie'ninki de uzun ve yorucu bir gün olmuştu ve bir an için gözlerini kapayıp başını arkasındaki

basamağa yaslamıştı. Hemen ardından, daha ne olduğunu anlayamadan derin bir uykuya dalmış ve rüyasında birinin onu kaldırıp sıcak ve rahat bir yere götürdüğünü görmüştü. Yeniden gözlerini açtığında kendi küçük yatağında yatıyor, ince perdelerden sızan güneş ışığı odasını dolduruyordu. Alfie, bu soluk sarı çiçek desenli perdelerin bir kız odasına daha uygun olduğundan yakınıp duruyordu sık sık.

Alfie doğum günü partisinin ertesi sabahında aşağıya indiğinde, annesi çamaşır günü giysilerini giyip saçlarını başının üstünde toplamış, ocaktaki her tencerede su kaynatıyor ve önceki geceki kadar mutsuz görünüyordu. Her çamaşır günü sabah yediden akşam yediye kadar üzerine çöken alışılmış mutsuzluğundan farklıydı o günkü hali. Alfie'yi görünce başını kaldırdı ama bir an için oğlunu tanımamış gibi göründü; normale döndüğündeyse tek yaptığı, kederli bir ifadeyle gülümsemek oldu.

"Alfie," dedi. "Bugün seni erken uyandırmamanın iyi olacağını düşündüm. Dün senin için büyük bir gündü. Çarşafını aşağıya getirir misin? Aferin benim oğluma."

"Babam nerede?" diye sordu Alfie.

"Dışarıya çıktı."

"Nereye gitti?"

"Bilmem," dedi annesi, gözlerini oğlunun gözlerinden kaçırarak. "Bilirsin, baban bana hiçbir şey anlatmaz."

Bunun doğru olmadığını biliyordu Alfie, çünkü her öğleden sonra mandıradan eve döndüğünde gününün nasıl geçtiğini eşine en ince ayrıntısına kadar anlatırdı ve komik olaylara birlikte

gülerlerdi. Bonzo Daly'nin yarım düzine güğümü ağızları açık halde dışarıda bırakışını ve kuşların güğümlere dadanıp sütü berbat edişini... ya da Petey Staples'ın yine patrona yakındığını ve patronun yanıt olarak, bu şekilde davranmaya devam etmesi halinde gidip böyle saçmalıklara katlanılan bir iş bulmasını söylediğini... ya da Bay Asquith'in, dört numarada oturan, kraliyet ailesinden geldiğini iddia eden ve bu sokaktan çok daha iyi yerlere layık olduğunu söyleyip duran Bayan Fairfax'ın evi önüne tüm kakaları gölgede bırakacak bir kaka yapışını anlattığı günler gibi. Alfie'nin babası hakkında bildiği tek bir şey varsa, o da annesine *her şeyi* anlattığıydı.

Yaklaşık bir saat sonra, Alfie'nin salonda yeni resim defterine bir şeyler çizdiği ve annesinin de çamaşır yıkamaya ara verdiği sırada, babaannesi biraz dedikodu yapmaya geldiğini söyleyip içeriye girdi. Aslında Margie'ye yıkaması için kendi çarşaflarını getirmişti. Derken elindeki gazeteyi yüzüne yaklaştırıp gözlerini iyice kıstıktan sonra, yazıların çok küçük olduğu konusunda üst üste defalarca yakındı.

"Okuyamıyorum Margie," diyordu. "Bizi hepten kör etmeye mi çalışıyorlar? Planları bu mu?"

"Sence babam beni yarın arabasıyla süt dağıtmaya çıkarır mı anne?" diye sordu Alfie.

"Bunu ona sordun mu?"

"Evet, ama biraz daha büyümem gerektiğini söyledi."

"Öyle dediyse öyledir."

"İyi ama yarın, dünkünden daha büyük olacağım."

Margie yanıt vermeye hazırlanıyordu ki, evin giriş kapısı açıldı ve Alfie'yle annesinin şaşkın bakışları arasında içeriye bir

asker girdi. Tıpkı Alfie'nin babası gibi uzun boylu ve yapılıydı ama salonda etrafına bakınırken utangaç bir hali vardı. Alfie askerin üzerindeki üniformadan gözlerini alamıyordu: beş adet pirinç düğmeli haki renk bir ceket, bir çift omuz askısı, paçaları diz hizası çoraplara sokulmuş bir pantolon ve siyah renkli büyük çizmeler... İyi ama bir asker neden onların oturma odasına girsindi ki? Kapıyı bile çalmamıştı! Asker şapkasını çıkarıp koltuk altına sıkıştırdığında, Alfie bu gelenin herhangi bir asker olmadığını, hatta tanıdık biri olduğunu fark etti.

Georgie Summerfield'dı bu.

Babasıydı.

İşte o an Margie elindeki örgü şişlerini yere attı ve elleriyle ağzını kapadı; birkaç saniye böyle kaldıktan sonra da koşarak odadan dışarıya, merdivenlere doğru gidip üst kata çıktı. Babası, Alfie'ye ve babaannesine bakıp çaresizce omuz silkti.

"Bunu yapmak zorundaydım," dedi. "Beni anlıyorsun değil mi anne? Başka çarem yoktu."

"İşte şimdi bittik," diyen babaanne, elindeki gazeteyi indirip oğluna arkasını döndü ve pencereden dışarıya, tıpkı Georgie'ninki gibi üniformalarla kendi evlerinin bahçelerine adım atan diğer genç adamlara baktı. "Hepimiz bittik."

Alfie'nin beş yaşına bastığı güne dair hatırladıkları bunlardı işte.

2

SİPERDEKİ TEK DÜŞMAN SEN OLSAYDIN

Alfie boya sandığını çaldığında, Janáček ailesi gideli neredeyse iki yıl olmuştu.

Alfie kendini bildi bileli Janáček ailesi onların üç ev ilerisinde yaşamıştı ve oğlandan altı hafta büyük olan Kalena, bebekliklerinden bu yana en iyi arkadaşı olmuştu. Alfie akşamüstleri ne zaman onların evine gitse, Bay Janáček'i önünde boya sandığıyla mutfakta oturmuş, ertesi gün için ayakkabılarını parlatırken görüyordu.

"Bir erkek dış dünyaya karşı her zaman şık ve zarif olmalıdır," derdi Alfie'ye. "Bizi hayvanlardan farklı kılan budur."

Damley Sokağı'ndaki herkes birbiriyle arkadaştı, en azından savaştan önce öyleydiler. Sokağın her iki yanında bitişik on iki ev vardı ve onları birbirinden ayıran ince duvarlar, komşuların konuşmalarını boğuk halde yan evlere taşırdı. Bazı evlerin ön duvarında çiçeklik denen ve pencerelerden oluşan bir çıkıntı vardı; bazılarında yoktu. Sonuçta herkes sokağın güzel görünmesi için elinden geleni yapardı. Alfie ve Kalena çift kapı numaralı evlerin olduğu sırada, Alfie'nin babaannesi ise karşı sırada yaşıyordu.

Her evin salonunda sokağa bakan bir pencere bulunur, üst katta bunlardan iki tane daha olurdu. Tüm evlerin kapıları aynı renkteydi: sarı. Alfie, on altı numarada oturan vicdani retçi Joe Patience'ın kendi kapısını kırmızıya boyadığı günü hatırlıyordu.

Kadınlar kapı önlerine çıkmışlar, dehşete kapılmış halde başlarını iki yana sallayarak fısıldaşmışlardı. Joe siyasi fikirleri olan biriydi, bunu bilmeyen yoktu. İhtiyar Bill onun için "başına buyruk" derdi hep, bu ne demekse. İşe gittiğinden çok greve gider, sürekli işçi hakları konulu el ilanları dağıtırdı. Kadınların da oy hakkına sahip olması gerektiğini söylerdi, ancak bu konuda ona katılmayanlar arasında kadınlar bile olurdu. (Baba-annesi bu konuda, "Vebaya yakalanmayı tercih ederim," yorumunu yapıyordu.) Eski ve harika görünen bir klarneti de vardı ve bazen kapı önünde oturur onu çalardı. Bunu yaptığında, on sekiz numaradan Helena Morris de kapı önüne çıkar, annesi gelip rezil olacaklarını söyleyerek onu içeriye sokana kadar orada dikilip Joe'yu izlerdi.

Alfie, Joe Patience'ı* severdi. Soyadı ile karakterinin zıt olması komiğine gidiyordu; Joe sürekli bir şeyler hakkında celalleniyordu çünkü. Kapısını kırmızıya boyadığı gün mahalleden üç adam (beş numaradan Bay Welton, on dokuz numaradan Bay Jones ve Alfie'nin babası Georgie Summerfield) onunla konuşmaya karar vermişti. Aslında Georgie gitmek istememiş, ama Joe'nun en eski arkadaşı o olduğu için diğerleri ısrar etmişti.

"Bunu yapmamalıydın Joe," demişti Bay Jones, kadınlar

* Patience: (İng.) Sabır.

camları silme bahanesiyle kapı önlerine çıkmaya başladığı sırada.

"Nedenmiş o?"

"Etrafına baksana. Sokağımıza hiç uygun değil."

"Çalışan insanın rengidir kırmızı! Bu sokakta hepimiz birer işçi değil miyiz?"

"Damley Sokağı'ndaki kapıların rengi sarıdır," dedi Bay Welton.

"Sarı olmaları gerektiğini kim söyledi?"

"Çok eskiden beri böyle Joe. Geleneklerimizi bozmanın bir anlamı yok."

"İyi ama öyleyse her şey nasıl daha iyiye gidecek?" demişti Joe. Üç adamın onun hemen önünde duruyor olmasına aldırmadan sesini yükseltmişti. "Mantık aşkına, bu sadece bir kapı! Hangi renkte olduğu ne fark eder?"

Herkesi sakinleştirmek isteyen Georgie, "Belki de Joe haklıdır," demişti. "O kadar da önemli değil sanki. Kapının boyaları dökülüp sokağı kötü göstermediği sürece önemi yok..."

"Onun tarafını tutacağını düşünmeliydim," demişti Bay Jones. Oysa Joe ile konuşmaya giderken Georgie'yi yanlarına alma fikri ondan çıkmıştı. "Ne de olsa eski dostsunuz. Peh!"

Bu dünyanın en doğal şeyiymiş gibi omuz silkerek, "Evet," demişti Georgie. "Eski dostuz. Ne var bunda?"

Sonunda Bay Welton ile Bay Jones kırmızı kapı konusunda ellerinden bir şey gelmediğini anlayınca, bir sonraki yaza kadar kapı bu renkte kalmıştı. Daha sonra İrlandalıların emperyalist güçlerin taktığı zincirleri kırmak için ellerinden geleni yaptığını söyleyen Joe, onlara destek olmak için kapısını yeşil renge

boyadı. Bunu duyan Georgie bir kahkaha attı ve tüm parasını boyaya harcamak istiyorsa bunun kendisinin bileceği iş olduğunu söyledi. Babaanne ise, hâlâ hayatta olsaydı Joe'nun annesinin bu olanlardan utanç duyacağını söylüyordu.

"Bilmem ki," dedi Margie. "Özgür bir ruhu var, o kadar. Bu yönünü seviyorum onun."

"Joe Patience iyi biridir," dedi Georgie.

"Başına buyruk bir genç adam," diye tekrarladı İhtiyar Bill.

"Her şeye rağmen yakışıklı bir adam aslında," dedi Margie. "Helena Morris ondan hoşlanıyor."

"Annesi utanç duyardı," dedi babaanne inatla.

Bunu saymazsak, sokağın sakinleri her zaman birbirleriyle iyi geçinirlerdi. Hem komşu hem arkadaştılar. Herkesten önce de Kalena ve babası, bu topluluğun en ayrılmaz parçasıydı.

Bay Janáček sokağın sonundaki şeker dükkânını işletirdi. Burada sadece şeker yoktu tabii; gazete, ip, defter, kurşunkalem, doğum günü kartı, elma, sapan, futbol topu, ayakkabı bağcığı ve boyası, sabun, çay, tornavida, cüzdan, ampul ve çekecek de satılıyordu, ama Alfie'ye göre satılan en önemli şey şekerdi ve bu yüzden dükkânı şekerci olarak görüyordu. Tezgâhın ardında sıralanmış uzun cam kavanozlarda limonlu şekerler, elmalı ve armutlu drajeler, akide şekerleri, meyan kökü çubukları ve içi karamelli çikolatalar bulunurdu ve Alfie eline ne zaman biraz bozuk para geçse doğruca Bay Janáček'e gelip hangi şekeri seçeceğine karar vermek için uzun süre tezgâhın diğer yanında dikilirdi.

Bir keresinde Bay Janáček temizlemek üzere gözlüklerini

gözünden çıkardıktan sonra tezgâha dayanmış ve, "Biliyor musun Alfie," demişti, "bazen senin şeker yemekten çok, hangi şekeri seçeceğine karar vermeyi sevdiğini düşünüyorum."

Bay Janáček'in komik bir konuşma tarzı vardı çünkü o İngiliz değildi. Prag'da doğmuş ve yaklaşık on yıl önce Londra'ya gelmiş, aksanını da hiç kaybetmemişti. *Biliyor* kelimesi *biliyoğ* olarak çıkıyordu ağzından. *Senin* derken *zenin* diyordu. Kalena ise onun gibi konuşmuyordu çünkü o altı numaralı evde doğmuş ve hayatı boyunca Londra dışına çıkmamıştı.

Bir gün birlikte kaldırıma oturmuş, meyan kökü çubuğu çiğneyip bir yandan da kömürcünün, Bayan Scutworth'ün on beş numaralı evine bir çuval kömür getirişini izlerken, "Sen tanıdığım en şanslı insansın," demişti Alfie. Kömürcünün yüzü ve kolları kömür tozundan kapkara olmuştu; ama sokağa varmadan hemen önce kollarını sıvamış olmalıydı ki, ellerinden dirseklerine kadar olan kısımlar bembeyazdı.

"Neden öyle dedin?" diye sordu Kalena, dikkatle bir muzun kabuklarını soyarken.

"Çünkü baban şekerci," diye yanıt verdi Alfie, soruya şaşırırmış gibi. "Dünyada bundan daha iyi bir iş olamaz. Belki süt arabasını sürmek olabilir."

Kalena başını iki yana sallayarak, "Bundan daha iyi çok iş var," dedi. "Ben büyüyünce şeker dükkânında çalışmayacağım."

"Ne yapacaksın?" diye sordu Alfie kaşlarını çatarak.

"Başbakan olacağım," dedi Kalena.

Alfie buna verecek bir yanıt bulamadı, ama epey etkilenmişti doğrusu. Bunu o akşam yemekte anne babasına söylediğinde, ikisi birden kahkahayla güldü.

"Kalena Janáček mi? Başbakan ha?" dedi Georgie, başını iki yana sallayarak. "Hay sen çok yaşa. Havuç tabağını uzatır mısın hayatım?"

"Belki bir başbakan eşi olabilir," dedi Margie, tabağa uzanarak.

Arkadaşını savunmak isteyen Alfie, "Ben ona oy veririm," dedi. Bu durumu komik bulmaları pek hoşuna gitmemişti.

"Ona oy veren tek kişi sen olursun oğlum. Kendine oy vermesi bile mümkün değil, ülkedeki en yüksek konuma gelebileceğini de nerden düşünmüş. Havuçlar biraz sert mi, bana mı öyle geliyor?"

"Neden kendine oy veremezmiş?" diye sordu Alfie.

"Çünkü kadınlar oy veremiyorlar da ondan," dedi Margie, rostodan bir dilim daha kesip patates ile birlikte Alfie'nin tabağına koyarak. (Akşam yemeğinde et ve patates gibi şeyler yiyebildikleri günlerdi bunlar. Savaş başlamadan önceki günler.)

"Neden peki?"

"Eskiden beri böyle oğlum."

"İyi ama neden?"

"Öyle işte," dedi Margie. "Şimdi yemeğini ye Alfie, ve çok soru sormaktan vazgeç. Havuçlar da her zamankinden farksız Bay Georgie Summerfield, bu yüzden tabağındakileri bitirsen iyi edersin. Bütün öğleden sonramı siz tabağınızda yemek bırakasınız diye mutfakta geçirmedim ben."

Alfie, annesinin sorusuna yanıt vermediğini biliyor ve ne olursa olsun Kalena'nın bu kadar istekli olması hoşuna gidiyordu. O gece yatağında yatarken, büyüyünce yapabileceği işleri düşündü. Tren sürebilirdi. Belki polis olabilirdi. Ya da öğret-

men veya itfaiyeci. Babasıyla birlikte süt dağıtmaya çıkabilir ya da Bay Welton gibi otobüs şoförlüğü yapabilirdi. Son zamanlarda gazetelerde sık sık boy gösteren Ernest Shackleton gibi bir kâşif olabilirdi. Bunların hepsi de güzel meslekler gibi görünüyordu; ancak o sırada ansızın aklına bir fikir gelen Alfie heyecanla yatağından fırladı.

Ertesi gün öğleden sonra Bay Janáček'in şekercisine girdi ve on üç numarada oturan Bay Candlemas tütün parasını ödemek için cebinden çıkardığı bozuklukları sayana kadar bekledi. Tezgâhın yanındaki yüksek tabureye oturup şeker kavanozlarına dikti gözlerini.

"Merhaba Alfie," dedi Bay Janáček.

"Merhaba Bay Janáček," dedi Alfie.

"Bugün hangisinden istiyorsun?" *Bugün hangizinden iztiyoğzun?*

Alfie başını iki yana salladı. "Hiçbirinden, teşekkür ederim," dedi. "Pazartesi gününe kadar harçlığım yok. Size bir soru sormaya gelmiştim."

Başını salladıktan sonra oğlanın yanına gelen Bay Janáček omuzlarını silkti. "Bana dilediğini sorabilirsin."

"Sonuçta artık genç değilsiniz Bay Janáček, öyle değil mi?" diye sordu Alfie. Bu lafı İhtiyar Bill'den duymuştu. Ne zaman sokakta yapılacak bir işe yardım etmesi istense bunu yapamayacağını, her ne yapılacaksa onun gençlere göre bir iş olduğunu ve sonuçta artık genç olmadığını söylerdi.

Bay Janáček güldü. "Sence ben kaç yaşındayım Alfie?"

Alfie bir süre düşündü. Geçmiş tecrübelerinden (özellikle de yirmi numarada yaşayan Bayan Tamorin ile aralarında geçen

tatsız konuşmadan sonra) karşısındakinin yaşını tahmininden az söylemesi gerektiğini biliyordu. "Altmış?" diye sordu, yanılmadığını umarak. (Aslında Bay Janáček'in yetmiş beş civarında olduğunu düşünüyordu.)

Bay Janáček bir kahkaha atıp başını iki yana salladı. "Yaklaştın," dedi. "Yirmi dokuz yaşındayım. Babandan yalnızca birkaç yıl büyüğüm."

Alfie duyduklarına hiç inanmadıysa da, fazla üstelememeye karar verdi.

"Tamam, ama günün birinde bu dükkânı idare edemeyecek kadar yaşlanacaksınız, değil mi?" diye sordu.

"Sanırım öyle," dedi Bay Janáček. "Yine de o günün uzakta olduğunu umuyorum."

"Kalena ile konuşuyordum da," diye devam etti Alfie. "Büyüyünce başbakan olmayı planladığı için bu dükkânda çalışmayacağını söyledi. Ben de bir gün sizin başka bir yardımcıya ihtiyacınız olacağını düşündüm, yanılıyor muyum? Eskisi gibi hareketli olmayacağınız ve üst raflarda duran şeylere uzanamayacağınız zaman..."

Bay Janáček bir süre düşündükten sonra, "Evet, bu mümkün," dedi. "Ama bunu neden soruyorsun Alfie? Yoksa bu işe talip misin?"

Düşünme sırası Alfie'deydi. Kendini tamamen bu işe adamak isteyip istemediğinden emin değildi henüz. "Aklınızda bulunsun istedim sadece," dedi. "Çalışkan ve dürüst biriyim, ayrıca şekerleri çok seviyorum."

"Evet, ama burada sadece şeker satılmıyor, biliyorsun. Diğer ürünleri de sevmek zorundasın."

"İp ya da mumlar fazla ilgimi çekmiyor doğrusu," dedi Alfie. "Ama elimden geleni yaparım. O zamana kadar da her hafta sizin tatil gününüzde burada durabilirim."

Bay Janáček bir kaşını kaldırdı. "Hangi günmüş o?" diye sordu şaşkınlıkla. "Durmadan çalışıyorum ben. Tatilim falan yok!"

"Evet, ama dükkânı her cuma akşamı kapatıyor ve pazar sabahına kadar açmıyorsunuz," dedi Alfie.

"Haa, ama o tatil amaçlı değil ki," dedi Bay Janáček. "Şabat gününden bahsediyorsun sen. Yahudilerin dinlenme günüdür o. Cuma akşamı Kalena mumları yakar ve birlikte dua ederiz. Çalışmayız ama hep meşgulüzdür. Cumartesi günleri dükkânı açamam. Ancak emekliye ayrılma zamanım geldiğinde bu cömert teklifini göz önünde bulunduracağımdan emin olabilirsin."

Alfie gülümsedi. Bu yanıt yeterliydi. Başını kaldırıp, Bay Janáček'in arkasında, kasanın yanındaki duvara iliştirilmiş bayrağa baktı. Oldukça karmaşık bir bayraktı bu: Üst tarafından kırmızı, ortasından ise beyaz bir şerit geçiyor, alt kısmını kırmızı ve yeşil renkte iki kare kaplıyordu. Ortasında duran iki amblemin üzerinde birer taç vardı.

"O nedir?" diye sordu Alfie.

Bay Janáček oğlanın neye baktığını görebilmek için arkasına döndü. "Ne mi? Tabii ki bayrak."

"Evet ama İngiltere bayrağı değil."

"Hayır, benim geldiğim yerin bayrağı o. Doğup büyüdüğüm yere ait." Çenesini sıvazlayıp, limonlu şeker kavanozuna dalgın dalgın baktı. "Prag çok güzel bir şehirdir," dedi. "Hatta dünyanın en güzel şehri olabilir. Mozart ve Dvořák'ın şehri. *Figaro* ve

Don Giovanni operalarının ilk sahnelendiği yer. Ve eğer güneş kalenin ardında batarken Charles Köprüsü üzerinden Vltava Nehri'ni geçmediysen hayatını eksik yaşamışsın demektir evlat. Bir gün mutlaka orayı ziyaret edeceksin, bundan eminim."

Alfie kaşlarını çattı. Bay Janáček'in bu son dediklerinden neredeyse hiçbir şey anlamamıştı.

"Eğer Prag o kadar harika bir yerse," dedi, "neden Londra'ya taşındınız?"

Bunun üzerine Bay Janáček'in yüzünde kocaman bir gülümseme belirdi. Alfie onu hiç bu kadar keyifli görmemişti. "Dünyanın en iyi nedeni uğruna," dedi Bay Janáček. "Sevgi."

Bunu duyan Alfie oturduğu tabureden aşağı atlayıp Bay Janáček'e veda ettikten sonra dışarı çıktı. Bu konu onu pek ilgilendirmiyordu doğrusu. Sevgi, aşk gibi laflar yetişkinlerin konuşup durduğu, kızların kitaplarda okuduğu bir şeydi. Gerçi Kalena bu konuda hiç konuşmuyor, aşkın dikkatini dağıtmasına izin verdiği halde başbakan olamayacağını söylüyordu, ama bu konu Alfie'nin hiç mi hiç ilgisini çekmiyordu. Her ne kadar yaşlı olsa da Bayan Janáček'in güzel bir kadın olduğunun farkındaydı, ancak ona âşık olabileceğini hayal edemiyordu.

Bayan Janáček savaş başlamadan bir yıl önce, 1913 yılında öldü. Çok hastalanmış ve bir deri bir kemik kalmıştı; bir süre sonra evden çıkamaz oldu. Alfie'nin annesi onu her gün ziyaret ediyordu. Bir gün Alfie onun babasına, "Günden güne eriyor, zavallı kadın," dediğini duydu. Kısa süre sonra da kadıncağız göçüp gitti ve Bay Janáček ile Kalena yapayalnız kaldılar. Alfie bu konuda arkadaşıyla konuşmayı denemiş, ancak Kalena henüz bu konuda konuşmak istemediğini söylemişti. Alfie de

onun yerine arkadaşını her gün, onun istekli olmadığı günlerde bile, oyun oynamaya dışarıya çıkarmıştı. Ona en kötü esprilerini yapıp durmuş ve bunlardan bir tanesi, annesinin ölümünden ancak üç ay sonra Kalena'yı güldürmeyi başarmıştı. Sonrasında da her şey yeniden eski haline dönmüştü.

Alfie, Janáček ailesini 1915 yılı baharından bu yana görmemişti. Artık gazetelerin savaştan başka bir şeyden bahsetmediği, mahalledeki hemen her erkeğin (Alfie'nin babası da onlardan biriydi) askerlik eğitimi aldığı ya da Belçika veya Kuzey Fransa'da savaştığı zamanlardı bunlar. Geri kalanlardan bazıları henüz yaşça küçüktüler ama on sekiz yaşına basar basmaz orduya yazılacaklarını söyleyip duruyorlardı. Diğerleriyse savaşmak istemiyor, başlarını öne eğip bu konuda hiç konuşmamayı tercih ediyorlardı.

Leonard Hopkins bile, yani King's Cross İstasyonunda ayakkabı boyacılığı yapan ve kazandığı tüm parayı kızlara ve saç jölesine harcayan o uçarı Leonard bile orduya yazılmıştı. Üstelik henüz on altı yaşına yeni basmıştı.

Bir akşam babaannesinin, "Duyduğuma göre hiç soru sormamışlar," diye annesine fısıldadığına kulak misafiri oldu Alfie. "Askere alımla görevli o subayların umrunda değil zaten, haksız mıyım? Gelen her koyunu mezbahaya götürmeye hazırlar. Leonard'ın daha sakalı bitmemişti. Bana sorarsan kepazelikten başka bir şey değil bu."

Tabii bir de on altı numarada oturan vicdani retçi Joe Patience vardı (o zamanlar henüz vicdani retçi olmamıştı) ve tüm

bunların saçmalık olduğunu söylüyordu. Ona göre bu savaş toprak ve para içindi, zenginleri daha zengin yapmak ve fakirleri yerinde saydırmaktan başka amacı yoktu. Kim ne derse desin kendisinin hiçbir zaman silah tutmayacağını, üniforma giymeyeceğini, zaten bu zamana kadar Fransa'yı görmek gibi bir isteğinin olmadığını ve bundan sonra da görmezse bir şey kaybetmeyeceğini söyleyip duruyordu.

Bunları duyanların çoğu Joe Patience'a çok kızsalar da, yıl henüz 1915'ti ve ona bağırıp çağırmaktan başka bir şey yapmıyorlardı. Çok daha kötü şeyler yapacakları zamanlar da gelecekti tabii.

O yılın şubat ayında, annesi babasından Aldershot'taki eğitim kışlasını anlatan bir mektup aldığı gün, Alfie'yi mutfağa çağırdı. Alfie içeri girdiğinde annesi elindeki bozuk paraları sayıyordu. "Bir koşu Bay Janáček'in dükkânına gider misin Alfie?" diye sordu. "Birkaç elma, bir paket un ve bugünün gazetesi lazım. Gazetenin son baskı olduğundan emin ol. Artan parayla da şeker alırsın."

Gözleri parlayan Alfie parayı kaptığı gibi dışarı fırladı. Sokağın sonuna vardığında, Bay Janáček'i bembeyaz bir suratla hafifçe titrer halde dükkânının önünde dururken buldu. Dükkânın camları tuzla buz olmuş, cam kırıkları kaldırıma saçılmış, birileri dükkânın kapısına boyayla üç sözcük yazmıştı: *Burada Casus İstemiyoruz!*

"Casus kim?" diye sordu Alfie kaşlarını çatarak. "Bir de dükkânınızın camlarına ne oldu? Bir de, elmalı drajelerden kaldı mı?"

Her zaman son derece cana yakın biri olan Bay Janáček,

Alfie'ye baktı ama gülümsemedi. Ayakkabıları her zamanki gibi pırıl pırıldı. Öfke ve korkuyla titreyen bir sesle, "Ne istiyorsun Alfie?" diye sordu.

"Birkaç elma, bir paket un ve bugünün gazetesi. Son baskı olduğundan emin olmam gerek."

"Damley Park'ın köşesindeki dükkâna gitsen iyi olur," dedi Bay Janáček. "Bugün dükkânı açamayacağım. Gördüğün gibi camlar yerde." *Camlağ yeğde.*

Ayakkabılarının altında cam kırıklarının yumuşak çıtırtılarını hisseden Alfie, "Bunu kim yaptı?" diye sordu.

"Sana parka gitmeni söyledim," dedi Bay Janáček, biraz sesini yükselterek. "Şu an seninle sohbet edecek durumda değilim."

Alfie iç geçirip oradan uzaklaştı. Bayan Bessworth'ün dükkânına gitmekten nefret ediyordu çünkü kadının küçük çocukları kaçırıp onlardan kek yaptığını ve akşamüstleri çayın yanında yediğini duymuştu. (Alfie'nin bir arkadaşının tanıdığının kuzeninin komşusunun başına gelmişti bu ve bu yüzden de doğruluğuna şüphe yoktu.)

Şekerci dükkânının camları daha sonra da birkaç kez kırıldı ve her seferinde Bay Janáček bir iki gün içinde yeni cam taktırdı. Sonra bir akşamüstü, Kalena kaldırıma tebeşirle çizilmiş şekiller üstünde seksek oynarken ve Alfie de kaldırım kenarına oturmuş onu izlerken, sokağın başında orduya ait bir kamyonet belirdi ve altı numaranın önünde durdu. Bay Janáček kapıyı açtığında hemen gelmesini, yoksa başının belaya gireceğini söylediler.

"İyi ama ben bir şey yapmadım!" diye itiraz etti Bay Janáček.

Yedi numarada oturan Bayan Milchin, "Sen Almansın!" diye bağırdı karşıdan. Üç oğlundan ikisini Ypres'te kaybetmişti; en küçükleri Johnny ise on sekiz yaşına basmak üzereydi. (Johnny haftalardır ortalıkta görünmüyordu; söylentilere göre Bayan Milchin onu İskoçya'nın batısındaki Dış Hebridler takımadalarında yaşayan görümcesinin yanına yollamıştı.)

"Değilim!" diye bağırdı Bay Janáček. "Ben Prag'danım. Bunu siz de biliyorsunuz! Hayatımda Almanya'ya adımımı atmadım!"

Kalena koşup babasına sarıldı. "Bizi götüremezsiniz!" diye haykırdı Bay Janáček.

"Lütfen bayım," dedi askerlerden biri. "Bize zorluk çıkarmamanız sizin için daha hayırlı olur."

"Evet, götürün onu buradan. O bir casus!" diye bağırdı Bayan Milchin. Bu sırada Alfie'nin annesi Margie de kapı önüne çıkmış, gördükleri karşısında dehşete kapılmıştı.

"Onu rahat bırakın!" diye bağıran Margie, koşarak olay yerine geldi ve Janáčekler ile askerlerin arasına girdi. "Size Alman olmadığını söyledi ya! Zaten yıllardır bu sokakta yaşıyor. Kalena bu mahallede doğdu. Kimseye bir zararları yok onların."

"Lütfen kenara çekilin bayan," dedi asker. Sonra da aracın yanında bekleyen silah arkadaşlarından birine aracın arka kapısını açmasını işaret etti.

"Sen bir hainsin Margie Summerfield!" diye bağırdı Bayan Milchin. "Düşmanla bir oluyorsun! Utan, utan!"

"İyi ama o bir suç işlemedi ki!" diye karşılık verdi Alfie'nin annesi. Sonra da, belki işe yarar umuduyla, "Benim eşim de asker," diye ekledi.

"Çekilin bayan," diye tekrarladı asker. "Yoksa sizi de gözaltına almak zorunda kalacağız."

Hemen sonra çıkan kargaşa epey uzun sürdü ve Janáčeklerin kamyonete bindirilmeleri yaklaşık yirmi dakika sürdü. Evlerine girip yanlarına herhangi bir şey almalarına bile izin yoktu. Bay Janáček en azından eşinin fotoğrafını almak için yalvardıysa da, askerler ona üzerindeki giysilerden başka bir şey alamayacağını söylediler. Kalena, Alfie'nin annesine koşup kollarını kadının boynuna doladı; askerlerden biri onu gerisingeri sürüklerken küçük kız gözyaşları içinde çığlık atıyordu. Alfie onları son defa gördüğünde Bay Janáček kamyonetin arkasında ağlıyor, Kalena ise pencereden Alfie'ye bakıp sessizce el sallıyordu. Öylesine cesur görünüyordu ki, Alfie o an onun bir gün başbakan olacağından ve bir daha böyle bir olayın yaşanmasına asla izin vermeyeceğinden emin oldu.

Akşamın ilerleyen saatlerinde Margie oğluna neler olup bittiğini anlatmaya çalıştı. "Onlara *şüpheli kişiler* diyorlar," dedi. "Ülkedeki Almanlar, Ruslar. Yanılmıyorsam Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'ndan gelenler de. Janáčeklerin geldiği yer de orası. Kim bilir, belki de onlar için en iyisi budur."

"İyi ama bu hiç adil değil," dedi Alfie.

"Evet, belki öyle, ama savaş boyunca güvenli bir yerde tutulacaklar. Aslında düşününce, Man Adası'nda birkaç ay çok da fena sayılmaz. Dükkânlarına defalarca zarar verildiğini biliyorsun. O barbarların öfkelerini Bay Janáček'e yöneltmesi an meselesiydi."

Altı numaralı ev o günden beri boştu. Kimse orada yaşamaya niyetlenmemiş, içine giren bile olmamıştı. Ta ki bir gün, Margie salonda cüzdanındaki bozuk paraları sayıp ev sahibine mi,

kömürcüye mi yoksa bakkala mı ödeme yapması gerektiğini düşünürken (Üçüne birden ödeme yapması mümkün olmadığından aralarından birini seçmek zorundaydı) Alfie'nin aklına bir fikir gelene dek.

Arka kapıdan fırlayıp altı numaraya doğru koştu ve çitin üzerinden Janáčeklerin arka bahçesine atladı. Kapı yanında bulduğu bir taşla evin mutfak camını kırdıktan sonra pencerenin sürgüsünü çekti ve içeriye girip etrafına bakındı. Ailesini evsizlikten ya da açlıktan kurtarabileceğini düşündüğü şeyi arıyordu.

Onu salonun bir köşesinde, sallanan sandalyenin yanında buldu.

Bay Janáček'in boyacı sandığıydı bu.

Alfie evden çıktığında, yanına aldığı tek şey bu oldu.

3

EKMEK TEKNESİ

Noel'den önce biter demişlerdi... Ancak o günden bu yana dört Noel geçmiş, hatta beşincisi ufukta gözükmüştü, ama savaşın bitmeye niyeti yoktu.

Alfie artık dokuz yaşındaydı ve haftanın altı günü, işe gitmek için erkenden kalkan annesi tarafından uyandırılıyordu. Başına tam oturan kepin yanlarından kıvır kıvır sarı saçları omuzlarına dökülen, beyaz hemşire kıyafeti giymiş annesini sabahın loş ışığında yatağının başında dikilirken görmek onu hâlâ afallatıyordu.

"Alfie," dedi annesi, yine çok az uyuduğunu gösteren solgun ve yorgun yüzüyle. "Haydi uyan, saat altı oldu."

Alfie homurdanarak diğer tarafa döndü ve ayaklarının açıkta kalacağını bildiği halde battaniyesini başına çekip yeniden uykuya dalmaya çabaladı. Bu battaniye kaşıntı yaptığı ve kısa olduğu için daha uzun ve ağır bir battaniye istemişti, ama annesi bunun için yeterli paralarının olmadığını ve gereksiz harcama yapamayacaklarını söylemişti. Uyandırıldığı sırada Alfie harika bir rüya görüyordu: Kuzey Afrika'ya doğru yelken açmış, ama gemisi bir fırtınaya yakalanıp batmıştı. Issız bir adaya yüzmeyi başaran

Alfie hindistancevizi ve balıkla karnını doyuruyor ve bir maceradan diğerine koşuyordu. Ne zaman *Robinson Crusoe*'yu okusa aynı rüyayı görürdü; kitabın yarısına gelmişti ve bu onu dördüncü okuyuşuydu. Robinson ve Cuma'nın, yanlarında pişirilmeye hazır üç tutsakla kanolar üzerinde adaya gelen yamyamları izlediği kısma gelmişti. Büyük bir çatışma çıkmak üzereydi ve Alfie'nin en sevdiği bölümlerden biriydi bu.

"Alfie, hiç zamanım yok," dedi Margie. "Uyan hadi. Sen yataktan çıkmadan evden ayrılamam biliyorsun."

Sesinde merhamet yoktu. Alfie'nin son dört yılda annesiyle ilgili gözlemlediği şeylerden biri de, onun ne kadar sertleştiğiydi. Artık Alfie ile hiç oynamıyordu çünkü sürekli yorgundu. Uykudan önce ona kitap da okumuyordu artık, çünkü akşam vardiyası için sekizde hastanede olmak zorundaydı. Devamlı paradan ve paranın yokluğundan bahsediyordu. Bazen durduk yere Alfie'ye bağırıyor, sonra da istemeden kendini kaybettiği için hüngür hüngür ağlayacakmış gibi duruyordu.

"Alfie lütfen," diyen Margie, soğuğun oğlunu kendine getirmesini umarak battaniyeyi çekti. "Kalkmak zorundasın. Benim için yap bunu, n'olur."

Seçme şansı olmadığını bilen Alfie, sırtüstü yatacak şekilde döndü ve ağzını kocaman açarak esneyip gerindikten sonra yavaş hareketlerle yataktan kaktı. Margie onun iki ayağının da yere değdiğini görünce ayağa kalkıp tatminkâr bir tavırla başını salladı.

"Nihayet," dedi. "Neden her sabah aynı şeyi yaşamak zorunda olduğumuzu gerçekten anlamıyorum. Artık dokuz yaşındasın. Tek istediğim bana biraz yardımcı olman. Şimdi bir şeyler yiyip

yıkan ve doğruca okula git. Öğlen ikiye doğru eve gelip akşam yemeği için bir şeyler pişiririm. Canın ne yemek istiyor?"

"Sosis, fasulye ve patates kızartması," dedi Alfie.

"Aah, nerede o günler!" Annesi gülüyormuş gibi bir ses çıkardıysa da bunun gülmeyle alakası yoktu. (Artık nadiren gülüyordu zaten; postacıyla kaçacağını söylediği zamanlardaki gülüşünden eser kalmamıştı.) "Ne yazık ki işkembe çorbası ve soğan yiyeceğiz. Paramız anca bunlara yetiyor."

Verdiği yanıtın bir önemi yoksa annesi neden ona ne istediğini soruyordu ki? Yine de, okuldan döndüğünde annesinin evde olacağını bilmek onu mutlu etti. Genelde çok daha geç geliyordu çünkü.

"Birlikte çay içip karnımızı doyururuz," dedi annesi, az da olsa yumuşayarak. "Ama korkarım bu akşam yine gece vardiyasında çalışıyorum, bu yüzden kendi başının çaresine bakmak zorundasın. Dilersen babaannenin yanına gidebilirsin. Uslu duracaksın, değil mi?"

Alfie başını salladı. Daha önce birkaç kez annesini gece vardiyasında çalışmaktan vazgeçirmeye çalışmış ama başarılı olamamıştı. Margie gece çalıştığında fazladan çeyrek paunt alıyor, başlarını sokacak bir eve sahip olmalarında bu çeyrekliğin büyük payı olduğunu söylüyordu. Alfie bu konuda üstelemenin bir işe yaramadığını çoktan anlamıştı. Margie bir an için oğluna baktı ve elini uzatıp onun saçlarını düzelttiği sırada yüz ifadesi değişir gibi oldu. Kızgın görünmüyordu artık. Eski hayatlarını hatırlıyor gibiydi. Yatağın kenarına oturup kolunu Alfie'nin omzuna attı; Alfie de ona iyice sokuldu ve uykusunun geri geldiğini hissederek gözlerini kapadı.

Birkaç saniye sonra gözlerini açıp başını kaldırdı ve annesinin bakışlarını takip etti. Komodinin üstündeki çerçeve içinde duran fotoğrafa bakıyordu. Fotoğrafta babası asker üniforması giymemişti; mandıranın bahçesinde yüzünde kocaman bir gülümsemeyle, o zamanlar dört yaşında olan Alfie'yi omzuna almış halde duruyordu. Yanlarında Bay Asquith vardı ve yüzündeki ifadeden, böyle bir soytarılığa ortak olmaktan hiç hoşlanmadığı anlaşılıyordu. (Alfie onun çok gururlu bir at olduğunu söylerdi hep.)

Fotoğrafın tam olarak ne zaman çekildiğini hatırlamıyordu ama Georgie'nin dört yıl önce Aldershot'taki kışlaya gitmek üzere evden ayrıldığı günden bu yana, yatağının yanındaki komodinde duruyordu çerçeve. Babasının gittiği günün akşamı babaannesi koymuştu onu oraya.

Oğlunu başından öptükten sonra ayağa kalkıp kapıya yöneldiği sırada, "Ah Alfie," dedi Margie. "Senin için elimden geleni yapıyorum. Bunu biliyorsun değil mi?"

Annesi işe gittikten sonra aşağıya inen Alfie, arka kapının dibinde duran faraşı alıp mutfaktaki ocağın dibindeki küllerle doldurdu. Sonra da hızla, buz gibi havayı hissetmemeye ve çok değerli külleri dökmemeye gayret ederek, bahçenin en arkasındaki tuvalete koştu. Sabahları ilk iş olarak oraya gitmekten, hele bunu havanın henüz aydınlanmadığı ve dondurucu olduğu ekim ayı sonunda yapmaktan nefret ediyordu. Ama başka çaresi yoktu.

İçerisi de buz gibiydi. Yedi farklı örümcek ve fazla besili bir böcek ayakları dibinde geziniyor, tahta duvarların ardında fare-

lerin koşuşturması duyuluyordu. Gece yatmadan önce dikkatle kare kare kestiği dünkü gazetenin parçalarını yanına almadığını fark edince sıkıntıyla inledi. Neyse ki annesi evden çıkmadan önce onları getirmiş ve ortalarından delik açıp duvardaki bir çiviye asmıştı. Gazeteleri almak için eve dönmesine gerek kalmadığını görünce sevindi.

İşini bitirdiğinde külleri deliğe döktü ve tuvaletin arkasındaki gübre çukuruna (o âna kadar gördüğü en berbat yerdi burası) giden borunun yeniden tıkanmaması için dua etti. Bu birkaç ay önce başlarına gelmiş, annesi tamire gelen ustalara tam iki şilin vermek zorunda kalmıştı. Sonra da, ev kirasını ödeyecek paralarının kalıp kalmadığından emin olamadığı için, şöminenin önündeki kırık koltuğa oturup ağlamıştı; bir yandan da, sanki eşi gelip onları olası bir kovulmadan kurtarabilecekmiş gibi, Georgie'nin adını mırıldanıp durmuştu.

Alfie işini bitirince doğruca içeriye koştu ve ellerini yıkadıktan sonra mutfağa gitti. Margie onun için iki dilim ekmek kesmiş, onları bir tabağa koyup, bitmek üzere olan tereyağının yanına bırakmıştı. Oğlan birden afalladı; tabağın yanında ağzı tülbentle kapalı minik bir reçel kavanozu duruyordu çünkü. Bir süre kavanoza bakıp gözlerini kırpıştırdı. Reçel yemeyeli aylar olmuştu. Kavanozu eline alıp üzerindeki etiketi okudu. Yazı kalın uçlu siyah bir kalemle yazılmıştı ve yalnızca iki kelimeden oluşuyordu.

Böğürtlen Reçeli.

Bazen hastanedeki askerlerin aileleri hemşirelere ufak tefek hediyeler getiriyordu. Bunlar genelde evlerinin bahçelerinde ya da çalıştıkları tarlalarda yetişen meyvelerden yapılmış ürünler

olurdu. Annesine reçel oradan gelmiş olmalıydı. Acaba kendisi de işe gitmeden önce bu reçelden tatmış mıydı, yoksa hepsini oğluna mı ayırmıştı? Alfie masadan kalkıp eviyeye gitti; burada annesinin kahvaltısından kalan tabak çatalı, bir de içinde azıcık çay kalmış fincanı duruyordu. Eskiden olsa (savaştan önce) Margie mutfağı hayatta bu şekilde bırakmaz, bulaşıkları yıkar, daha sonra Alfie'nin kurulaması için ters çevirip bulaşıklığa koyardı. Alfie tabağı eline alıp inceledi. Kenarında birkaç kırıntı, kızarmış ekmeğin sıcağının porselenin soğuğu ile buluştuğu noktada ise azıcık buğu vardı. Bıçağa bakan oğlan, onun neredeyse tertemiz olduğunu gördü. İyice emin olmak için bıçağı kokladı; tereyağı ya da reçel kokusu yoktu.

Annesi hepsini ona ayırmıştı.

Alfie çaydanlığı su ile doldurup ocağın üstüne koydu ve hâlâ kızıl kızıl yanan közlerin üstüne birkaç çıra atıp suyun ısınmasını bekledi. Çay demlenirken kendini bir yetişkin gibi hissederdi hep. Tadını çok sevmiyor olsa da, sabahları gazetenin süt şişesine dayalı durduğu masada buharı tüten bir fincan çay ve bir dilim ekmekle oturmak ona kendini önemli hissettiriyordu. Georgie de her sabah bu şekilde otururdu... Çok uzaklara gitmeden önce.

Gazeteleri yirmi bir numaradan Charlie Slipton dağıtmıyordu artık. 1917 yılında orduya katılmış ve birkaç ay sonra öldürülmüştü. Alfie onun öldüğü yerin ismini defterine yazdığı halde hâlâ düzgün telaffuz edemiyordu. *Passchendaele.* Gazeteleri Charlie'nin en küçük kardeşi Jack dağıtmaya başlamıştı. On yaşına yeni basmıştı ve hiç kimseyle konuşmuyordu Jack. Alfie bir ara onunla arkadaş olmaya çabalamışsa da, oğlanın yalnız kalmayı tercih ettiğini anlayınca bundan vazgeçmişti.

Önündeki gazeteye bakmak, bir yıl önce Charlie'nin ölüm haberini aldıkları o korkunç güne götürdü Alfie'yi. Günlerden pazardı, bu yüzden de kapı çaldığında o ve annesi evdeydiler. Annesi o sırada ekmek pişirmekle meşguldü ve kapıya vurulduğunu duyunca şaşkınlıkla başını kaldırıp o yöne bakmış, elinin tersiyle alnındaki terleri silmeye çalışırken orada un izi bırakmıştı. Evlerine fazla giden gelen olmazdı. Babaannesinin kendi anahtarı vardı ve çoğu zaman içeriye doğrudan girer, kapıyı falan çalmazdı. Yan evde yaşayan İhtiyar Bill ise kapıyı kendine has bir ritimle çalardı ve bu yüzden onun geldiği hemen anlaşılırdı. Bay Janáček ve Kalena ise çoktan Man Adası'na götürülmüştü. Alfie orada başlarına neler geldiğini düşünmemeye çalışıyordu.

"Sence kim olabilir?" diye soran Margie, eviyede ellerini yıkadıktan sonra koridora doğru yürüdü ve bir an için, sanki bulunduğu yerden diğer tarafı görebilecekmiş gibi, kapının önünde durdu. Alfie de onun peşinden gitmişti. Margie en sonunda bir adım atıp elini sürgüye uzattı ve kapıyı açtı.

Dışarıda askeri üniforma giymiş iki adam duruyordu. Biri gri bıyıklı, gözlüklü ve koyu mavi gözlü, oldukça yaşlı biriydi. Kapı açıldığında, çok kaliteli deri eldivenlerini çıkarmakla meşguldü. Diğer adam çok daha gençti ve o sabah tıraş olurken yüzünü kesmişti, Alfie onun yanağındaki kurumuş kan damlasını görebiliyordu. Her yöne doğru fışkıran kızıl saçları, onları terbiye etmeye çalışacak her türlü tarak ve fırçaya karşı iyi bir mücadele vermeye hazırmış gibi duruyordu. Alfie adama hayretler içinde baktı. Daha önce hiç bu kadar kızıl bir saç görmemişti. Damley Sokağı İlkokulu'nda öğretmeni olan ve herkesin

"Bay Kızıl" dediği Bay Carstairs'in bile saçları bu derece kızıl değildi; yanmış portakal kabuğu rengine daha yakındı.

"Hayır," dedi Margie. Bir eliyle kapıyı sıkıca tutmuş, önünde duran iki adama bakıyordu. Alfie onun parmak eklemlerinin bembeyaz olduğunu gördü. Bir kez daha, bu defa çok daha yüksek bir sesle, "*Hayır*," dedi annesi. Alfie kaşlarını çattı; annesi bu tek sözcük ile ne anlatmaya çalışıyordu?

"Bayan Slipton?" dedi askerlerden yaşlı olanı. Bu sırada kızıl saçlı olan iyice doğruldu ve Margie'nin omzu üstünden bakıp Alfie ile göz göze geldi. Oğlanı gördüğünde yüzünde hüzünlü bir ifade belirdi ve dudağını ısırıp başını çevirdi.

"Ne?" dedi Margie hayretle. Kendisine yanlış isimle hitap edilmesi onu afallatmıştı. Bu sırada Alfie annesinin yanına gelince, sokağın karşı sırasındaki evlerin kapılarının birer birer açıldığını ve dışarıya çıkan kadınların ellerini yüzlerine götürdüklerini gördü. On bir numaranın da perdesi aralanmış, pencereden bakan babaannesi ellerini yüzüne yapıştırmıştı. Bu sırada yoldan Bay Asquith geçti; arabada genç Henry Lyons oturuyordu. Henry bir şişe sütü doldurmaktan acizdi, herkes böyle derdi. Güğümü eğdiğinde sütün yarısı kaldırıma dökülürdü. Ancak mandıranın bir sütçüye ihtiyacı vardı ve Henry sağır olduğu için askere alınmamıştı. Alfie bir ara Bay Asquith'in evlerine doğru baktığına yemin edebilirdi; gerçek sahibini arıyor olmalıydı zavallı.

"Bayan Slipton, ben Çavuş Malley," dedi yaşlı asker. "Bu da Onbaşı Hobton. Birkaç dakikalığına içeri girebilir miyiz?"

"Hayır," dedi Margie.

"Bayan Slipton, lütfen," dedi çavuş, bu tarz yanıtlar almaya

alıştığını gösteren bir sakinlikle. "Bize birkaç dakika müsaade ederseniz..."

"Yanlış eve geldiniz," dedi Margie. Sesi güçlükle çıkmış, sendelememek için son anda elini oğlunun omzuna koyup destek almıştı. "Tanrım, yanlış eve geldiniz. Böyle bir şeyi nasıl yaparsınız? Burası on iki numara. Siz yirmi bir numarayı arıyorsunuz. Rakamları karıştırmışsınız."

Yaşlı adam bir an için Margie'ye bakakaldı. Yüzüne dehşete kapıldığını belirten bir ifade yerleştiği sırada, kızıl saçlı asker de cebinden bir kâğıt çıkarıp gözlerini hızla kâğıdın üzerinde gezdirdi.

"Çavuş," diyen genç asker, kâğıdı uzatıp yaşlı askere bir şey gösterdi.

Çavuşun dudakları öfkeyle yukarı doğru kıvrıldı. Yaşlı adam, genç askere vuracakmış gibi bakıyordu. "Neyin var senin Hobton?" diye tısladı. "Okuma yazman mı yok? Kapıyı çalmadan önce kâğıda göz atman çok mu zor?" Dönüp Margie ve Alfie'ye bakarak başını iki yana salladı. "Üzgünüm," dedi. "Sizden gerçekten çok özür diliyorum."

Sonrasında iki adam arkalarına döndüler ve sokağın sağına soluna bakarak evlerin numaralarına göz atmaya başladılar. Ardından da Bay Janáček'in şekerci dükkânı yönünde ilerlediler. Dükkânın bir zamanlar kırılmış olan camları tahtalarla kapatılmıştı ve kapıda beyaz boya ile yazılmış o yazı hâlâ duruyordu.

Burada Casus İstemiyoruz!

Margie yaşadığı şoku henüz üzerinden atamamış halde koridora girdi. Alfie ise eşikte kalıp askerlerin ağır adımlarla

sokakta ilerleyişini izledi. Mahalledeki tüm kapılar açılmıştı ve her kapının eşiğinde bir eş ya da bir anne duruyordu. Kadınlardan bazıları ağlıyor, bazılarıysa başlarını iki yana sallayıp duruyor, askerlerin kendi evleri önünde durmaması için dua ediyordu. Çavuş ve onbaşının önünden geçtiği evin eşiğinde duran kadınlar istavroz çıkarıp hızla içeriye giriyor, adamlar fikir değiştirip geri gelmesin diye kapıyı hızla çarpıp sürgülüyordu.

Adamlar en sonunda, Charlie'nin annesi Bayan Slipton'ın eşiğinde dikildiği yirmi bir numaralı evin önünde durdu. Alfie kadının ne dediğini duyamıyor ama onun ağlayarak adamları ittiğini görebiliyordu. Bayan Slipton uzanıp kızıl saçlıya bir tokat attı; ancak genç asker bunu umursamamışa benziyordu. Yaşlı adam öne doğru eğilip kadının kulağına bir şeyler fısıldadı, sonra da hep birlikte içeriye girip bir süre orada kaldılar. O sırada Alfie sokakta tek başına olduğunu fark etti. Herkes gerisingeri evine girmişti ve askerler onların evi önünde durmadı diye şükrediyorlardı.

Aynı günün ilerleyen saatlerinde Alfie, Charlie Slipton'ın öldürüldüğünü öğrendi ve Charlie'nin onun başına nedensiz yere taş fırlattığı öğleden sonrayı hatırladı. Kendini nasıl hissetmesi gerektiğini bilemiyordu. Savaş böyle bir şeydi demek. Her şeyi karman çorman yapıyordu.

Alfie her sabah kahvaltı masasında duran *Daily Mirror* gazetesini pek okumaz, ama başlıklara göz atmayı severdi. Dünyada olup bitenlere bakmak için gazeteyi eline aldı. Marne hakkında haberler vardı yine; orada her zaman bir şeyler oluyordu zaten. Amiens diye bir yerden yaralı ve ölülerle ilgili detaylar verilmişti. Başbakan Lloyd George'un yaptığı bir konuşmanın haberi

vardı. Alfie'nin okurken en çok sıkıldığı haber türü buydu çünkü başbakan hemen her gün bir konuşma yapıyordu.

Sıra her günkü işine gelmişti. Dördüncü sayfayı açıp numaraları okumaya başladı. Bizim tarafın ölülerinin numaraları. Karşı tarafın ölülerinin numaraları. Yaralıların, muharebede kaybolmuş olanların numaraları. Alfie'nin ilgilendiği tek bir numara vardı: 14278. Babasının numarasıydı bu. Orduya kayıt olduğunda ona verilen numara.

Parmağıyla listeyi taradı.

14143, Smith, D., Hafif Piyade Tugayı

14275, Demster, C. K., Gloucestershire Alayı

15496, Wallaby, A., Seaforth İskoçyalı Birliği

15700, Crosston, J., Sherwood Koruculari (Notts & Derby Birliği)

Derin bir oh çekip gazeteyi masaya bıraktı ve çayından bir yudum alıp başka şeyler düşünmeye çalıştı. Hafifçe ürperdi; evin içi hep soğuktu. Margie sabahları ilk iş olarak ateşe birkaç parça kömür atıyor, ama kendisi işte, Alfie ise okuldayken koca evi boşu boşuna ısıtmanın bir anlamı olmadığını söylüyordu.

"Parayı sokağa atamayız," diyordu. "Sabahları azıcık soğuğa dayanabiliriz. Okuldan döndüğünde akşam için ateşi yakabilirsin. Ama sadece birkaç parça kömür, fazla çıra da kullanma. Çıra hiç de ucuz değil."

Alfie kahvaltısını bitirip mutfak tezgâhına gitti ve eviyede duran tüm bulaşıkları, hem Margie'nin hem de kendininkileri yıkadı. Hepsini kurulama beziyle kuruladıktan sonra dolaba

kaldırıp bezi de ocağın yanındaki kancaya astı. Çekmeceden makası çıkarıp gazetenin üzerine yerleştirdi, akşam olduğunda gazeteyi kare parçalara bölecekti. Bugünün gazetesi yarının tuvalet kâğıdıydı. Etrafa şöyle bir göz atıp yerin süpürülmeye ihtiyacı olup olmadığını kontrol etti. Yeterince temiz görünüyordu yer. Alfie'nin görevlerinden biri de buydu artık: Evi temiz ve derli toplu tutuyordu.

"Birbirimize destek olmak zorundayız Alfie," demişti annesi. "Benim bunu yapmaya zamanım olsaydı senden istemezdim."

Alfie için sorun yoktu. Dağınıklıktan nefret ediyordu zaten.

Çaydanlığı yeniden ocağın üstüne yerleştirip biraz daha su kaynattı ve suyu eviyeye boşaltıp, orada duran sabunun yumuşaması için bir süre bekledi. Sonra da pijamalarını çıkarıp çıplak halde mutfağın ortasında durdu. Bunu annesi evdeyken hayatta yapmazdı; ona dışarı çıkmasını söyler ve kapının arkasına bir sandalye dayardı. Eline aldığı havluyu sabunlayarak vücudunun her yanını temizledi. Şöminenin yanında asılı duran ikinci bir havluyla kurulandı. Bu havlu epey sertti ve Alfie onu vücuduna değdirmekten hiç hoşlanmıyordu; ama başka havluları yoktu. İşini bitirince yukarıya koşup giyindi.

Salı günüydü. Okul günü. Ancak Alfie okula pek gitmiyordu artık. Öğretmenler de bu durumu yadırgamıyordu. Yoklama almıyor, gelmeyen öğrencilerin ailelerini uyarmıyordu hiçbiri. Okulu tamamen bırakmamıştı, haftada iki gün gittiği oluyordu. Genellikle pazartesi ve perşembe günleri. Pazartesi tarih dersi vardı ve bu konu Alfie'nin çok ilgisini çekiyordu; özellikle de krallar, kraliçeler ve geçmişte İngiltere adına yapılan savaşlar... Perşembe günleriyse okuma yapıyorlardı ve Alfie sınıfın, hatta

okulun en iyisiydi. Kütüphane görevlisi Bayan Jillson'ın sınıfta bir kitaptan bölümler okumasına ve kitabı elden ele dolaştırıp öğrencilere bir iki sayfa okuma fırsatı vermesine bayılıyordu. Bayan Jillson çok yaşlı bir kadındı ama kitaplardaki karakterleri komik seslerle canlandırması ve öğrencilere de aynısını yaptırması Alfie'nin çok hoşuna gidiyordu.

Okulda birkaç yıl önceki öğretmenlerin hiçbiri yoktu artık. O zamanlar çok sayıda genç erkek öğretmen vardı ve eğlenmeyi severler, öğle aralarında öğrencilerle top oynamaya bayılırlardı. Şimdi ise iki ayağı da sakat olduğu için koltuk değnekleriyle yürüyen Bay Carstairs dışında tek bir genç adam kalmamıştı. Sadece okulda değil, hiçbir yerde görünmüyorlardı artık. Bu duruma tek istisna on altı numarada oturan vicdani retçi Joe Patience'tı ve hiç kimse onunla konuşmuyordu, Alfie'nin babaannesi bile. Oysa babaannesi, Joe'yu küçüklüğünden beri tanır ve onun kendisinin ikinci oğlu gibi olduğunu (ya da kendisinin onun ikinci annesi gibi olduğunu; Alfie'nin bu konuda kafası karışıktı) söylerdi hep. (Şimdiyse babaannesi, Joe Patience'ın adını duyduğu anda küplere biniyordu. Bir keresinde Alfie pencereden bakarken ikisinin sokakta karşılaştıklarını ve babaannesinin Joe'ya sert bir tokat attığını görmüştü. Joe'ya! Görüp görebileceğiniz en iyi, en arkadaş canlısı insana!)

Okul artık yaşlı insanlar tarafından idare ediliyordu. Bunlardan bazıları savaş öncesinde öğretmenlik yapmışlar ve dediklerine göre, uzun ve mutlu bir emeklilik hayatına hazırlanırken kendilerini yine bu tımarhanede bulmuşlardı. Bayan Jillson, Bay Flaker ve Bay Cratchley bunlardan bazılarıydı. Bay Cratchley'nin oğlu eskiden okulda öğretmenlik yapıyordu ama şimdi

"o malum yerdeydi" ve her gün öğrencilerinden oğlu Cecil için dua etmelerini istiyordu. Öğretmenlerden bazılarıysa daha önce hiç öğretmenlik yapmamıştı, ancak Bay Flaker bu zamanda herkesin elini taşın altına koyması gerektiğini söylüyordu. Buna mecburdular.

Dayak konusunda üstlerine yoktu bu yaşlı öğretmenlerin. Savaş öncesinde okulda çalışan genç öğretmenler bu kadar acımasız değildiler; ama Bay Flaker'ın öğrencilerinden birini dövmediği ders yok gibiydi. Altmış beş yaşına kadar Buckingham Sarayı'nda uşaklık yapmış Bay Grace ise ceket kolunun iç kısmında, ucuna metal bir ağırlık yapıştırılmış bir sopa taşıyordu. Excalibur* adını vermişti bu sopaya. Okulda o sopanın tadına bakmamış öğrenci yok gibiydi. Gerçi bu durumu pek önemsemiyordu oğlanlar; çoğu zaten evde en ufak bir olayda tokadı yiyordu. Alfie ise o güne dek annesinden de babasından da bir fiske dahi yememişti; Georgie ve Margie bunun doğru bir yöntem olmadığını söylerlerdi. Alfie bir gün bunu Bay Grace'e söylediğinde, ukalalığının cezası olarak, eve sol avucunda Excalibur'un bıraktığı kıpkırmızı iz ile döndü.

Ancak o gün ne pazartesi ne de perşembeydi, yani ne tarih ne de okuma dersi vardı. Günlerden salıydı. Alfie giyindikten sonra dolabının içine uzandı ve orada sakladığı ahşap boya sandığını çıkarıp dikkatlice halının üstüne yerleştirdi. Sandığın yan tarafındaki kapağını açıp, içerideki iki kutu ayakkabı boyasından gelen keskin koku eşliğinde, ihtiyacı olan her şeyin orada olup olmadığını kontrol etti: fırçaları, boya eldiveni, boya kavanozları, ayakkabı çekeceği, at kılı fırçası ve deri kremi. Her

* Kral Arthur'un efsanevi kılıcı.

şeyden yeterli miktarda olup olmadığına da bakması gerekiyordu; neyse ki geçen haftaki kazancıyla cuma günü eksiklerini tamamlamıştı ve en az iki hafta boyunca yeni bir şey alması gerekmeyecekti. İhtiyacı olan her şeyin orada olduğuna emin olduktan sonra, sandığın kapağını kapıp aşağıya indi ve yüzünde herhangi bir leke olmadığını kontrol etti; saçı düzgünce taralı, yüzü temizken daha iyi para kazandığını uzun zaman önce öğrenmişti. Sonra da paltosunu giyip atkısını takarak, ekim ayının o soğuk sabahında sokağa çıktı.

Evin erkeği Alfie Summerfield'dı artık... ve eve ekmek getirmesi gerekiyordu.

4

KRALINIZIN VE ÜLKENİZİN SİZE İHTİYACI VAR

Boya sandığı koyu kahverengiydi ve maun ağacından yapılmıştı. Boyu eninin iki katıydı. Kapağının altın renkli sürgüsü açıldığında, sandığın iç kısmından üç ayrı bölme çıkıyordu.

İlk bölmede at kılından yapılma iki fırça duruyordu. Biri kahverengi, diğeri siyahtı ve rahat kavranabilmeleri için, tutma yerleri urtuklı yapılmıştı. İkinci bölmede dört tane gri parlatma bezi ile bir çift boyama süngeri vardı. Üçüncüsündeyse iki teneke kutu boya vardı ve bunlar Alfie sandığı ilk bulduğunda neredeyse ağzına kadar doluydu. Sandığın kenarında *Holzknecht* yazıyor, yazının üzerindeki amblemde, delice bakışlarıyla epey tehlikeli görünen bir kartal, bir dağın zirvesinde uçuyordu. Sandığın kapağının alt kısmına bir ayak iskemlesi iliştirilmişti ve istenirse bu kısım, yanlarda duran iki ufak girinti sayesinde sandığın üst kısmına yerleştirilebiliyordu. Müşteriler ayakkabıları boyandığı sırada ayaklarını buraya yaslıyordu.

Alfie sandığı odasına ilk getirdiğinde ona uzun süre bakmış, parmaklarını zarifçe işlenmiş ahşap üzerinde gezdirmiş, boya kutularına burnunu yaklaştırıp ürkekçe koklamış, burnunun bunu her yaptığında hafifçe kaşındığını fark etmişti. Daha önce

buna benzer sandıklar görmüştü tabii, ama hiçbiri Bay Janáček'inki kadar güzel görünümlü ve temiz bakılmış değildi. Babası orduya yazıldıktan birkaç gün sonra Alfie'yi King's Cross tren istasyonuna götürmüştü (birlikte trenleri izleyeceklerini söylemişti, ama gerçek neden bu değildi) ve Alfie orada iki numaradan Leonard Hopkins'i bilet gişesi yakınındaki bir köşede ayakkabı boyarken görmüştü. Boyama başına bir peni alıyordu Leonard. Gerçi ayakkabıları boyaması biraz uzun sürüyordu, çünkü ne zaman önünden güzel bir kız geçse hipnotize olmuşçasına gözleriyle kızı takip ediyor, anca müşterisi onun başını dürttüğünde uyanıp işine dönüyordu.

Habere göre, Leonard'ın birliği Bruges şehrinin hemen dışında mevzilenmişti. Üç ay hastanede yatmış, sonra yine cepheye gönderilmişti. Daha on yedi yaşında bile değildi.

Alfie bir akşamüstü, Leonard'ın yaptığı işten Bay Janáček'e bahsetmiş, Kalena'nın babası bunun üzerine bir kahkaha atmış ve İngilizlerin sorununun hep başkalarından hizmet beklemeleri olduğunu söylemişti. Zenginlerin uşakları, kâhyaları ve hizmetçileri vardı; yoksullarınsa buna gücü yetmediğinden, ayakkabılarını başkalarının boyaması hoşlarına gidiyor, böylelikle kendilerini önemli hissediyorlardı.

"Ama bazı şeyler var ki onları kendimiz yapabiliriz," demişti Bay Janáček, bir elinde ayakkabısı, diğerinde fırçasıyla. "Bu da evlat, onlardan biri."

Boya sandığını dikkatle inceleyen Alfie, bu sandığın yıllardan beri Bay Janáček'in ailesine ait olduğuna karar verdi. Bay Janáček bu aile yadigârını dünyanın en iyi nedeni olan sevgi için, Prag'dan ayrılıp Londra'ya gelirken yanında getirmiş olmalıydı. Belki de şekerci dükkânını açmadan önce bir süre

para kazanmak için kullanmıştı onu. Ya da sadece evde kendi ayakkabılarını boyamıştı onunla. Bay Janáček'in görünümüne her zaman önem veren biri olduğu doğruydu. Damley Sokağı'nda iyi giyimiyle ünlenmişti.

"Avrupalı kanı sayesinde," demişti Alfie'nin annesi bir defasında, Bayan Milchin ve Bayan Welton ile sohbet ederken. Bir yandan da lüks evlerden birinde oturan Bayan Gawdley-Smith'in çamaşırlarını ütülemekle meşguldü. Yıkadığı her sepet çamaşır için iki peni alıyordu. ("Aldığım her sepet çamaşır, bizim için bir akşam yemeği demek Alfie," demişti.) "Avrupa'da erkekler iyi görünümlü olmakla gurur duyuyorlarmış."

"Aah ah, keşke Fred ile hiç karşılaşmamış ve yirmi yaş genç olsaydım," diyerek güldü Bayan Welton. Bunun üzerine Bayan Milchin başını iki yana sallayıp, yüzünü bir bardak ekşi süt içmişçesine buruşturdu.

"Bence bir erkeğin bu kadar iyi görünümlü olması iyi bir şey değil," dedi. "Bana sorarsanız Janáček denen o adama güvenilmez." Zaten daha önce de adamın aksanına takmıştı Bayan Milchin. Huyu böyleydi onun. Yabancılardan hiç hoşlanmazdı.

Alfie boya sandığını çalmadığını, onu ödünç aldığını düşünmeyi tercih ediyordu. Çalmanın kötü bir şey olduğunun farkındaydı. Bir keresinde, on üç numarada oturan David Candlemas, Scutworth ailesinin arka bahçesinden kömür çaldığı için neredeyse hapse giriyordu ve mahalle haftalarca bu skandal ile çalkalanmıştı. Yine de Bay Janáček'in Alfie'nin bu hareketini onaylayacağından emindi. Savaşın sona erdiği ve Kalena ile babasının altı numaralı eve döndüğü gün sandığı geri götürecekti.

Tabii o gün gelirse.

***

Alfie'nin boya sandığını almasının üzerinden henüz birkaç hafta geçmişti ki, bir akşamüstü annesi yüzünde endişeli bir ifadeyle eve geldi ve Alfie'ye ona anlatması gereken önemli bir şey olduğunu söyledi. Birlikte salona geçtiler. Alfie annesinin karşısına oturup ellerini dizlerine koydu ve merakla öne doğru eğildi.

"Alfie," dedi annesi, oğlunun gözleri yerine şömineye doğru bakarak. Sonrasında uzunca bir süre konuşmadı, ancak Alfie de annesi bir şey diyene kadar sessiz kalmaya karar vermişti. Annesinin ona söyleyeceklerinden korkuyor, gözlerinin arkasında yaşların birikmeye başladığını hissediyordu.

"İyi haber mi?" diye sordu Alfie.

"Şey, kötü haber değil," diye yanıt verdi annesi. "Haber işte. Bilgi."

"Babam hakkında mı?"

Annesi dönüp Alfie'ye baktı; göz göze duruyorlardı. Babasının asker üniformasıyla salona girdiği, annesinin ağlayarak yukarı kaçtığı, babaannesinin *işte şimdi bittik* deyip durduğu günün üzerinden neredeyse üç yıl geçmişti.

Başını iki yana sallayan Margie, "Baban hakkında değil," dedi. "Alfie, bunu seninle daha önce de konuştuk. Devletin ona verdiği gizli bir görevi yerine getiriyor, bunu sen de biliyorsun. Bizimle irtibata geçememesinin nedeni de bu. Ne o bize mektup yazabiliyor, ne de biz ona yazabiliyoruz."

Babam öldü, diye düşündü Alfie.

"Bunu anladığını sanıyordum," diye devam etti Margie, hafifçe sesini yükselterek. Bu sırada Alfie farkında olmadan dişlerini gıcırdatmaya başlamıştı. *Babam öldü*. Gözlerini yumdu ve kafasının içinde bir trenin ağır ağır istasyona girdiğini duydu.

Lokomotifin gürültüsü, annesinin sesini bastırıyordu... *babam-öldü-babam-öldü-babam-öldü-babam-öldü*... Annesinin dudakları kıpırdadığına göre hâlâ konuşuyor olmalıydı, oysa Alfie bunu bildiği halde annesini duyamıyordu. Diğer sesler kaybolmuş, zihninde durmadan tekrar eden o iki kelime kalmıştı sadece.

"Alfie, kendine gel!" diye bağıran Margie, oğlunun ellerini kulaklarından uzaklaştırdı; bu sırada Alfie de gözlerini açmış ve güçlükle yutkunmuştu. "Neyin var senin oğlum?"

"Merak etme anne, iyiyim," dedi Alfie. "Bir şey düşünüyordum da."

"Ne düşünüyordun?"

"Babamı."

Margie iç geçirdi. "Alfie, eğer baban hakkında konuşmak istiyorsan konuşalım. İstediğin bu mu?"

"Bana onun hakkında doğruyu söyle."

"Söyledim."

"Ben bebek değilim anne," diye üsteledi Alfie. "Bana doğruyu söyle."

Margie durakladı ve bir an için gerçekten de oğluna doğruları söyleyecekmiş gibi göründü. Ancak tam o sırada, sokaklarından geçen Bay Asquith'in nal sesleri duyuldu. Ana oğul pencereden baktıklarında, hayvanın on iki numara önünden geçerken başını o yana çevirdiğini gördüler. Bu manzara ikisinin de dikkatini dağıttı ve az önceki o özel ânın uçup gitmesine neden oldu. Alfie annesine doğruyu söylemesi için ısrar etmesinin artık bir işe yaramayacağını biliyordu.

"Bana vermek istediğin haber neydi anne?" diye sordu en sonunda.

Margie başını iki yana salladı. "Ah, Alfie," diyerek iç geçirdi. "Bunun için enerjim kaldı mı bilmiyorum."

"Hadi söyle anne," diye ısrar etti Alfie.

"Bir iş buldum," dedi annesi. "Hastanede. Kraliçe'nin Hemşireleri'nden biri olacağım."

"O da nedir?" diye sordu Alfie, kaşlarını çatarak.

"Numara yapma, gazeteleri okuduğunu biliyorum." Oğlunun her sabah gazetedeki numaralara baktığını bilmiyordu.

14278.

"Cepheden korkunç yaraları olan çok sayıda asker geliyor," diye devam etti annesi. "Ve onlara bakacak daha fazla hemşireye ihtiyaç var. Üzerime düşeni yapmak zorundayım Alfie, beni anlıyorsun değil mi? İyi yapabileceğim, başarılı olabileceğim bir şeyler aramışımdır hep. Belki de o iş budur. Babanı düşünüyorum ve..." Bir an için durup dudağını ısırdıktan sonra, farklı bir yol izledi. "Bir işe yarayabilirim Alfie. Bunu anlayabiliyorsun, değil mi? Ne kadar çok insan işe yararsa, savaş da o kadar çabuk biter."

"Savaş hiçbir zaman bitmeyecek," diye bağırdı Alfie. "Sonsuza dek devam edecek!"

"Bu doğru değil," dedi Margie. "Önünde sonunda bitecek. Bütün savaşlar bir gün biter. Eskiler bitmezse yeniler nasıl başlayacak?" Bunu espri olsun diye, gülümseyerek söylemişti, ama Alfie bu espriye gülecek durumda değildi. "Her neyse, hastanede altı haftalık bir eğitim, sonrasında da iş teklifi aldım. Ne yazık ki vardiyalı bir iş, bu yüzden hayatımızda bir süreliğine bazı değişiklikler olacak. Zaman zaman başının çaresine bakmak zorunda kalacaksın. Bunu yapabilirsin, değil mi? Zaten babaannen de karşıda oturuyor, istediğin zaman onun yanına gidebilirsin."

Alfie düşünüp taşındı. Kendi başının çaresine bakma fikri pek hoşuna gitmemişti doğrusu. Her şeyin eskisi gibi olmasını istiyordu o. Babasıyla annesinin ona baktığı; babaannesinin arada bir dedikodu yapmak için uğradığı; İhtiyar Bill'in o kendine has tarzıyla kapıyı tıklatıp Alfie'ye yarım peni verdikten sonra onu gazete almaya yolladığı; Kalena'nın şüpheli bir kişi sıfatıyla gözaltına alınmadığı ve hâlâ en iyi arkadaşı olduğu günleri özlüyordu.

"Paraya ihtiyacımız var Alfie, işin gerçeği bu," dedi Margie, oğlunun bir şey söylemediğini görünce.

"Evet, ama zaten çamaşır yıkıyorsun ya," dedi Alfie.

"Hiç hatırlatma. Onu da gün ortasında, vardiyalar arasında yapmak zorundayım."

"Peki, ne zaman uyuyacaksın anne?"

"Sanırım anca öld..." Birden durdu; yanakları al al olmuştu. "Başka çarem yok Alfie. Zor zamanlar bunlar, biliyorsun." Bir an durakladıktan sonra bıkkınlıkla sesini yükseltti. "Hiç paramız yok Alfie! Şu an zor geçiniyoruz. Babaannen onun evinde yaşayabileceğimizi söyledi ama bunu yapmaya hiç niyetim yok. Burası bizim evimiz. Zaten yeterince şey kaybettin Alfie, seni bu evden ayırmamak için gücümün son damlasına kadar çalışacağım. Zaten ben çalışmazsam sana nasıl şeker alacağız, söyler misin?" Bunu gülümseyerek söylemiş, oğlunun da gülümseyeceğini ummuştu.

"Şekerlere ihtiyacım yok," dedi Alfie. "Onlar olmasa da olur. Zaten eskisi kadar çeşit de kalmadı. Dükkânların çoğu hiç şeker satmıyor artık."

Bunun üzerine, "Yiyeceğe ihtiyacımız var," dedi annesi. "Açlık sınırına çok yakınız... hem de çok."

Alfie'nin gözleri büyüdü. *Açlık sınırı* tam neresiydi bilmiyordu, ama annesinin ciddiyetine bakılırsa durumları gerçekten de kötü olmalıydı.

"Eğer bir işim olursa ve fazladan birkaç gece vardiyası alabilirsem, bir de Bayan Gawdley-Smith'in çamaşırlarını yıkarsam o zaman karnımız doyar. Bunu yapmazsam aç kalırız. Bu kadar basit. Yemekler ağaçta yetişmiyor, biliyorsun."

"Yetişiyor aslında," dedi Alfie. "Bazıları ağaçta, geri kalanları ise toprakta."

Bunu duyan Margie gülümseyince, hatta birazcık gülünce, Alfie mutlu oldu. Annesini güldürmeyeli uzun zaman olmuştu. "Haklısın," dedi Margie. "Ama sen benim demek istediğimi anladın."

Sonrasında hastane ve Margie'nin çalışma saatleri konusunda uzun uzun konuştular. Alfie başını derde sokmayacağına ve okula her gün gideceğine dair annesine söz verdi. Annesine göre bu, Alfie'nin giderek büyüdüğüne işaretti.

"Büyüyünce iyi kalpli ve yakışıklı bir adam olacaksın Alfie," diyerek oğlunu alnından öptü. "Tıpkı baban gibi. Şu an burada bizimle olsaydı gurur duyardı."

Ama onlarla değildi tabii. Mektup yazmıyor, telgraf yollamıyor, yirmi numaradan Jack Tamorin ya da on sekiz numaradan Arthur Morris gibilerin aksine, izin alıp evini ziyaret etmiyordu. Margie, Alfie'ye babasının gizli görevinin savaşın daha erken bitmesini sağlayacağını söyleyip duruyorsa da, Alfie bunun tek kelimesine bile inanmıyordu.

Babasının öldüğünü biliyordu o.

***

Alfie'nin, Bay Janáček'in boya sandığını çalmasının tek bir nedeni vardı: Tıpkı Leonard Hopkins gibi çalışıp annesine yardım etmek. Annesi üzerine düşen görevi yapıyordu; Alfie'nin de kendi payına düşeni yapma zamanı çoktan gelmişti.

Ertesi gün çarşamba günüydü ve Alfie'nin okula gitmesine gerek yoktu. (Okuma ya da tarih dersi yoktu ne de olsa.) Annesi eğitim almak için hastaneye gider gitmez, dolaptan sandığı çıkardı ve içini açıp her şeyin yerli yerinde olduğuna emin oldu. Sonra da yıkanıp giyindi ve bir şeyler yedikten sonra evden çıktı.

Damley Sokağı, King's Cross İstasyonuna yürüme mesafesindeydi. Alfie tanıdık sokaklarda ilerliyor, sandık fazla ağır gelmeye başladığında onu sağ elinden sol eline alıyordu. Kendini görmüş geçirmiş biri gibi hissediyordu; artık o da, tıpkı bir zamanlar sabahları erken kalkıp süt arabasıyla yola koyulan babası gibi işe giden, çalışan biriydi. Sokakta işlerine giden diğer adamları gördüğünde onlara şapkasının ucunu tutup hafifçe öne eğerek selam verme isteği duyuyor, ama aptalca görünmekten çekindiği için bunu yapmıyordu.

İstasyona girer girmez bir duygu seline kapıldı. Buraya ilk kez babası orduya yazıldıktan birkaç gün sonra gelmiş, o günden sonra bir daha uğramamıştı. O zaman istasyonun çok kalabalık olduğunu hatırlıyordu. Her yerde gazete satan çocuklar vardı. Söylenenler doğruysa, 1914 temmuzunda gazetelerin tirajı altı kat artmıştı çünkü herkes başına neler geleceğini merak ediyordu ve yüzlerce insan trenlere binip inmekle meşguldü. Buharlı lokomotiflerin çıkardığı ses sağır ediciydi; istasyon ise herhangi bir çorbacı dükkânının içi kadar dumanlıydı. O gün babasının üstünde üniforma yoktu. Üniformasını evdeki

dolabına asılı bırakmıştı. Evlerinin salonuna girip herkesi şaşırttığı günden beri de giymemişti.

Yolcu salonunda durup peronlara bakan, istasyonun yüksek tavanına göz atarken bir yandan da kondüktörlerin düdük seslerini dinleyen babası, "Biliyor musun," demişti, "bir zamanlar tren sürücüsü olmak istemiştim. Londra-Edinburgh hattında çalışmak üzere başvurdum ama beni işe almadılar."

"Neden?" diye sormuştu Alfie, başını kaldırıp babasına bakarak.

Omuz silkerek, "Uygun değilmişim," demişti Georgie. "O ne demekse artık. Makinistler yaşlı ve ukala tipler. Sürekli olarak üniforma giydikleri için kendilerini herkesten üstün görüyorlar. Ama aslında öyle değiller."

"Artık sen de üniforma giyeceksin baba," demişti Alfie. Georgie gülerek oğlunun saçlarını okşamıştı, oysa Alfie bunu espri olsun diye söylememişti.

"Evet, sanırım haklısın. Dur bakalım; hazır buraya gelmişken halletmem gereken ufak bir iş var."

Bir sürü insanın bilet almak için sıra beklediği gişelere doğru yürümüşlerdi. Bu sıranın sonuna yakın bir noktaya yan yana üç masa yerleştirilmişti ve hepsinin başında birer ordu görevlisi duruyor, önlerindeki büyük defterleri inceleyip bazı sayfaların kenarlarına notlar alıyordu.

Orta masaya yaklaşan Georgie, sigarasından bir nefes alıp, "İyi günler," demişti. Masadaki görevli ondan yaklaşık on yaş büyüktü ve simsiyah saçlarını yandan ayırıp taramıştı; bunu yaparken öylesine bol miktarda saç jölesi kullanmıştı ki, kullandığı tarak saçlarında yeni sürülmüş bir tarla gibi iz bırakmış-

tı. Alfie bu sırada çapkınca bir ıslık duymuş ve ıslığın geldiği yöne baktığında Leonard Hopkins'i boya sandığının başında görmüştü. O an Leonard'ın önünden geçen bir kız ıslığı duyup şaşkınlıkla başını çevirince oğlanı görüp gülümsemişti; sonra annesinden azarı yediği gibi oradan uzaklaştırılmıştı.

"Nasıl yardımcı olabilirim?" diye sormuştu masanın ardındaki adam.

"Adım Georgie Summerfield," demişti Georgie. "Sevkimin detaylarını öğrenmek için buraya gelmem söylendi bana."

"Sen yenisin, değil mi?"

"Evet, öyle."

Masanın ardındaki adam başını sallamıştı. Yüzünde çok ciddi bir ifade vardı. Sağında ve solunda duran görevlilere bakmış; onlar da alaycı bir tavırla adamın bakışlarına karşılık vermişler ve başlarını iki yana sallayıp defterlerine bakmayı sürdürmüşlerdi.

"Pekâlâ evlat," demişti ortadaki adam. "Belli ki yeni olduğun için burada işlerin nasıl yürüdüğünü bilmiyorsun. Öncelikle o sigarayı ağzında çıkar ve söndür."

Babası adama, Alfie de babasına baktı. Babasının yüzündeki ifade değişmişti; bundan sonra hayatının, birkaç gün öncesine kıyasla çok farklı olacağını anlamıştı birden. Kendisine söyleneni yapmış ve ve sigarasını yere atıp söndürmüştü. Bunu yaptığı sırada babasının elinde hafif bir titreme hissetmişti Alfie.

"Şimdi dik dur ve ileriye doğru bak, hah şöyle. Sen mağara adamı değilsin. Duruş önemlidir. Her zaman!"

Georgie omuzlarını geriye atıp duruşunu düzeltmiş ve başını kaldırıp ileriye doğru bakmaya başlamıştı. Yanında duran

Alfie de aynısını yapmıştı. Oğlanın başı babasının beline geliyordu.

"Böyle daha iyi. Şimdi yeniden başlayalım. Sanırım az önce 'iyi günler efendim' demek istemiştin."

"Evet efendim," demişti Georgie.

"Adın neydi?"

"Georgie Summerfield."

Çavuş kaşlarından birini kaldırıp kalemini masaya geri bırakmış ve sıkıntıyla Alfie'nin babasına bakmıştı.

Bunu gören Alfie, "Georgie Summerfield efendim," diye fısıldamıştı babasına.

Georgie bıkkın bir tavırla, "Georgie Summerfield efendim," demişti.

Çavuş başını sallayıp, defterlerden birinin sayfalarını çevirdikten sonra bir isim listesi üzerinde parmağını gezdirmeye başlamıştı. Başını kaldırıp, "Damley Sokağı'ndan mısın?" diye sormuştu.

"Evet efendim."

"Şanslısın Summerfield. Daha birkaç günün var. Çarşamba günü yola çıkıyorsun. Sabah sekizde Liverpool Caddesi İstasyonundan trene bineceksin. Aldershot Kışlasında sekiz hafta temel eğitim. Bunu o sabah yanında getir (bir bilet uzatmıştı) ve dört numaralı platforma gel, bizimkileri bulman zor olmaz. Numaran 14278. Geç kalmazsan iyi edersin. Asker kaçağı durumuna düşme sonra."

"Anlaşıldı efendim."

Çavuş, Alfie'ye bakmıştı. "Bu ufaklık kim peki?"

"Oğlum, efendim. Alfie."

"Babanla gurur duyuyor musun Alfie?" diye sormuştu Çavuş. Alfie yanıt vermemişti. "Şimdi duymuyor olabilirsin, ama bir gün duyacaksın evlat," diyerek işine dönmüştü Çavuş.

Birlikte eve doğru yürürlerken, "Trenlere bakmaya gittiğimizi sanıyordum," demişti Alfie.

"Öyle yaptık zaten."

"Hayır, yapmadık," diyen Alfie, elini babasının avucundan çekip sessizce yürümüştü.

Alfie, o günden bu yana ilk kez King's Cross İstasyonuna geliyordu. Etrafına bakındığında, çavuşun o gün nerede oturduğunu hatırladı; ama bilet gişelerinin yeri değişmemiş olmasına rağmen masaları göremedi. Yolcu salonunda çok sayıda asker vardı. Bazıları çayevinin önünde, sırt çantalarını yere koymuş, küçük gruplar halinde bekliyordu. Bir kısmı trenlerden iniyor ve etrafta tanıdık birileri olup olmadığına bakıyordu. Lokomotiflerden çıkan ritmik gürültü (*babam-öldü-babam-öldü-babam-öldü-babam*) her zamanki gibi berbattı; Alfie burada çalışanların bu gürültüye nasıl dayandıklarını merak etti.

Peronun ortasında sırtında çantasıyla genç bir asker duruyordu. Yüzünün yan tarafında kıpkırmızı, derin bir yara vardı. Yaklaşık yirmi yaşındaydı ve yüzündeki ifadeyi okumak zordu: Sanki bir hayalet görmüş, ama kendisini tımarhaneye tıkarlar diye bundan kimseye söz edememiş bir hali vardı. O sırada yaşlı bir adam ve bir kadın (oğlanın anne babası olduklarına emindi Alfie) ona doğru koştu. Genç asker onları gördüğünde çantası sırtından yere düştü ve yüzü allak bullak oldu. Denge-

sini kaybedip düşecek gibi görünüyordu, neyse ki annesi babası yetişip oğlanın kollarına girdiler. Anne babasının omuzlarına dayanıp hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Yaşlı adam ve kadın da oğullarına onu dış dünyadan korumak istercesine, bedenlerini siper ediyormuşçasına sarıldılar. Saçlarını okşuyor, kulağına tatlı sözler fısıldıyorlardı. İstasyondan çıkmak üzere oradan uzaklamaya başladıklarında da oğullarını ortalarına alıp hep birlikte, birbirlerine mümkün olduğunca yakın yürüdüler. Babası kolunu oğlunun omzuna atmış, annesi ise genç askerin beline sıkı sıkı sarılmıştı. Alfie onları epeyce bir süre izledikten sonra, insanlara bu şekilde bakmasının yanlış olduğunu düşünüp başını başka yöne çevirdi.

Etrafına bakınıp, istasyonda ayakkabı boyayan başka bir çocuk olmadığını görünce sevindi. Leonard Hopkins uzun zaman önce gitmişti ve görünüşe göre onun yerini alan biri olmamıştı. Sol tarafında kalan bilet gişelerine, sağ tarafındaki peronlara ve köşedeki çayevine eşit mesafede olan bir nokta seçip yere oturdu ve Bay Janáček'in sandığını açıp fırçaları, bezleri, süngerleri ve boyaları aldıktan sonra kapağı kapadı. Başından şapkasını çıkarıp yere koydu ve şimdiden iş yapmış gibi görünmek için cebinden bozuk para çıkarıp içine attı. Sonra da başını kaldırıp var gücüyle bağırmaya başladı:

"Boyayalım! Cilalayalım! Ayakkabı boyacısı geldi!"

O gün akşamüstü eve döndüğünde, annesinin salonda kestirdiğini gördü. Çok yorgun görünüyordu. Odasına koşup sandığı dolabına sakladıktan sonra mutfağa inip karbolik sabunla

ellerini yıkadı. İşi bittiğinde ellerini koklayınca, boya kokusunun hâlâ geçmediğini gördü ve bir kez daha yıkadı ellerini. Pek bir şey fark etmemişti doğrusu, ama bu konuda yapılabilecek pek bir şey yoktu. Bütün gün öne doğru eğilmekten sırtı hafifçe ağrıyor, kol kasları da fazla hareket ettiğinden sızlıyordu. Savaş zamanı da olsa, ayakkabılarının iyi görünmesini isteyen insan sayısı şaşırtıcı derecede fazlaydı.

Etrafına bakınınca gördüğü manzara karşısında içi cız etti. Tüm sandalyeler Bayan Gawdley-Smith'in yastık kılıflarıyla örtülüydü ve bahçedeki çamaşır ipinde de onun yatak örtüleri ile komik görünümlü iç çamaşırları asılıydı. Bu durumda, ellerine sinmiş boya kokusundan tedirgin olmasına gerek kalmıyordu. Ev bir çamaşırhaneden farksız kokuyordu çünkü.

Annesinin cüzdanını, salonun bir köşesinde duran çantasında buldu ve açıp içine baktı. Pek fazla para yoktu. Elini cebine daldırıp günlük kazancının tamamını çıkardı ve çoğunu cüzdana koydu. Annesinin gördüğünde sevineceği kadar fazla, ama nereden geldiğini sorgulamayacağı kadar az bir miktardı bu. Paranın geri kalanını ise odasına çıkarıp, zor günler için saklamak amacıyla, çorap çekmecesinin dibinde duran küçük bir kutunun içine koydu. Sonra da yatağına yığılıp gözlerini kapadı.

Henüz akşamüstüydü ve güneş hâlâ etrafı aydınlatıyordu; ancak Alfie yatağında, annesiyse şöminenin önündeki kırık koltukta çoktan uyuyakalmışlardı.

Savaş öncesi zamanlarda hiç böyle olmazdı oysa.

5

BU BERBAT SAVAŞ SONA ERDİĞİNDE

Alfie sabahları sekizde işbaşı yapıyordu çünkü istasyonun en yoğun saatlerinden biriydi bu. Peronları, bilet gişelerini ve çayevini gören her zamanki yerine gelip müşterileri için kenardan bir sandalye çekti ve şapkasını ters halde yere atıp günün ilk müşterisini beklemeye başladı. Beklerken de cebinden *Robinson Crusoe*'yu çıkarıp, bir gece önce kaldığı yerden okumaya devam etti. Kitabın kenarları birazcık ezilmiş, sayfalarından bazıları da yırtık pırtık olmuştu ama yazılar olduğu gibi duruyordu.

"Merhaba Alfie!"

Başını kaldırınca, gelenin Bay Podgett olduğunu gördü. Civardaki bankalardan birinde çalışan bu adam, haftada bir ayakkabılarını boyatmaya gelirdi.

"Merhaba Bay Podgett."

"Her zamankinden," diyerek oturdu Bay Podgett. Sonra da bir ayağını ayaklığa yerleştirip gazetesini açtı ve rahatladığını belirtircesine bir oh çekti.

Alfie adamın koyu kahverengi ayakkabılarına göz attı; önceki haftadan bu yana burunları tozlanmış, bazı yerlerindeyse

çizikler belirmişti. "Soğuk bir sabah, değil mi? Gerçi nerdeyse kasım ayına gireceğiz. Sıcak hava dalgası gelecek hali yok ya."

Alfie toz bezlerinden birini alıp Bay Podgett'ın sol ayakkabısını temizledikten sonra, boya kutusuna küçük bir sünger batırıp ayakkabının yüzeyine eşit miktarda bir kat boya sürdü. Ardından da at kılı fırça ile ayakkabıyı hızla fırçalamaya koyuldu. Boya kokusunu seviyordu, Kalena ile oynamak için altı numaralı eve girdiği zamanları hatırlatıyordu ona bu koku. Onların evinde bu koku hiç eksik olmazdı.

Başlıklara göz gezdiren Bay Podgett, "Bugün haberler daha iyi," dedi. "Görünüşe göre işler lehimize gelişiyor. Belki de bu kahrolası savaş yakında sona erer. Daha bu sabah Bayan Podgett'a dedim ki, *Bayan Podgett*, dedim, *sanırım birkaç ay sonra bu savaş bitmiş olacak.* Tabii o benim bunu hep söylediğimi ve hep tersinin çıktığını iddia ediyor ve belki de haklıdır, ama bu sefer gerçekten inanıyorum buna."

Alfie bir şey söylemedi. Geçmiş tecrübelerinden, Bay Podgett'ın lafının kesilmesini tercih etmediğini, onun durmadan konuşmayı sevdiğini biliyordu. Yanıt beklediği bir soru sormadıkça konuşmamak daha iyiydi.

"Oğlum Billy hâlâ orada," diye devam etti Bay Podgett. "Sana Billy'den bahsetmiştim, değil mi? Taburuyla Belçika'da bir yerlerde. Tam yerini söyleyemem tabii. Tüm bunlar çok gizli bilgiler, askeri sırlar. Emri altında üç yüzden fazla asker var, inanabiliyor musun? Gerçi küçüklüğünde bile sorumluluk sahibi ve dürüst biriydi. Hiç başını derde sokmazdı. Sanırım sen de öylesin Alfie, yanılıyor muyum? Ailen seninle gurur duyuyor olmalı."

"Annem ele avuca sığmayan bir yaramaz olduğumu söylüyor," dedi Alfie.

"Olsun varsın, senin bunu isteyerek yapmadığına eminim. Ama Billy her zaman uslu bir çocuktu, bu yüzden de ona böyle büyük bir sorumluluk verilmiş olması şaşırtıcı değil. Gerçi bir keresinde Cornwall'a, Harriett Hala'sını ziyarete gittiğimizde bir ailenin oğluyla birbirlerine girmişlerdi. Aslında bunun abartılacak bir şey olmadığını söyledim hep, onca yaygaranın hiç gereği yoktu bence. Sonuçta oğlana bir şey olmadı ya? Birkaç gün hastanede yattıysa ne olmuş yani? Ve o kıza gelince, şu her şeyi gördüğünü söyleyen kıza, onun biraz hafifmeşrep olduğunu bilmeyen yoktu. Hakkında çıkan söylentileri sana anlatmayacağım Alfie, o toy kulaklarına uygun şeyler değiller; ama ateş olmayan yerden duman çıkmaz, değil mi? Üstelik o kızın iki oğlanı birbirine düşürmeye çalıştığını anlamamak için aptal olmak lazım. Cornwall'a gitmiş miydin hiç, Alfie?"

"Hayır, efendim," dedi Alfie.

"Güzel bir yerdir. Siz tatilde nerelere gidiyorsunuz peki? Göller Bölgesi? Galler? Kuzeyde bir yerler?"

Alfie gülmemek için kendini zor tuttu. Bazen yetişkinler çok aptalca sorular soruyorlardı. Hayatı boyunca hiç tatile gitmemişti Alfie. Tatilde ne yapılır, ondan bile emin değildi. Her gün yaptığınız şeyleri başka bir yerde mi yapıyordunuz? Eğer ailesiyle tatile giderse, Blackpool rıhtımında ayakkabı mı boyayacaktı? Babaannesi Stonehenge'de dedikodu peşinde mi koşacaktı? Annesi Wight Adası'nda eve ekmek getirmek için mi çabalayacaktı?

"Tabii sonunda şu dalaştıkları oğlan dört ayak üstüne düştü,"

diye devam etti Bay Podgett, Alfie'nin yanıtını beklemeden. "Harriett bana oğlanın kavgadan sonra bacağı tam olarak iyileşmediği için savaşa gidemediğini söyledi. Gerçi ben bunun Billy ile bir ilgisi olduğunu sanmıyorum. Askere alınmamak için bilerek yapmış bile olabilir. Bu türden şeyleri hep duymuyor muyuz? Ne utanç verici. Bir vicdani retçiye bile daha fazla saygı duyarım. Bana sorarsan Billy ona iyilik yaptı ve bak şimdi oğlum nerede! Avrupa'nın ortasında, ülkesinin çıkarlarını kendininkilerden önde tutarak, beş yüz askerini tehlikeli bölgelerden sağ salim çıkarmakla meşgul. Kısa süre önce annesine yazdığı mektupta savaşmayı çok sevdiğini ve savaşın sona ermesini hiç istemediğini söylüyor; gerçi ben böyle düşünmediğine eminim. Savaşın bitmesini kim istemez? Bayan Podgett mektubu okuyunca iki gözü iki çeşme ağlamaya başladı ve onun böyle biri olmasında tüm suçun bizde olduğunu söyledi. Bunun üzerine ben de, *Alice, senin ağzından çıkanı kulağın duyuyor mu* dedim. *Oğlumuz bin asker komuta ediyor ve kendini defalarca kanıtladı; o cesur adamların başında muharebelere gidiyor ve şehit olan her gencin ailesine tek tek mektup yazıyor. Hatta o kadar çok mektup yazmak zorunda kalıyor ki, artık askerlerinin başında savaşacak zamanı yok.* Hayır Alfie, oğlum harika bir çocuk ve ben onunla gurur duyuyorum. Zaten burada da yazdığına göre..." (bir kez daha parmağıyla gazeteye hafifçe vurdu) "... işler iyiye gidiyormuş ve belki de savaşın sonu gelebilirmiş. Bu iyi olurdu, değil mi? Sen de savaşın bitmesini istiyorsundur herhalde?"

Alfie başını salladı. Bu sırada ayakkabının sol tekini boyamayı bitirmiş, sağ ayağa geçmişti. Doğrudan kendisine sorulmuş bir soruydu bu. Bir yanıt bekliyordu.

"Evet efendim, istiyorum," dedi.

"Tabii ki istersin. Kim istemez? Vay canına evlat, ayakkabımı ne güzel parlatmışsın! Bence mesleğin bu olmalı senin."

"Zaten öyle," diye sessizce mırıldandı Alfie.

"Bankadaki arkadaşlarıma senden bahsediyorum hep. İçlerinden bazıları sana gelmiş olmalı. Aslında bana komisyon vermelisin evlat. Ya da arada bir ayakkabılarımı bedavaya boyayabilirsin mesela." Bunu söylerken gülmüştü, ancak Alfie onun espri yaptığını düşünmüyordu. Başını önüne eğip işini yapmaya devam etti.

En sonunda Alfie ayakkabıları son bir kez parlattı ve doğrulup eserini takdirle izlemeye başladı. Bunu gören Bay Podgett, "Bitti mi?" diye sordu.

"Evet efendim," dedi Alfie.

"Harika." Ayağa kalkıp Alfie'nin şapkasına bir peni fırlattı; bakışları Alfie'ninkilerle karşılaştığında bir an için tereddüt edip durdu. "Onun için elimden gelenin en iyisini yaptım," dedi en sonunda, normalden daha alçak bir ses tonuyla. "Eğer geçmişe dönebilseydim... ama bu mümkün değil." Başını iki yana salladı, neredeyse fısıldıyordu artık. "Ne kadar istesem de..." Alfie ne demesi gerektiğini bilemeyerek adama baktı, Bay Podgett da hüzünlü gözlerle Alfie'ye bakarak başını iki yana salladı. "Biliyor musun, sen bana biraz onu hatırlatıyorsun," dedi. "Çocukluğunu tabii. Seninki gibi temiz bir yüzü vardı. Bir zamanlar o da senin gibi masumdu. Neyse..." İç geçirip bir kez daha başını iki yana salladıktan sonra istasyon saatine göz attı. "Artık gitsem iyi olur. Haftaya aynı gün buluşmak üzere Alfie. Burada olacaksın değil mi?"

"Evet efendim," dedi Alfie.

"Pekâlâ öyleyse," diyen Bay Podgett, uzaklaşmaya başlarken elini kaldırıp oğlanı selamladı. "Öyleyse Alman dostlarımızın dediği gibi, *auf Wiedersehen** Alfie."

Bu pek de akıllıca değildi doğrusu, çünkü o böyle der demez yakınlarda üç farklı baş o yöne doğru döndü ve içlerinden biri polisin yanına gidip kulağına bir şeyler fısıldadı. Hemen sonrasında da polis Bay Podgett'ın peşinden gitmeye başladı. Bay Podgett önde, polis arkada, istasyondan çıkıp caddenin kalabalığına karıştılar.

Saat on bir olduğunda Alfie üç çift ayakkabı boyamış ve çayevinden yarım peniye sosisli çörek almış, böylece cebinde iki buçuk peni kalmıştı. Bu arada bir adamın sarhoş olduğu gerekçesiyle Londra-Cambridge trenine alınmadığına tanık olmuş; bir de ondan bir ya da iki yaş küçük bir kız, yaşlıca bir kadının elini tutarak geçerken Alfie'ye dil çıkarmıştı.

Ateş kızılı renginde bıyıklı bir adam, istasyonun çeşitli noktalarına ordu için gönüllü asker arayan afişler asıyordu; bunlardan bir tanesinde Londra'nın gece görüntüsü fon olarak kullanılmış, önüne Big Ben Saat Kulesi ve Aziz Paul Katedrali yerleştirilmişti. EVİNİZE DÜŞEN BİR BOMBAYLA ÖLMEKTENSE, SAVAŞ ALANINDA KURŞUNLA ÖLMEK DAHA İYİDİR yazıyordu üzerinde. Bir başka posterde ise, sırtında tüfeği asılı, temiz yüzlü ve neşeli bir İngiliz askeri gülümsüyordu. BENİMLE GELİN! diyordu. ÜLKENİZİN SİZE İHTİYACI VAR. Afişte-

* Alm. Görüşmek üzere.

ki askerleri gören Alfie, etrafında gördüğü askerlerin hiç de bu kadar neşeli görünmediğini hatırladı.

Saat on ikiyi biraz geçmişti ki, genç bir adam Alfie'nin boya sandığının önünden geçti ve oğlana gözucuyla bakıp yürümeye devam etti. Kısa süre sonra durup başını kaldırdı ve istasyonun devasa saatine baktı. Elindeki bileti kontrol ettikten sonra bir kez daha Alfie'ye, ardından da ayakkabılarına baktı. Yaklaşık yirmi beş yaşındaydı ve sol elinde taşıdığı bastondan destek alarak yürüyordu. Adam dönüp boya sandığına doğru yürümeye başladığında, Alfie onun sakat ayağına bakmamaya çalıştı. Koyu bir takım elbise altına bembeyaz bir gömlek giymiş, siyah kravat takmış olan genç adam, giydiği tüm bu şeylerden ayrı ayrı rahatsızmış gibiydi.

"Sanırım ayakkabılarımın boyanmaya ihtiyacı var," dedi, nazik ve aynı zamanda biraz tedirgin bir ses tonuyla. Hemen sonra da kendi kendine güldü. Alfie onun neden güldüğünü anlamamıştı, aklına komik bir şey gelmiş olmalıydı. Adam oturup sol ayağını ayaklığa yerleştirince, Alfie de işe koyuldu.

"Bugün işler yoğun mu?" diye sordu adam.

"Pek sayılmaz," dedi Alfie başını kaldırıp. "Salıları hep biraz sakin olur. Neden bilmiyorum. Pazartesileri en yoğun gün, çünkü herkes haftaya temiz ve boyalı ayakkabılarla başlamak istiyor. Ama ben pazartesileri çalışmıyorum."

"Bunun özel bir nedeni var mı?"

"Pazartesileri okulda tarih dersi var. Onu kaçırmak istemiyorum."

Genç adam güldü. "Akla yatkın bir sebep. Ben tarih dersinde

hep kötüydüm. Kraliçe ve kral isimlerini, muharebe ve savaşları hep birbirine karıştırıyordum. Hele şu kuledeki dükler–"

"Prensler," diye düzeltti Alfie.

"Onları oraya kim koymuştu, İkinci Richard mı?"

"Üçüncü Richard," dedi Alfie.

"İsimler, rakamlar... Tarih bana isimlerden ve rakamlardan ibaretmiş gibi geliyordu. Senin ilgi duymana sevindim. Bu arada, benim adım Wilf."

"Benimki de Alfie," dedi Alfie ve bazı şeylerin hiç değişmediğini düşündü. Dört yüz yıl sonra, her şey yine isimlerden ve rakamlardan ibaretti.

"Tanıştığımıza memnun oldum Alfie. İyice parlat bakalım şunları, göreyim seni. Oraya kirli ayakkabılarla gidemem. Onları bu sabah dolaptan çıkardığımda gözlerime inanamadım, yıllardır giymemiş olmama rağmen berbat görünüyorlardı."

Alfie, ayakkabının yanlarına süngerle boya sürerken başını kaldırıp adama baktı. Tren istasyonunda çalışmaya başladığından bu yana, bir müşterinin konuşmayı mı yoksa kendi haline bırakılmayı mı tercih ettiğini sezebiliyordu. Bay Podgett gibiler kendi sesini duymaktan hoşlanıyor, Wilf gibilerse karşılıklı sohbet etmeyi tercih ediyor gibi görünüyordu. Alfie için fark etmiyordu, ona göre tüm bunlar işinin bir parçasıydı.

"Güzel bir yere mi gidiyorsunuz efendim?" diye sordu.

"Cheltenham," dedi Wilf. "Güzel bir yerdir, ama gitme nedenim güzel değil."

Alfie adamın neden siyah bir takım elbise giydiğini hemen anladı.

"Kardeşimin cenazesine gidiyorum," diye açıkladı Wilf. "Küçük kardeşim Alistair. Geçtiğimiz hafta sonu naaşını gönderdiler."

"Bunu duyduğuma üzüldüm," dedi Alfie.

"Evet," dedi Wilf hafifçe yutkunarak. "Ben de öyle. Daha on sekiz yaşındaydı. En ufağımızdı. Ve en zekimiz. Onu en son bir ay önce gördüm. Aldershot'tan Calais'e gönderiyorlardı. Ona bol şans dilemek için Southhampton'a gitmiştim."

Alfie *Aldershot* ismini duyunca durakladı. Babasının eğitime yollandığı yerdi burası. Orada birkaç ay kalmış, savaşmayı, öldürmeyi öğrenmiş, sonra da Fransa'ya gönderilmişti.

Sonraki iki yıl boyunca neredeyse her hafta eve mektup yollamıştı; bir gün mektuplar aniden kesilmiş, annesi onun devlet tarafından gizli bir göreve atandığını ve bu yüzden mektup yazamadığını söylemişti.

Alfie için bu, yetişkinlerin *baban öldü ama sana gerçeği söylemek istemiyoruz* deme şekliydi.

"Zavallı Alistair oraya vardıktan birkaç hafta sonra öldürüldü," diye devam etti Wilf. "Bu onun için bir şans mı yoksa bir trajedi miydi, bilmiyorum. Oradaki zavallı askerler gibi yıllarını siperlerde geçirmek zorunda kalmadı ne de olsa. Belki de ona kurtuldu gözüyle bakmalıyız, değil mi?"

İşinden başını kaldırıp, "Ona ne oldu?" diye sordu Alfie. Böyle sorular sormaması gerektiğini biliyordu aslında, ama sözcükler ağzından fırlayıvermişti işte.

"Aptal bir çavuşun teki onu gecenin bir yarısında sedyeci olarak savaş alanına yollamış," dedi Wilf. "Ölüleri geri getirmesi için. Bu *intihar görevi* değil de ne? Sağ çıkmak mümkün

değil. İki taraf da bir saatliğine ateşkes ilan etmeli ve gidip şehit olmuş askerlerini alabilmeli. Bunu bir keresinde karargâhta dile getirmiştim de herkes bana sanki beyaz bayrak sallayıp teslim olmamızı teklif etmişim gibi bakmıştı. Oysa benim tek istediğim, bu barbar dünyada bir medeniyet kırıntısıydı. Yine de, Alistair'in fazla acı çekmeden öldüğünü düşünüyorum, bu da bir şey. Sanırım. Ancak bedenini eve yollamaları o kadar uzun sürdü ki... Cenazesi bugün öğleden sonra kaldırılıyor. Savaş Bakanlığı'ndan bir gün izin verdiler. Cheltenham'a gidip aynı gün döneceğim, ailemle biraz vakit geçirmeye bile fırsatım yok. Yarın sabah işimin başında olmazsam kıyamet kopar."

Alfie, Wilf'in sandalyenin yanına dayadığı bastona baktı gözucuyla. Birkaç saniye gözlerini bastondan uzaklaştıramayınca, Wilf bu bakışı fark etti.

"Bunu merak ediyorsun sanırım?" diye sordu genç adam. "Beni son iki yıl boyunca savaştan uzak tuttu. Mons şehrinin hemen dışında bir noktada uyluk kemiğime bir keskin nişancı kurşunu yedim. Bir iki hafta boyunca sahra hastanesinde bacağımı kurtarmaya çalıştılar. İşe yaramadı tabii. Oysa tam iki ay beklemek yerine hastaneye yatırıldığım gün kesselerdi, zamandan ve işgücünden kazanabilirlerdi."

Alfie yaptığı işi yarıda bıraktı; elleri Wilf'in sol ayağı üzerinde havada asılı kalmıştı.

"Ah evet, ne yazık ki bu bir tahta bacak. Ama korkma evlat. Korkacak bir şey yok."

Alfie başını iki yana sallayıp işine döndü. "Korkmadım," dedi usulca.

"Bir adamın takma bacağına giydiği ayakkabısının boyanması gereken tuhaf zamanlardan geçiyoruz, değil mi?" dedi Wilf kırık bir tebessümle. "Yine de, ne olursa olsun, görünüme önem vermeli. En azından bize söyledikleri bu. Çok tuhaf: O cehennemden uzaklaşmış olduğum için gerçekten de çok mutluyum, ama bir yandan da burada kısılı kaldığımı ve gerçek görevimden kaçtığımı düşünüyorum. Benden üniformamı aldılar ve takım elbise giymemi söylediler. Benim yaşımda birinin üniformasız gezmesi nasıl bir his bilemezsin. Öyle bakışlar atıyorlar ki. Geçen gün bir kadın Piccadilly Meydanı'nda yanıma yaklaştı; herhalde bastonumu fark etmemiş olmalı. Sonra da çantasını açtı ve herkesin önünde bana o şeyi..." Başını iki yana salladı Wilf; dudakları öfke ve acıyla kıvrılmıştı. "Neden böyle yapıyorlar?" diye mırıldandı. "Anlamıyorlar... hiçbiri anlamıyor."

Alfie bunca acı ve öfke karşısında kendini kötü hissetti. Bu sırada, adamın sağ gözünün kahverengi gözbebeğinde bir çizik olduğunu gördü. Bir tür doğum lekesi olmalıydı bu.

Bir süre sessiz kalan Wilf, "Orada abin var mı?" diye sorunca, Alfie başını iki yana salladı. "Peki ya baban? Özür dilerim, bunu sormamam gerekirdi. Beni ilgilendirmez tabii."

Nihayet işini bitiren Alfie, başıyla genç adamın ayakkabılarını işaret ederek, "Nasıl olmuş?" diye sordu. Bittiğine sevinmişti doğrusu.

"Harika. Kendim boyasam bu kadar iyi olmazdı." Cebinden bir peni çıkarıp şapkanın içine attı. Diğer bozuklukların üzerinde seken para çın çın çınladı. "Teşekkürler," diyerek kalktı ve bastonuna uzandı Wilf. Bir şey daha söyleyecekmişçesine ağzını açtıysa da, hemen sonra bundan vazgeçti ve başka bir kelime

etmeden oradan uzaklaşıp altı numaralı peronun kalabalığında gözden kayboldu. Alfie genç adamın ardından birkaç saniye baktıktan sonra yerdeki boya malzemesini yerine koydu ve sonraki müşterisini beklemeye koyuldu.

Alfie öğlen pek bir şey yemedi. Boya sandığı üzerine eğilip durmak iştahını azaltmışa benziyordu. Bunda boya kokusunun ve lokomotiflerin çıkardığı dumanın boğazına yapışmasının da etkisi vardı tabii. Ancak bir şeyler yemezse öğleden sonra gücünü toplayamayacağını bildiğinden, istasyon büfesine gidip dana etli ve ciğerli bir börek aldı. Börek kuruydu; içinde etten çok sos vardı (Alfie ağzına minik bir parça dana eti ve kaskatı iki parça ciğerden başka bir şey gelmediğine emindi) ama karnını doyurmuştu işte.

Öğleden sonra sabahki kadar çok iş yoktu ve hava daha da soğumuştu. İstasyonun Euston Sokağı'na açılan kapısından güçlü bir esinti geliyor, peronlar arasında dolanıp, yolcuların palto yakalarını sıkı sıkı tutarak yürümelerine neden oluyordu. Saat iki ile dört arasında hiçbir zaman fazla müşteri olmaz, böylece Alfie *Robinson Crusoe* ile birlikte Umutsuzluk Adası'nda daha fazla zaman geçirebilirdi. Ancak kısa süre sonra akşamüstü kalabalığının istasyonu doldurmaya başlayacağını bilir, o zaman bir iki müşteri bulabilmeyi umardı.

Saat üç buçuğa doğru, daha on dakika önce ütülenmiş gibi duran kahverengi bir askeri üniforma giymiş orta yaşlı, zayıf bir adam gelip, tek bir söz etmeden sandalyeye oturdu ve sağ ayağını sandığın üstüne yerleştirdi. Alfie bir şey söylemeden doğ-

ruca işe koyulduğu sırada, adam da çantasından bir dosya çıkarıp tüm dikkatini dosya içindeki çok sayıda belgeye verdi. Arada bir başını iki yana sallıyor, kaba kelimeler mırıldanıyordu. Bir ara çok ayıp olan o sözcüğü kullanınca, Alfie kıs kıs gülmemek için kendini zor tuttu ve bu sırada boya kutusunu elinden düşürdü. Adam ânında elindeki dosyayı indirip oğlana dikti gözlerini.

"Ne var, ne oldu?"

"Özür dilerim efendim," dedi Alfie.

Adam başını iki yana salladı. "Hayır, ben özür dilerim," dedi. "Yine kendi kendime mi konuşuyordum?"

Alfie başını evet anlamında sallayınca güldü adam. "Alışkanlık işte. Eşim sürekli uyarıyor ama nafile." Bir süreliğine dosyayı kenara koyup, Alfie'nin parlatma beziyle ayakkabının topuk kısmını hızlı hareketlerle silişini izledi. "Epey iyisin," dedi. "Bu işi bayağıdır yapıyor olmalısın."

"Bir yıldan fazla oldu efendim," dedi Alfie.

"Tanrı aşkına! Sen kaç yaşındasın evlat?"

"Dokuz, efendim."

"Okuma yazma biliyor musun?"

"Evet efendim, şimdi *Robinson Crusoe*'yu okuyorum."

"Onu çocukluğumdan beri okumadım. Benden sana tavsiye, Oliver Twist'i oku. Ya da Nicholas Nickleby'yi. Emin ol hoşuna gidecek. Ben şimdilerde yeni yazarlardan Lawrence'ı okuyorum, ama sanırım şimdilik senin için biraz ağır olur. Senin okulda olman gerekmiyor mu peki?"

Alfie adama bakıp sessiz kalmayı tercih edince, adam da omuzlarını silkip bakışlarını kaçırdı. "Sanırım bu beni

ilgilendirmez," dedi. "Kendi dertlerim bana yetiyor da artıyor bile, bir de sokakta gördüğüm her çocuk için endişelenirsem vay halime!"

Boyanın bir kısmı topak topak olup fırçanın kıllarına yapışmıştı. Alfie, bunlardan kurtulmak için fırçayı yere sürtünce, döşeme taşı üzerinde koyu ve yağlı bir iz kaldı. Oğlan işine devam ederken, adam da başka bir şey söylemeden dosyasına dönmüştü. Sayfaları hızla çeviriyor, pahalı görünümlü bir kalemle bazı sayfalara bir şeyler yazıyor, bazılarına ise uzun çizgiler çiziyordu. O sırada sokaktan gelen rüzgâr kuvvetlendi ve istasyonda dolanmaya başladı. Adam diğer sayfaya geçecekken birden dosyayı elinden düşürdü ve dosyanın içindeki tüm belgeler uçuşup, bekleme salonunun dört bir yanına savruldu.

"Hay aksi!" diye bağırıp ayağa fırlayan adam, sandığın üstündeki ayağını kaldırayım derken az kalsın yanlışlıkla Alfie'ye vuruyordu. "Belgelerim! Onları kaybetmemem lazım. Haydi yardım et evlat, göreyim seni. Toplayabildiğin kadarını topla da uçup gitmesinler."

Alfie istasyonda dört bir yana koşturup avuç avuç kâğıt toplamaya başladı. Her yere dağılmıştı kâğıtlar: Çayevinin önünde, bilet gişeleri civarında, tütüncünün yakınlarında, gazete satan büfenin yanındaydılar. Ancak Alfie onları azimle toplamaya devam etti ve kısa süre sonra elinde kırk sayfadan fazla vardı; etrafta gözünden kaçan başka kâğıt olmadığını kontrol etmek üzere sağa sola bakarken, gözü birden elinde tuttuğu sayfaların en üstünde duran belgeye ilişti.

Yazıları süslü, kâğıdı pahalı, resmî görünümlü bir belgeydi

bu. Üstünde DOĞU SUFFOLK & IPSWICH HASTANESİ yazıyor; bunun hemen altında ise, artık kimse bu dili konuşamadığı halde, Latince bir cümle duruyordu. Daha aşağıda ise şunlar yazılıydı:

Taburcular – Bir Sayfalık Özet

Bir altında, daha küçük harflerle yazılmış şu cümle vardı:

Hastaların ayrıntılı raporları için 3(b) dosyasına bakınız.

Sayfa iki sütuna ayrılmıştı ve her iki sütunda da isimler, seri numaraları ve Alfie'nin 3(b) dosyasıyla ilgili olduğunu tahmin ettiği bir başka numara vardı. Alfie sol sütundaki isimlere göz atmayı istememişti aslında; ama sorun şuydu ki, ne zaman üzerinde kelimeler olan bir şeyler görse orada yazanları okumak isterdi. Gözleri isimler arasında hızla ilerledi ve bir kayıt üstünde durdu.

Kendi gözlerine inanıp inanmamakta kararsız bir halde gözlerini kırpıştırdı; neredeyse elinde tuttuğu tüm kâğıtları yere düşürecekti. Tam bu sırada, müşterisi yanına gelip belgeleri elinden alıverdi.

"Sanırım hepsi burada," dedi, etrafa göz atıp belgeleri dosyaya koyarken. "Yardımın için teşekkürler evlat. Borcum nedir?"

Alfie hiçbir şey söylemiyor, ağzı açık halde adama bakıyordu. Yanıt vermek için doğru kelimeleri bulamıyordu bir türlü; birden aklından çok fazla şey geçmeye başlamıştı.

"Neyin var evlat?" diye sordu adam. "Dilini mi yuttun?"

Alfie sessiz kalmaya devam ediyordu. Adam bir kaşını kaldırıp böyle saçmalıklara harcayacak zamanı olmadığını belirtmek istermişçesine başını iki yana salladıktan sonra, "Bir peni uygun olur sanırım," diyerek Alfie'nin şapkasına madeni parayı fırlattı ve çantasını alıp yürümeye başladı. Ancak birkaç saniye geçmeden durup arkasına döndü.

"İyi misin evlat?" diye sordu, bu sefer biraz daha sevecen bir ses tonuyla. "Bak, ben doktorum. Sende tuhaf bir değişiklik var sanki. Eğer bir derdin varsa bana söyleyebilirsin. Belki yardımcı olabilirim."

Alfie başını iki yana sallayıp, "İyiyim," dedi. Sesi, tıpkı annesinin onu sabah çok erken saatte uyandırdığında olduğu gibi hırıltılı çıkmıştı.

"Peki öyleyse," diyen doktor, omuzlarını silkip arkasını döndü. "Boya için teşekkürler."

Alfie ağır adımlarla sandığının başına döndü ve müşteri sandalyesine oturdu. Bezlerini, fırçalarını ve boya kutularını yerlerine kaldırdıktan sonra ayaklığı da yerine koydu ve sandığın kapağını kapayıp altın renkli sürgüyü yuvasına sürdü. Sonra da ayağa kalkıp istasyondan çıktı ve eve doğru yürüdü.

Yol boyunca, Doğu Suffolk & Ipswich Hastanesine ait belgeden fırlayıp zihnini allak bullak eden o kaydı düşündü.

Sayfanın ortalarına doğru yazılmış basit bir kayıttı bu.

Summerfield, George, yazıyordu satırda.

DT: 03/05/1887.

Seri no: 14278.

6

BEN VE AŞKIM İÇİN

Alfie, tren istasyonundan dönerken babasının evden ayrıldığı günü hatırladı. Babası kimsenin onu geçirmeye gelmesine izin vermemişti.

"Oradaki ortamın nasıl olacağını biliyorum," demişti başını iki yana sallayarak. "Askerlerin eşleri ve anneleri salya sümük ağlayacak, kendilerini gülünç duruma düşürecekler. En iyisi biz burada, evimizde vedalaşalım olsun bitsin. Zaten uzun süreliğine gitmiyorum, Noel'den önce her şey bitmiş olur."

Temel eğitimini almak için Aldershot Kışlası'na giderken Alfie onun aynı anda hem heyecanlı hem de tedirgin olduğunu fark etmişti. Babası orduya kayıt olduktan sonra annesi onunla iki gün hiç konuşmamış, ama eşinin kararının kesin olduğu ve kendisinin bu konuda yapabileceği hiçbir şey olmadığı gerçeğiyle yüzleşince bu inadından vazgeçmişti. Babaannesi bile artık "bittiklerini" söyleyip durmuyor, sokaklarındaki herkese oğluyla ne kadar gurur duyduğunu, onun kralın ve vatanın çağrısına uyup orduya ilk yazılanlardan biri olduğunu ve bu kahramanlığı sayesinde ona orada iyi bakılacağını anlatıyordu.

Eşi on iki numaralı evlerinden çıkarken Alfie'nin annesi,

babasının boynuna atılmış ve kulağına bir şey fısıldamıştı; bunun üzerine Georgie alt dudağını ısırıp eşine daha sıkı sarılmıştı. Komşular da evlerinden çıkıp onu geçirmek üzere kaldırımda toplanmışlardı.

Joe Patience bir paket Golden Virginia marka tütünü Georgie'nin eline tutuşturduktan sonra arkadaşına bol şans dilemişti. "Benim yapmayacağım hiçbir şeyi yapma orada," deyince, Alfie'nin babası bir kahkaha atıp başını iki yana sallamıştı.

Alfie'nin babaannesi bir üniformalı oğluna, bir de normal giysiler içindeki Joe'ya bakıp, "Yakında sen de onun yanına gidersin artık," demişti. "Sizin aranızdan su sızmazdı. Orduya birlikte yazılmamış olmanıza şaşırdım." Bunu hiç de cana yakın olmayan bir tavırla söylemişti. Joe bakışlarını kaçırmıştı.

"İnsanın savaşta ülkesine yardım etmesinin çok çeşitli yolları vardır," demişti Joe. "İnsan öldürmekten çok daha verimli yollar."

"Seçme şansın olmayabilir," diye yanıtlamıştı yaşlı kadın. "Şimdi yalnızca gönüllüleri alıyorlar, ama işler sarpa sararsa..."

"Her zaman seçme şansı vardır Bayan Summerfield," diye karşı çıkmıştı Joe; sesi biraz daha güçlü çıkıyordu artık. "Ben kendim hakkında kararları kendim vermeyi tercih ediyorum, bunu siz de biliyorsunuz."

Babaannesinin yüzü öfkeden kızarmış, ancak Georgie o günün politika tartışılacak gün olmadığını, sadece arkadaşlarıyla el sıkışıp ailesine sarılmak istediğini söyleyerek araya girince istemeyerek de olsa susmuştu. Oysa söyleyecek çok şeyi olduğu açıktı.

Georgie'nin en son vedalaştığı kişi Alfie oldu. Oğlu salon penceresine sırtını dayamış, ön bahçede dikiliyordu.

"Bundan böyle evin erkeği sensin," demişti, doğrudan oğlunun gözlerinin içine bakarak. Alfie, böylesine büyük sorumluluk karşısında karnında bir ağrı hissetmişti. "Ben yokken annene ve babaannene göz kulak olursun, değil mi?"

"Evet," demişti Alfie. "Ama eve döneceksin, değil mi?"

"Sen daha gittiğimin farkına varmadan dönmüş olacağım."

Sonra da, sanki mandıraya işe gidiyormuş gibi, çantasını sırtına atıp sokak boyunca yürümeye başlamıştı. Bir ara durup arkasına dönmüş ve elini kaldırıp ailesine doğru sallamış, ardından bir köşeden kıvrılıp gözden kaybolmuştu. Tüm bunlar dört yıl önce olmuştu ve Alfie o günden bu yana babasını görmemişti.

Mektuplar gelmişti tabii. İlki Aldershot'tandı: Georgie ailesine tren yolculuğunun çok eğlenceli geçtiğini ve herkesin gelecek günler konusunda heyecanlı olduğunu yazıyordu. Acemi erlerin çoğu Londra'dandı, ama aralarında birkaç Norwich ve Ipswichli de vardı; hatta henüz altı ay önce otobüs şoförlüğü yapmak üzere Clapham'a yerleşen Plymouth'lu biriyle bile tanışmıştı. Başlarında Çavuş Clayton adlı biri vardı ve onları kışla bahçesinde hizaya sokuyor, sırayla isimlerini söylemelerini istiyordu. Korkunç biriydi bu adam; *evet komutanım, hayır komutanım, emredersiniz komutanım* demeyen herkese bağırıp çağırıyordu. Sağında Wells, solundaysa Moody adında iki onbaşı duruyor, bu ikili neredeyse hiç konuşmuyordu.

Kışla yatakhanesinde onar yataktan iki sıra var. Ben kapıya yakın taraftayım ve bir yanımda Mitchell (Arsenal taraftarı, ama hangimiz hata yapmıyoruz ki?) diğer

yanımdaysa Jonesy yatıyor. Buna inanamayacaksın Alfie: Jonesy'de doğum gününde Bay Janáček'in sana hediye ettiği kitabın aynısından var! Robinson Crusoe! Yemin ederim ki gördüğümde kahkaha atmamak için kendimi zor tuttum.

Margie, eşinden gelen mektupları güvenli bir yerde saklıyor, kirlenmelerinden korktuğu için Alfie'nin onlara dokunmasını istemiyordu. Bir gün babaannesi yazılanları daha iyi görebilmek için mektuplardan birini gözlerine yaklaştırınca, annesinin endişeli bakışlarıyla karşılaşmıştı. Alfie işte o zaman annesinin mektubu babaannesine okumadığı için pişman olduğunu anlamıştı.

Babaannesi ilk zamanlarda gelen mektuplardan birini okumayı bitirdiğinde, "Bütün bunlar eğlenceli bir oyunmuş gibi yazıyor," demişti. Annesi mektubu kadının elinden çabucak alıp İncil'inin arasına yerleştirirken de, "Oğlumu daha akıllı biri olarak yetiştirdiğimi sanıyordum," diye eklemişti.

"O kadar akıllı olsaydı zaten orduya yazılmazdı," demişti annesi.

Alfie artık dokuz yaşındaydı ve işler değişmişti. Kimse orduya gönüllü olarak gitmiyordu. Askere gitmek zorunluydu. On sekiz yaşınıza bastığınızda savaşa gidiyordunuz. Alfie sık sık, sonraki dokuz yılda her şey düzelmezse kendisinin de askere gideceğini düşünüyor ve bu fikir onu korkutuyordu. Artık evli olup olmamak da bir şeyi değiştirmediğinden, savaşa gitmemek için sevgilinizi kiliseye götürüp onunla evlenmek de bir işe yaramıyordu. Bunu yapsanız bile balayına tek başınıza Fransa'daki cepheye gidiyordunuz.

Tabii Joe Patience'sanız başka. Joe iki yıl boyunca uzaklarda kaldıktan sonra on altı numaralı evine dönmüştü. Ama bu iki yılı Fransa ya da Belçika'daki cephelerden birinde savaşarak değil, asker olmayı tümden reddettiği için Wormwood Scrubs Hapishanesinde yatarak geçirmişti. Onu salıvermelerinin tek nedeni, içeride çok fazla dayak yemesiydi. Yediği son dayak onu az daha öldürünce hapishanede skandal çıkabileceğinden korkmuşlardı. Şimdiyse yine on altı numarada yaşıyor, ama dışarıya nadiren çıkıyordu; hele savaştan önce yaptığı gibi kapı önünde oturup klarnet çalmayı tamamen bırakmıştı. Alfie'nin babaannesi onun için alçak ve korkak diyor, Bayan Milchin ise onun en yakın sokak lambası direğine asılması gerektiğini söylüyordu. Bir zamanlar ondan hoşlanan Helena Morris bile Joe'nun ülkesini seven saygın insanlarla aynı mahallede yaşamaması gerektiğini savunuyordu.

Ona kötü gözle bakmayan iki kişi kalmıştı koca mahallede: Alfie'nin annesi Margie ve İhtiyar Bill Hemperton. Margie onun Georgie'nin en eski arkadaşı olduğunu ve hatalı olsa da olmasa da, inançları yüzünden yeterince acı çektiğini söylüyordu. Yaşlı Bill ise kendisinin de başına buyruk biri olduğunu ve kiminle konuşup konuşmayacağına sadece kendisinin karar verebileceğini söylüyordu. Tabii tüm bunlar Babaanne Summerfield'ı sakinleştirmek için yeterli neden değildi; Joe'nun sadece adını duyması bile öfkeden deliye dönmesine yetiyordu.

Damley Sokağı'nda köşeyi dönüp gözden kaybolduktan üç ay sonra, Georgie İngiltere'den ayrılmıştı. Diğer yeni askerlerle birlikte önce Southhampton'a giden bir trene binmişler, oradan da gemiyle Fransa'nın Calais kasabasına gitmişlerdi. Mektupları

daha seyrek geliyordu artık; geldiğinde de zaman zaman bazı cümlelerin üzeri kalın siyah çizgilerle çizilmiş oluyor, Alfie ve annesi mektubun tamamını okuyamıyordu.

"Bunu üstleri yapıyor," diyordu Margie. "Herkesin mektubunu okuyorlar ve bizim bilmemizi istemedikleri bir şey yazıyorsa üstünü çiziyorlar. Gerçekleri öğrenmemizden korkuyorlar."

Georgie'nin mektuplarının havası da zamanla değişmişti. Aldershot'ta eğitim aldığı zamanlarda kışlada askerlerin birbirlerine yaptıkları eşek şakalarından, Çavuş Clayton ile başlarının sürekli derde girmesinden bahsederdi yazdıklarında. Tarif ettiği yer, kışladan çok bir yaz kampını andırıyordu. Ancak Fransa'ya gittiğinde her şey değişivermiş, asker arkadaşlarını anlatmayı bırakıp, sadece kendinden ve hislerinden söz etmeye başlamıştı.

Burası korkunç. Günlerimizi çamurda iki metre derinliğinde siperler kazarak geçiriyoruz; hemen sonra da, yıkılmasınlar diye kenarlarını kalaslarla desteklemek zorundayız. Almanların ise çelik duvarlı siperleri var diyorlar. Her yağmurda siperlerimizin kenarları çökmeye başlıyor ve içeriye dolan suyu atmak için elimize ne geçerse kullanıyoruz. Bazen miğferimi kullandığım oluyor; aslında bunu yapmak yasak, çünkü kafaya bir kurşun yemenin en kolay yolu bu. Her yer sıçanla dolu. Ama daha kötü şeyler de var. Keşke sadece sıçan olsa, onlara alıştım bile; ama bu yaratıkların yarısını daha önce hiç görmedim. Buraya neden geldim bilmiyorum. Tanrım, ne büyük bir hataymış.

Annesi bu mektubu Alfie'ye göstermek istememiş, ancak üzerinde Savaş Bakanlığı mührü olan zarfı postacı kapının mektup deliğinden atmış, Alfie de onu kapı ardındaki paspasta görmüştü. Margie mektubu şömine önündeki kırık koltukta okuduktan sonra, "Bu seferki bana özel," demişti. "Sadece baban ile benim aramda. Ama seni çok sevdiğini ve sürekli düşündüğünü eklemeyi unutmamış."

"Mektubu yüksek sesle okusana anne," demişti Alfie.

"Hayır."

"Lütfen oku."

"Sana hayır dedim!" diye bağıran Margie öylesine ani bir hareketle yerinden fırlamıştı ki, Alfie şaşkınlıkla irkilip geriye doğru zıplamıştı. Bir süre oğluna ağlamak üzereymiş gibi bakan Margie, hemen sonra koşarak salondan dışarı çıkmıştı.

Bu defa mektubu İncil'in arasına koymamış, yatağının şiltesi ile ahşap yüzeyi arasına gizlemişti. Ancak Alfie annesinin tüm saklama yerlerini biliyordu ve işe gitmesini bekledikten sonra mektubu bulup çıkarmıştı. Beş kere okudu mektubu; her defasında daha da hüzünlendi.

O günden sonra Margie gelen hiçbir mektubu oğluna okutmadı, ama onları hep aynı yere saklıyordu. Böylece Alfie de her seferinde onları nerede bulacağını, annesi aşağıdan ona seslendiğinde de nereye geri koyması gerektiğini öğrenmişti.

Tanrım, Margie, benim burada ne işim var? Korkunç bir yer. Ben de korkunç şeyler yaptım. Düşününce delirecekmiş gibi oluyorum. Aklıma sen geliyorsun ve...

"Alfie, ben geldim! Yukarıda mısın? Haydi in aşağıya da gününün nasıl geçtiğini anlat bana."

Belçika'daki müttefik kuvvetlere yaklaştığımızı söylüyorlar ama herhangi bir şeye yaklaştığımıza inanmak çok zor. Sürekli yeni siperler kazıyoruz; eskileri de kısa sürede kendi kendilerine çöküyor zaten. Sonra hava kararana kadar bekliyoruz ve Çavuş Moody siperin ötesine gitme sırasının kimde olduğuna karar veriyor. Bir seferde on kişi çıkıyor. Bu sırada on kişi merdivenlerde, on kişi de siperin dibinde hazır bekliyor. Yakınmak bir şeyi değiştirmiyor. Bazen düşünüyorum da...

"Alfie, kapıya bakar mısın? Sütçü geldiyse ona gelecek hafta ödeme yapacağımı söyle!"

Dün gece beni sedyeci olarak siperin ötesine yolladılar. Çavuşa yakınıp durduğum için olmalı. Zaten bana sorarsan bu çavuşun aklından zoru var. Oradan tam altı ceset getirdim; nasıl korkunç görünüyorlardı bir bilsen. Ama getirdim işte ve hayatta kaldım. Gece boyunca beş sedyeciden yalnızca biri hayatta kalıyor. Genelde bizi değil, vicdani retçileri yolluyorlar. Bir keresinde, Margie, sedyeyle bir oğlanın cesedini getirip diğerlerinin yanına koydum. Çöp torbaları gibi üst üste yığılmışlardı. Tam uzaklaşıyordum ki oğlanın bir gözünün açıldığını gördüm. Neredeyse bağıracaktım ama...

"Alfie! Yemek hazır! Neredesin, yukarıda mı? Çabuk gel de yemeğin soğumasın!"

Burada son zamanlarda işler çok karıştı Margie. Sekiz tabur karışık haldeyiz. Birkaç gün önce kötü bir olay oldu, Alman siperlerinden birinde. Siper bir şekilde ele geçirildi ve bizden dört asker güvenliği sağlamak için orada kaldı. Daha sonra aynı sipere döndüğümüzde, bizimkilerin orada saklanmakta olan bir Alman askerini öldürdüğünü öğrendik. Şimdi herkes bunun doğru mu yoksa yanlış mı olduğunu konuşuyor ve her kafadan bir ses çıkıyor. Birisi bunun utanç verici olduğunu ve çavuşun bu konuda bir şeyler yapmasını söylerken, bir başkası ise savaşta olduklarını ve birini savaş alanında ya da siperde öldürmek arasında bir fark göremediğini söylüyor. Bilmiyorum Margie. Bence eğer yalnız ve silahsız idiyse, onu esir almalılardı. Sonuçta birtakım kurallar var ve...

"Alfie!"

Alfie'nin tahminine göre babası mektup yazmayı yaklaşık bir yıl önce bırakmıştı ya da annesi mektupları saklayacak başka bir yer bulmuştu. Gerçi Alfie buna pek ihtimal vermiyordu çünkü evde aranmadık yer bırakmamıştı. Yatağın altından çıkan en son mektup, içlerinde en tuhaf ve kafa karıştırıcı olandı. Alfie mektubu defalarca okumuş, neredeyse ezberlemişti, ama yazılanları bir türlü anlayamıyordu.

... buradan kurtulacağım, değil mi? Her yerdeler. Ayaklarımı yiyorlar. Bacaklarım ağrıyor. Bonzo Daly göğümkerinin üzerini örtmeyince kuşlar sütlere dadanmış. Dur, dur artık. Bunu sen de duydun, değil mi Margie? Sen dünyadaki tek kadın olsaydın, ben de tek erkek olsaydım, kaç yaşında şimdi? Sekiz oldu mu? Sokakta görsem tanıyamam herhalde. Onu vurduk Margie, sürekli her şeyden yakındığı için. Ben bulaşmak istemedim ama çavuş seçme şansımın olmadığını, yoksa askeri mahkemeye çıkarılacağımı söyledi. Sonrasında Sadler'ın yüzündeki ifadeyi görmeliydin! Kendimi tutamayıp güldüm. Bugün dünyada başka hiçbir şey umrumda değil. Olduğun yerde kal; ve şimdi git. Sürekli bunu tekrarlıyor. Olduğun yerde kal; ve şimdi git. Çok saçma! Eskisi gibi sevebiliriz bence. Uyuyamıyorum. Hep senin yüzünden, senin! Baş ağrım bir türlü geçmiyor. Wells'in o gece söylediği şarkı neydi? O siperdeki tek düşman olsaydın ve tek bomba da bende olsaydı... Yardım et Margie, lütfen yardım et. Noel'den önce biter demişlerdi. Ama hangi Noel olduğunu söylemediler. Nereye baksam tek gördüğüm şey...

Sonrasında başka mektup gelmedi, babasından bir daha ses çıkmadı.

Annesi Alfie'nin dokuzuncu yaş günü için bir pasta yapmıştı. Oğlan unu ya da kremayı nereden bulduğunu bir türlü anlaya-

mamıştı ama sonuçta annesi bir şekilde bu malzemeleri tedarik etmişti işte. Alfie'nin duyduğuna göre, Damley Parkı'nın köşesinde dükkânı olan Bayan Bessworth'ün karaborsa ile bağları vardı. O gün, tıpkı dört yıl önce savaşın çıktığı gün olduğu gibi, Babaanne Summerfield ve İhtiyar Bill Hemperton yemeğe geldi. Kalena ve Bay Janáček ise yoktu tabii. Kimse parti havasında değildi zaten. Alfie'nin doğum günü kartında şöyle yazıyordu: *Doğum günün kutlu olsun Alfie! Sevgiler, annen ve baban.* Joe Patience mektup deliğinden içeri 100 gram elmalı draje atmıştı; bunları nereden bulduğunu kimse anlayamadı. Babaannesi, Alfie'nin onları çöpe atmasını istiyordu ama annesi buna ısrarla karşı çıkınca şekerler Alfie'de kaldı.

Akşam herkes evinde döndüğünde, Alfie annesine, "Ne yapıyorsun?" diye sordu. Margie yanında bir sepet giysi ile gaz lambasının başında oturmuş, yüzüne yakın tuttuğu bir gömleğe elindeki dikiş iğnesini batırıp çıkarıyordu.

"Ne yapıyor gibi görünüyorum oğlum? Dikiş dikiyorum işte."

"Kimin giysileri onlar?"

"Bizim olmadıkları kesin. Ne kadar kaliteliler, baksana!" Dokunması için gömleği Alfie'ye uzattı, ancak Alfie başını iki yana sallamakla yetindi.

"Kimin giysileri onlar?" diye tekrarladı.

"Sen tanımazsın," dedi Margie. "Bunlar Bayan Emberg'e ait. Bayan Gawdley-Smith'in arkadaşı. Hali vakti epey yerinde. Her sepet için bana bir şilin vereceğini söyledi. İhtiyacımız var Alfie, biliyorsun."

"Yani gündüzleri ve geceleri hastanede çalışıyor, bir yandan

çamaşır yıkıyor, şimdi de zengin bir kadın için terzilik yapıyorsun," dedi Alfie.

"Ama Alfie..."

"Anne, babam nerede?"

Annesi elinden iğnesini düşürdü; şöminenin zeminine döşenmiş taşlardan birinin üstüne düşen iğne kısa bir süre tınladıktan sonra sustu. Margie'nin o gece hastane vardiyası yoktu. Alfie'nin doğum gününde evde olabilmek için arkadaşlarından biriyle vardiya değiştirmişti.

"Nerede olduğunu biliyorsun," dedi. "Yanıtını bildiğin halde neden böyle bir soru sorduğunu anlamadım."

"Bu sefer bana gerçeği söyle."

Margie bir süre sessiz kaldı, sonra da yerden iğnesini alıp elindeki gömleği yeniden yüzüne yaklaştırdı.

"Ay sonuna kadar bunun gibi altı tane gömleği bitirmek zorundayım," dedi başını iki yana sallayarak. "Bu fena olmamış değil mi? Hep iyi yaptığım bir işten para kazanmak istemişimdir. Belki de o budur ha, ne dersin? Babaanne Summerfield ile yarışıyoruz. Biliyor musun, geçen ay tam otuz çift çorap ördü! Günde bir çift eder. Hem de o bozuk gözleriyle! Bazen o gözlükleri sırf gösteriş olsun diye taktığını düşünüyorum."

"Anne," diyerek annesinin kolunu çekiştirdi Alfie. "Babam nerede?"

"Savaşa gitti, bilmiyor musun?" diye çıkıştı annesi. Alfie'ye doğru dönmüş, soğuk bir ses tonuyla konuşmaya başlamıştı. "O kahrolası savaşa gitti işte."

"Artık hiç yazmıyor."

"Bu aralar meşgul."

"Neden?"

"Çünkü savaşıyor."

"Öyleyse nereden biliyoruz?"

"Neyi nereden biliyoruz?"

"İyi olduğunu nereden biliyoruz?"

"Tabii ki iyi Alfie. Neden iyi olmasın ki?"

"Belki de ölmüştür."

Derken korkunç bir şey oldu. Margie elindekileri atıp ayağa fırladı ve Alfie'ye sert bir tokat attı. Şaşkınlıkla gözlerini kırpıştırdı Alfie; annesi de babası da daha önce ona hiç vurmamıştı, küçükken yaramazlık yaptığı zamanlarda bile. Elini yüzüne götürdü ve yanağındaki acıyı hissetti, ama ağzından tek bir kelime bile çıkmadı. Öğretmeni eline Excalibur ile altı defa vurup (alkolden kıpkırmızı olmuş kocaman burnundaki mor damarlar keyiften titriyordu bunu yaparken) pis pis sırıttığından bu yana böyle bir şey yaşamamıştı Alfie.

Margie birden gözyaşlarına boğuldu. Kollarını uzatıp sıkıca sarılınca, Alfie omzunda annesinin yüzünün ıslaklığını hissetti. "Alfie, oğlum, beni affet. İsteyerek olmadı. Bir an sinirlendim ve kendimi tutamadım. Gerçekten de isteyerek olmadı, inan bana."

Alfie yeniden, "Babam nerede?" diye sorunca, Margie geri çekildi ve omuzlarından tuttuğu oğlunun gözlerinin içine baktı. Şöminedeki alevlerin ışığı, yanaklarında gözyaşlarının bıraktığı izleri gösteriyordu.

"Efendim?" diyebildi.

"Babamın nerede olduğunu bilmek istiyorum," dedi Alfie. "Neredeyse bir yıldır neden mektup yazmadığını bilmek istiyorum."

"Yazmaz olur mu hiç?" dedi Margie tedirginlikle.

"Öyleyse mektuplar nerede? Eskiden onları yatağının altında saklıyordun ama uzun zamandır yeni–"

"Sen benim yatağımın altına mı bakıyordun?" diye bağırdı Margie. "Eşyalarımı mı karıştırıyordun? Bana bak Alfie, bu yaptığın–"

"Eğer mektup yazdıysa nerede o mektuplar?"

Margie omuz silkti. Verecek iyi bir yanıt düşünüyormuş gibi bir hali vardı. "Bilmiyorum," dedi en sonunda. "Onları kaybetmiş olmalıyım. Belki de atmışımdır."

"Sana inanmıyorum," diye bağırdı Alfie. "Böyle bir şey yapmayacağını biliyorum. Bana doğruyu söyle! Gizli bir görevden bahsedip duruyorsun ama bunun ne olduğunu hiç söylemedin."

Margie yanaklarını silip yeniden sandalyesine oturdu. "Pekâlâ," dedi en sonunda. "Haklısın, baban artık savaşmıyor. Ama mektup yazacak vakti yok. Bir süre önce Savaş Bakanlığı'ndan biri geldi. Babanın şimdiye kadar gördükleri en cesur askerlerden biri olduğunu ve bu yüzden ona yeni bir görev verdiklerini söyledi. Savaşın sona ermesi için canla başla çalışıyormuş."

"Ne tür bir görev bu?"

"Gelen adam bunu bana söylemedi," dedi Margie. "Ama çok önemli olduğuna eminim. Baban bu görev tamamlanana kadar bize mektup yazamayacakmış."

Alfie bir süre düşündü. "Seni görmeye ne zaman geldi?" diye sordu sonra.

"Kim?"

"Savaş Bakanlığı'ndan gelen adam."

Margie belli belirsiz oflayıp bakışlarını kaçırdı. "Hatırlayamadım şimdi," dedi. "Aylar önceydi."

"Adı neydi peki?"

"Hatırlamıyorum. Bunun ne önemi var ki zaten?"

"Onun ziyarete geldiğini neden söylemedin?"

"Çünkü seni endişelendirmek istemedim. Sen çok zeki bir çocuksun Alfie. Ama henüz dokuz yaşındasın. Hele o zaman daha sekiz yaşındaydın. Bazı şeyler vardır ki–"

"Babaanneme söyledin mi?"

"Tabii ki hayır."

"Ama o çocuk değil."

Margie sıkıntılı bir tavırla ayağa kalkıp başını iki yana salladı. "Alfie, bu konuşmaya daha fazla devam etmeyeceğim. Babanın nerede olduğunu sordun, ben de söyledim. Gizli bir görevde. Artık bu konuyu kapatabilir miyiz?"

Alfie de bunu istiyordu zaten. Daha fazla soru sormanın bir anlamı yoktu çünkü annesinin ona gerçeği anlatmayacağına adı gibi emindi. Savaş Bakanlığı'ndan kimse evlerine gelmemişti; savaşta gerçekten de çok sayıda gizli görev vardı belki ama babası bunlardan birini yapmıyordu. Annesi babasının nerede olduğunu biliyor ama bunu Alfie'ye söylemek istemiyordu. Ancak parçaları birer birer yerine yerleştirirse onun nerede olduğunu önünde sonunda bulacağından emindi.

O günden beri bu konuda pek fazla yol alamamıştı gerçi. Başka mektup gelmemişti. Ve ne zaman annesiyle babaannesini derin bir sohbette yakalasa, ikili birden konu değiştiriyor ve son zamanlarda taze elma bulmanın ne kadar güçleştiğinden bahsetmeye başlıyordu.

Gerçek şuydu ki, Alfie o gün istasyonda ordu doktorunun kâğıtları dört bir yana saçılana kadar, babasının nerede olduğuna dair en ufak bir ipucu bulamamıştı.

DOĞU SUFFOLK & IPSWICH HASTANESİ

Summerfield, George

DT: 03/05/1887.

Seri no: 14278.

İşte o an, Alfie o güne dek inandığı şeyler konusunda hem haklı olduğunu hem de yanıldığını anladı. Babası gizli bir görevde değildi. Ama ölmemişti de. Fransa'da bile değildi artık.

İngiltere'ye dönmüştü.

Hastanedeydi.

7

MERHABA, YANINIZDAKİ HANIM ARKADAŞINIZ KİM?

Annesi yatak odası kapısını açtığında, Alfie'nin yatağında kitap okuduğunu görüp şaşkınlığını gizleyemedi. Oysa Alfie uyanalı neredeyse bir saat olmuştu.

"Her şey yolunda mı?" diye sordu Margie, oğlunun alnına elini koyup ateşini ölçerek. "Hasta falan olmuyorsun, değil mi?"

"Bir şeyim yok anne," dedi Alfie. "Biraz erken kalktım, o kadar."

"Hımm, nadir şeyler güzeldir," diyen annesi, etrafına bakındı ve birkaç kez havayı kokladıktan sonra kaşlarını çattı. "Burası neden hep ayakkabı boyası kokuyor? Bu çok tuhaf doğrusu, hele de ayakkabılarının her zaman toz içinde olduğunu düşünürsek. Her neyse, kahvaltın mutfak masasında. Bugün akşam yemeği için biraz tavuk alacağım, Pentonville Sokağı'ndaki bir kasaba gelme ihtimali varmış. Yani en azından ben böyle duydum. Kasap iki numaralı cerrahi müdahale bölümünde çalışan hemşirelerden birinin abisiymiş ve bize biraz ayıracağına söz vermiş."

"Tavuk mu?" diyen Alfie, şaşkınlıkla annesine baktı. "Tavuk çok pahalı değil mi?"

"Bu sabah cüzdanımda tahmin ettiğimden fazla para vardı," diyen Margie, oğluna gülümseyerek göz kırptı. "Tuhaf doğrusu, son günlerde sık sık oluyor bu. Biliyor musun, bu hafta faturaların çoğunu ve kirayı aynı anda ödeyebildim! Ayrıca bu akşam çalışmıyorum, ikimiz birlikte güzel bir akşam yemeği yiyebiliriz."

Alfie kaşlarını çattı. Başka zaman olsa bu haber onu çok mutlu ederdi ama o gün birlikte akşam yemeği yemenin iyi bir fikir olduğundan emin değildi. Ne de olsa, eve akşam saat kaçta döneceğini bilmiyordu. Planları vardı. Ciddi planlar. Tek başına gizli bir göreve çıkacaktı o gün.

"Tüh," diyerek başını öte yana çevirdi; yüz ifadesinden yalan söylediğinin anlaşılmasını istemiyordu. "Ama ben bugün akşam yemeği için babaanneme gideceğime söz vermiştim."

"Bana bundan hiç bahsetmedi."

"Belki de unutmuştur. Geçen hafta giydiğin yeni elbiseyi beğendiğini söylemeyi unuttuğu gibi."

"O unutkanlık değildi," dedi Margie, gözlerini devirerek. "Bayan Gawdley-Smith'ten yardım kabul etmemin yanlış olduğunu düşünüyor. Ama sonuçta kadın o elbiseyi atacaktı ve benim almamdan mutluluk duydu; bunun nesi yanlış? Hep paçavralarla dolaşamam ya? Ne demişler, dilenciler seçici olamazlar."

"Biz dilenci değiliz," dedi Alfie.

"Babaannen de öyle dedi. Ama yine de açlık sınırına çok yakınız Alfie. Hem de çok." Annesinin bu lafı çok sevdiği belliydi. "Her neyse, ona başka bir gün geleceğini söyleyemez misin? Akşamları nadiren burada oluyorum biliyorsun."

"Gidip sorarım," diyerek yataktan kalktı Alfie. "Ama akşam geldiğinde evde değilsem, babaannem kızdığı için onda kalmışım demektir."

"Pekâlâ," dedi Margie. "Elinden geleni yap öyleyse. Umarım akşama görüşürüz."

Odadan çıkan annesinin, işe gitmeden önce koridoru süpürdüğünü duydu. Onu hayal kırıklığına uğrattığı için biraz suçluluk duymaya başlamıştı, ama kendine göre iyi bir nedeni vardı. Odadan fırlayıp aşağıya indi ve arka kapıdan bahçeye çıkıp tuvalete koştu; işini bitirince de aynı hızla, el ve ayak parmakları soğuktan donmadan eve döndü ve yeniden odasına çıktı. Çorap çekmecesini açıp, içinde paralarının bulunduğu keseyi aldı ve kesenin içindekileri yatağının üstüne boca etti.

Parasını saydı. Ayakkabı boyamaya başladığı günden beri para biriktiriyordu ve yaklaşık sekiz şilin vardı yatağının üstünde. Sekiz şilin! Daha önce kesenin içindekileri hiç saymamıştı çünkü ne kadar parası olduğunu bilirse kendini kaybedip hepsini harcayacağından korkuyordu. Ama en başından beri, bir gün bu paraya ihtiyacı olacağını biliyordu, hissetmişti bunu. Sadece o günün ne zaman geleceğinden ya da bu paraya neden ihtiyaç duyacağından emin olamamıştı. Ve o gün nihayet gelip çatmıştı işte.

Aşağıda kahvaltısını edip çabucak bulaşıkları yıkadıktan sonra, aynanın karşısına geçip saçlarını dikkatlice taradı. İyi görünürse sokakta birilerinin onu durdurma ihtimali azalırdı ne de olsa. Görünümü konusunda tatmin olduktan sonra ayakkabılarını giydi ve cebine bir avuç madeni para doldurup sokağa çıktı.

Damley Sokağı'nda yürüdüğü sırada, Joe Patience'ın kapı önünde sigara içtiğini gördü. O anda, orduya ait bir kamyonet

köşeyi dönüp sokağa girdi. Alfie donakaldı. Gözleri Joe'ya kaydı. Joe da önce ona boş bakışlarla karşılık verdi; sonra o da tıpkı Alfie gibi, yavaşlamaya başlayan aracı gözucuyla takip etmeye başladı. Evlerin perdeleri kımıldamaya, kapıları bir bir açılmaya başlamıştı. Dışarıya çıkan beti benzi atmış kadınlar, birbirlerine korku dolu gözlerle bakıyorlardı. Sokağın kalabalıklaştığını gören Joe, meraklı gözlerden uzaklaşmak için eşiğin diğer tarafına geçti ama kapısını kapamadı.

Lütfen bize gelmesinler, diye düşünüyordu mahalledeki herkes.

Tanrım, lütfen bize gelmesinler.

Bugün değil.

Kamyonet gelip önünde durunca, Alfie bir adım gerileyip duvara dayandı. Aracın camı yavaş yavaş indi ve bir asker başını dışarı uzattı.

"Damley Bulvarı burası mı?" diye sordu adam. Alfie bunu duyunca derin bir oh çekti. Adres soruyorlardı sadece.

"Burası Damley Sokağı," dedi, korkudan boğazı kuruduğu için güçlükle konuşarak.

"Ne dedin evlat?"

"Burası Damley Sokağı," diye tekrarladı. "Bulvar için sokağın sonuna kadar gidip sola dönmeniz, oradan da ilk sağa sapmanız gerekiyor. Önünüze çıkacak."

Adam başıyla selam verip pencereyi kapadı ve kamyonet yoluna devam etti. Kadınlar da evlerine girmeye başladılar; sokakta sadece, bakışıp duran Joe ve Alfie kalmıştı.

"Bugün de kurtulduk desene," dedi Joe, aslında gülümsemeye hiç benzemeyen bir gülümsemeyle. Alfie onun ön dişlerinden birinin yerinde olmadığını gördü. Bir gözü de aslında morarmaya hiç benzemeyen bir şekilde morarmıştı; göz çevresinde siyah, yeşil ve sarı renkler seçiliyordu. "Her şey yolunda mı Alfie?" diye sordu.

"Yolunda Joe."

"Bilmek istiyorsun, değil mi? Bana ne yaptıklarını merak ediyorsun? Hava karardıktan sonra kapıya baktığım için oldu hep bunlar."

Alfie, Joe'ya baktı. Onun ne demek istediğini anlamamıştı ve şimdi buna zamanı yoktu. Yoğun bir gün vardı önünde. Başını hızla iki yana sallayıp koşmaya başladı ve köşeden sağa dönüp istasyona doğru ilerledi.

Oraya normalden çabuk vardı, çünkü her defasında yarı yolda ağırlaşmaya başlayan boya sandığı yanında yoktu o gün. İstasyona ulaştığında her zaman oturduğu noktaya bakınca, Bay Podgett'ın orada dikildiğini gördü; savaşın hiç bitmemesini dileyen Billy adında bir oğlu olan bankacıydı bu. Saatine baktı Bay Podgett, büyük ihtimalle ayakkabılarını boyatmak için bekliyordu. Ancak kısa süre sonra pes edip kalabalığa karıştı. Alfie de boyunu aşan bilet gişelerinden birine doğru yürüyüp sırasını beklemeye koyuldu.

"Suffolk'a bilet ne kadar?" diye sordu, gişe penceresi ardındaki görevliyi göremeden.

Bir kadın sesi şaşkınlıkla, "Bu konuşan da kim?" deyince, Alfie sorusunu tekrarladı.

Sırada Alfie'nin arkasında duran adam, "Bir çocuk Suffolk'a

tren biletinin ne kadar olduğunu soruyor," dedi. "Seni göremeyecek kadar kısa boylu."

"Tek yön üç peni, gidiş-dönüş alırsan beş peni. Biletler açık bilettir, trenlere gün boyu dilediğin saatte binebilirsin," dedi bedeni olmayan ses. Bunun üzerine Alfie elini cebine attı ve bir peni, iki yarım peni, on iki tane de çeyreklik seçip tezgâhın üstüne koydu.

"Şu işe bakın!" dedi kadının sesi.

Yine de parayı alıp kasaya attı ve bu sırada Alfie'nin kulağına bir makinenin tıkırtıları çalınmaya başladı. Hemen sonra bilet haznesine bir bilet düştü ve Alfie elini uzatıp bileti aldı.

"Biraz daha uzasan iyi olur evlat," dedi arkasında duran adam. "İleride epey işine yarar."

Alfie bir an için adama dil çıkarmayı düşündüyse de bu fikirden caydı. Bu tür hareketleri çocuklar yapardı ve o gün o bir çocuk değil yetişkindi; çünkü yetişkinlerin yaptığı türden bir şey yapacaktı.

İstasyonun bilgi panosuna baktıysa da Suffolk'a giden bir tren göremedi. Birkaç dakika sonra iki numaralı perondan Ipswich'e bir tren kalkacağını görünce doğruca o platforma gidip kararsızlıkla trene bakmaya başladı. Risk almak istemiyordu, ama hastanenin adının Doğu Suffolk & Ipswich Hastanesi olduğunu biliyordu.

Arkasından omzuna bir el dokundu. "Biniyor musun?" diye sordu kondüktör. Bir yandan da saatine bakıyordu. "Tren iki dakika sonra hareket edecek."

Şansını denemeye karar veren Alfie, "Biniyorum," diyerek vagona girdi.

İlk kez bir trene biniyordu ve ciddi bir görevde (gizli bir görevdi bu) olmasına rağmen, kompartımanda oturup kondüktörün düdüğünü çalmasını ve trenin hareket etmesini beklerken heyecanlanmaktan kendini alıkoyamadı.

Babasının bir zamanlar, mandıradaki işe girmeden önce, trenlerde çalışmak istediğini hatırladı; bu isteği gerçekleşmiş olsaydı şimdi her şey farklı olur muydu acaba? Oğlan bir sabah gazetede, "birincil öneme sahip" memurlardan Sivil Cephe'de yararlı olabilenlerin zorunlu askerlikten kurtulduklarını okumuştu ve makinistler ile kondüktörlerin bu elit grubun içinde olduğunu biliyordu. Ancak babasının zorla askere alınmadığını, savaşa gitmek için gönüllü olduğunu hatırladı. Değişen bir şey olmayacaktı.

Birkaç dakika sonra tren harekete geçti ve raylar üzerinde hızlanmaya başladı. Alfie pencereden dışarıyı izliyor, bunun o âna kadar (tüm hayatı boyunca) başına gelen en heyecanlı şey olduğunu düşünüyordu. Boynu ağrımaya başlayana dek dışarıdaki manzaranın durmadan değişmesini izledi; önüne döndüğünde, karşısında genç bir kadının oturduğunu gördü. Alfie'nin çaprazında, koridora yakın kısımda oturan kadın, Dr. F. R. Hutchison diye biri tarafından yazılmış, *İnsan Beyninin Fevkalade Doğası* adlı kitabı okuyordu. Alfie üçüncü kelimenin nasıl okunması gerektiğinden emin olamayınca, dudaklarıyla kelimeyi sessizce hecelemeye başladı. Tam bu sırada kadın dönüp doğrudan ona baktı.

"Her şey yolunda mı?" diye sordu.

"Evet, teşekkürler," diye yanıt veren Alfie utanarak hemen önüne döndü ve yeniden pencereden dışarı bakmaya başladı. Kadının bakışlarını üzerinde hissediyordu.

"Senin okuyacak bir şeyin yok mu? Yolculuk boyunca benim kitabıma bakmayı mı planlıyorsun?"

Alfie yanıt vermedi. *Robinson Crusoe'yu yanımda getirseydim keşke*, diye düşündü.

"Tek başına mı seyahat ediyorsun?"

Alfie kadına doğru döndü ve tedirginlikle yutkunduktan sonra yanıt verdi.

"İnanılmaz!" dedi kadın. "Kaç yaşındasın? On mu?"

"Dokuz," diyen Alfie sevinçten deliye dönecekti neredeyse. Kadın onu on yaşında sanmıştı! On! Gerçek bir zaferdi bu.

"Dokuz yaşındaki oğlanların tek başına trenle seyahat etmelerine izin veriyorlar demek. Şanslısın, ben küçükken böyle bir şey mümkün değildi. Bir gün erkek kardeşim Will trene binip evden kaçmıştı da–" Birden durup omuz silkti. "Her neyse, bu çok uzun zaman önceydi. Zaten çok ilgini çekecek bir hikâye değil."

"Kaç yaşındaydı?" diye sordu Alfie.

"Kim kaç yaşındaydı?

"Erkek kardeşiniz. Trene tek başına bindiğinde."

"Yanlış hatırlamıyorsam senden birkaç yaş büyüktü. On dört ya da on beş sanırım. Günübirlik Londra'ya gitmeyi kafasına koymuş meğer. Eve döndüğünde körkütük sarhoştu ve üstüne kadın parfümü sinmişti. Büyük yaygara kopmuştu. Babamın koltuğunda oturmuş, bizimkilerden azar yerken kıkır kıkır güldüğünü hatırlıyorum. Bunun o âna dek gördüğüm en komik şey olduğunu düşünmüştüm." Bir kahkaha atıp, başını diğer tarafa çevirdi ve düşüncelere daldı; ancak hemen sonra gözlerini kocaman açıp birkaç defa kuvvetlice kırpıştırdı ve yeniden Alfie'ye bakıp gülümsedi.

"Senin böyle planların yoktu herhalde," dedi. "Bu türden ahlaksızlıklar için henüz epey küçüksün. Sahi, adın ne senin?"

"Alfie Summerfield," dedi Alfie.

"Ben de Marian Bancroft," dedi genç kadın. "Dilersen bana Marian diyebilirsin. Resmiyeti pek sevmem; ama senin için daha rahat olacaksa Bayan Bancroft da uygun. Tanıştığımıza memnun oldum." Alfie kendisine doğru uzatılan ele bakakaldı; kendisinden ne beklendiğini kestiremiyordu. "Uzatılan bir eli sıkmamanın kabalık olduğunu öğretmediler mi sana?" diye sordu kadın.

Bunun üzerine Alfie uzanıp Bayan Bancroft'un elini sıktı. Tabii ki daha önce binlerce kez görmüştü insanların el sıkıştığını; ama o âna dek hiçbir yetişkin ona el uzatmamıştı.

"Şimdi oldu," dedi kadın, başını sallayarak. "Yolculuk ne tarafa?"

"Suffolk."

"Bu trenin Ipswich'e gittiğini biliyorsun, değil mi? Gerçi o kadar ağır hareket ediyor ki, vardığımızda yaşlı bir teyze olacağım galiba. Trenlerin Liverpool Caddesi İstasyonundan geçtiği zamanlar her şey daha kolaydı tabii, ama bombardımanlar başladığından bu yana tüm rotalar değiştirildi, kimse trene nereden binmesi gerektiğini bilmiyor. Her şey sürekli değişiyor ve istasyon görevlileri hiçbir işe yaramıyor. Onlardan birine soru soracağına bir tavşana sor daha iyi. İnanmayacaksın ama bugün bu trene binmek için King's Cross'ta olmam gerektiğini öğrenene kadar iki istasyon dolaştım. Yine de şikâyet etmemem gerekir. Korkunç günlerdi onlar."

Alfie başını salladı. Bir sene önce gazetede okumuştu olanları. Alman bombardıman uçakları Liverpool Caddesi İstasyonuna

bomba yağdırmış, çok sayıda insanın ölümüne ve yaralanmasına yol açmıştı. Alfie'nin sınıf arkadaşlarından birinin annesi ve okul müdürünün erkek kardeşi Maxwell bu bombardımanda yaşamını yitirmişti. 162 ölü, 400'den fazla yaralı vardı. *İsimler ve numaralar*, diye düşündü Alfie.

"Şeker ister misin?" diyen Marian, elini çantasına soktu ve içinde elmalı drajeler olan beyaz bir kese kâğıdını çıkarıp Alfie'ye uzattı. Alfie birbirine yapışmış olan şekerlerden iki tanesini ayırmaya çalışıyordu. "İkisini de al," dedi Marian, eliyle bunun önemsiz olduğunu belirten bir hareket yaparak. "İstersen üç tane de alabilirsin. Hatta hepsini al. Zaten bugün gereğinden fazla yedim, itiraf etmeliyim ki bu şekerlere bağımlıyım. Eğer dikkatli olmazsam bir gün kocaman bir elmalı drajeye dönüşeceğim. Koca İngiltere'de savaş zamanı kilo alan bir tek ben varım galiba. Benim dışımda herkes bir deri bir kemik kalmış."

Alfie iki şeker alıp birini ağzına, diğerini ise daha sonra yemek üzere cebine attı.

"Orada tüylenir ama," dedi Marian kaşlarını çatarak. "Yemeden önce yıkasan iyi edersin, yoksa hasta olursun."

Alfie başını salladı. Bay Janáček'in şekerci dükkânının başında olduğu zamanlarda, Georgie her cumartesi sabahı gazete almaya gittiğinde oğluna da yüz gram şeker alırdı. Eve döndüğünde gazete ikiye katlanmış olur, Alfie de salonda sırıtarak, babasının "Bak sana ne aldım!" dedikten sonra gazeteyi açarak paketi ortaya çıkarmasını beklerdi.

"Tabii Ipswich ve Suffolk birbirine epey yakın," diye devam etti Marian, "yani büyük ihtimalle doğru trendesin. Trene binmeden önce bir kondüktör ile konuştun mu?"

"Evet," dedi Alfie.

"Ona nereye gitmek istediğini söyledin mi?"

"Hayır."

"Hah, nerede hata yaptığın belli oldu. Bir trenin senin gideceğin yerden geçip geçmediğinden emin değilsen o trene asla binmeyeceksin. Böyle yapmazsan güneye gitmek isterken kuzeyde bulursun kendini. Şekeri beğendin mi? Beğenmiş olmalısın, yoksa onu yerken bu kadar gürültü çıkarmazdın. Şekerleri ağzını şapırdatmadan emmeyi öğrenmelisin Alfie, aksi takdirde hiç yol arkadaşı edinemez, hep yalnız seyahat etmek zorunda kalırsın."

Alfie daha sessiz nasıl olunur bilemeyince şekeri yutmaya karar verdi; ancak bu sırada korkunç bir yutkunma sesi çıkarınca, Marian gözlerini kısıp oğlana dik dik, sanki başka bir vagona geçmeyi düşünüyormuş gibi (aslında bunu yapsa Alfie epey mutlu olacaktı) baktı.

"Suffolk'a hangi sebeple gidiyorsun?" diye sordu Marian. "Orada bir kız arkadaşın mı var yoksa?"

Yüzü aniden kıpkırmızı olan Alfie, "Hayır," diye yanıt verdi.

"Tamam tamam, yalnızca takılıyordum sana. Bana sorarsan sevgili dediğin mutluluktan çok dert getiriyor. Benimki beni terk etti, ama bu konunun seni ilgilendireceğini sanmıyorum, haksız mıyım? Peki söylesene, o taraflara gitmenin sebebi nedir?"

Alfie bir süre düşündü. Gizli görevinden kimseye bahsetmeye niyeti yoktu aslında; ne annesine, ne İhtiyar Bill Hemperton'a, ne babaannesine ne de Joe Patience'a bu konuda tek kelime etmişti. Ancak gizli görevini bir yabancıya, özellikle de

her şey hakkında her şeyi biliyormuş gibi görünen birine açıklamaktan zarar gelmeyeceğine karar verdi.

"Doğu Suffolk ve Ipswich Hastanesi," dedi alçak sesle.

"Gerçekten mi?" dedi genç kadın şaşkınlıkla. "Doğu Suffolk ha? Çok ilginç, ben de oraya gidiyorum! Ne tesadüf ama! Gerçi ikimiz de aynı yöne gidiyoruz, o kadar da büyük bir tesadüf olmayabilir. Senin yaşında bir oğlan neden oraya gidiyor peki? Beş yaşında doktor olmuş bir dâhi misin yoksa?"

"Ziyaret için," dedi Alfie.

"Ziyaret mi? Ziyaret etmek için tuhaf bir yer doğrusu, ama tamam, başka soru sormayacağım. Bana anlatmak istediğin kadarını anlatıp, gerisini kendine saklayabilirsin. Benim için fark etmez. Ben de bir konuşmaya katılacağım. Son derece sıkıcı olacak. Ama inanılmaz derecede ilgi çekici tabii." Alfie bu çelişkili yorumdan hiçbir şey anlamamıştı.

"Ne tür bir konuşma?" diye sordu.

Omuz silken genç kadın, çantasından çıkardığı paketten aldığı sigarayı dudakları arasına götürdü ve başparmak, bilek, çakmaktaşı üçlüsünün akıcı bir hareketiyle yaktı. Yüzü önünde aniden beliren dumanı diğer eliyle dağıttıktan sonra, "Berbat bir şey bu," dedi. "Sakın başlayayım deme. İnsanın ruhunu ele geçiriyor. Gideceğim konuşmaya gerçekten ilgi duyuyor musun, yoksa nezaketen mi sordun?"

"Şey, nezaketen," dedi Alfie.

"Hımm, pekâlâ. Ama ben yine de anlatayım, ne de olsa sordun. Benim işim cepheden gelen askerler ile ilgili. Cephenin ne olduğunu biliyorsun, değil mi? Gerçi kim bilmiyor ki? Bilmeyen biri varsa, son birkaç yılını mağarada geçirmiş demektir.

Her neyse, kimileri cepheden döndüklerinde berbat halde oluyorlar. Biz de onlara yardımcı olabilmek için elimizden geleni yapıyoruz. Bugün İngiltere'nin doğusundan, güneyinden ve batısından geçen bir üçgeni tamamlamak üzereyim, inanabiliyor musun? Ben Norwich'te, yani doğuda oturuyorum, dün Londra trenine binip eski bir arkadaşımı ziyaret ettim; bir zamanlar onunla aynı okula giderdik, şimdi kadınlara oy hakkı hareketinin önde gelenlerinden biri. Bu hareketi duymuş muydun? Sanmıyorum, henüz çok gençsin. Eğer biri sorarsa desteklediğini söyle, tamam mı? Neyse, şimdi de bu konuşmaya katılmak için güneye giden Ipswich trenindeyim. Konuşmacı, Manchester'dan, yani batıdan gelen bir doktor. İki ay önce de bir konuşma yapmıştı ve salondaki erkeklerin yarısı uyuklamıştı. Oysa kadınlar dikkatle dinlediler. Eğer dinlemeyeceksen katılmanın anlamı ne zaten? Akşam olunca da Norwich'e döneceğim. Babam orada papaz. Sakın gülme."

Alfie başını iki yana salladı. Gülünecek bir şey görememişti zaten. Marian komik bir şey söylememişti ki?

"Dilersen seni hastaneye götürebilirim," dedi genç kadın. "İstasyondan pek uzak değil, ama nereye gideceğini bilmiyorsan kaybolabilirsin. Ayrıca gideceği adresi bilmeyen on yaşında bir çocuğun sokaklarda tek başına dolaşmasına vicdanım elvermez."

"Ben dokuz yaşındayım," dedi Alfie yeniden.

"Olsun, önünde sonunda on yaşına basmayacak mısın zaten? Dokuz yaşındaki oğlanlar genelde bir noktada on yaşına basarlar. Esas sorun, bir türlü yirmisine basmayı beceremeyen on dokuz yaşındakiler." Başını çevirip bir süre pencereden dışarı baktı; hırsla gözlerini kırpıştırıyordu. Sonra gözlerini

kapadı ve bir süre burnundan derin nefesler alıp verdi. En sonunda gözlerini açıp Alfie'ye döndü ve gülümsemeye çalıştı. "Her neyse, ne diyordum, eğer Ipswich'te kaybolacak olursan, eve dönmeyi başarana kadar on yaşına çoktan basmış olursun. Ne diyorsun, anlaştık mı? Sana yolu göstermeme izin verecek misin?"

Alfie başını salladı. Bu genç kadının konuşması onu epey yormuştu. Uykusunun geldiğini anlayınca arkasına yaslandı ve pencerenin diğer tarafında hızla gelip geçen tarlaları izlemeye koyuldu.

"Oo, küçükbey daha fazla konuşmak istemiyor demek," dedi Marian. Bunun üzerine Alfie yeniden ondan tarafa döndüğünde başını iki yana salladı. "Şaka yapıyorum. Haydi sen biraz manzarayı izle. Ben yalnız kaldığımda hiç sıkılmam, zaten Dr. F. R. Hutchison da yanımda. Eğer uyursan, vardığımızda seni uyandırırım. Daha en az iki saatlik yolumuz var. Belki de daha fazla. Bugünlerde tren yolculukları bitmek bilmiyor. Endişelenmene gerek yok."

Alfie başını sallayıp yeniden arkasına yaslandı ve gözlerini kapadı. Aslında uyumak istemiyor, ama bu genç kadını biraz daha dinleyecek olursa keçileri kaçırmaktan korkuyordu. Bu kadar hızlı konuşan ve söyleyecek bu kadar çok şeyi olan biriyle tanışmamıştı daha önce. Hafifçe esnemiş, azıcık kestirmekten zarar gelmeyeceğine karar vermişti ki, aniden aklına bir fikir gelince gözlerini açıp doğruldu.

"Şu gideceğimiz hastane," dedi. "Ne tür bir hastane orası?"

"Tabii ki hasta insanların iyileştirildiği bir hastane," dedi Marian.

"Evet ama nasıl hastalar bunlar?"

"Hasta askerler. Hayatta kalmayı başaran ama yaşamayı pek de iyi beceremeyenler, bilmem bu sana mantıklı geliyor mu? Bunun için bir terim var. Aslında benim katılacağım konuşmanın konusu da bu. Berbat bir hastalık, ama artık öyle sık rastlanıyor ki... Kendi gözüyle gördüğü kanıtlara inanmak istemeyen meslektaşlarım çok olsa da, bu durum bu hastalığın var olduğu gerçeğini değiştirmiyor."

Alfie, Marian'a baktı. Aklındaki soruyu sormaya korkuyordu. "Ne hastalığı bu?"

Marian Bancroft ona bakıp gülümsedi. Mutlu bir gülümseme değildi bu; daha çok, kötü haberlere eşlik eden gülümsemelerdendi... Karşı tarafı rahatlatmaya yönelik olanlardan.

"Savaş nevrozu," dedi.

8

CESARETİMİZ Mİ KIRILDI?

Ipswich'te başka inen olmamış, Alfie etrafına bakıp, durdukları yerin istasyona hiç benzemediğini görünce çok şaşırmıştı. Ne bir bekleme salonu, ne bilet gişeleri, ne de müşteri bekleyen ayakkabı boyacıları vardı burada. Tren öylece durmuş ve Marian ile Alfie'yi indirip yoluna devam etmişti.

Oğlanın yüzündeki hayret dolu ifadeyi gören Marian, "Aslında istasyon burası değil tabii," dedi. "Ama bombalanma riskini azaltmak için şimdilerde çoğu tren gerçek istasyonlarda durmuyor. Yolcuları yakınlarda bir yerde bırakıyorlar; onlar da yolun geri kalanını yürümek zorunda kalıyor. Gerçi bizim için böylesi daha iyi, çünkü hastane buraya oldukça yakın."

"İyi ama insanlar trenlere nereden bineceklerini nereden biliyorlar?" diye sordu Alfie.

"Bir şekilde biliyorlar işte," dedi Marian omuz silkerek. "Bu tür bilgiler kulaktan kulağa yayılıyor. Bilmeyenler ise bir sonraki durağa kadar yürüyorlar... Orası her neresiyse artık."

Her iki kenarında çalılardan doğal çit oluşmuş dar bir yoldan ilerleyip kısa süre sonra bir dörtyol ağzına geldiler. Şimdi

önlerinde üç farklı yöne yollar uzanıyor, ama bu yolların nereye gittiğine dair herhangi bir işaret bulunmuyordu.

"Hepsi kaldırıldı," diye açıklama yaptı Marian. "Koca İngiltere'de neredeyse hiç yön tabelası kalmadı, fark etmedin mi? Aramıza sızmış ajanların yollarını bulmalarını istemiyoruz da ondan. Her yerde casus var deniyor. Açıkçası ben buna pek inanmıyorum, ama ben kimim ki? Neyse ki yön duygum iyidir. Başka bir hayatta tazıydım sanırım."

Hemen sağda kalan yola girdiler ve havadan sudan konuşarak hızlı adımlarla ilerlediler. Alfie yol arkadaşına yetişebilmek için neredeyse koşmak zorunda kalıyordu. Neyse ki Marian haklıydı: Hastane uzakta değildi ve birkaç dakika içinde, kırık taşları arasından otlar fışkıran patika yerini daha düzgün bir yola bıraktı. Nihayet tam karşılarında Doğu Suffolk ve Ipswich Hastanesi göründü.

Alfie hastane arazisini çevreleyen görkemli duvarları, ana binaya giden uzun yolu ve hastaneden çok kaleyi andıran, soluk sarı renkli tuğladan yapılmış devasa binayı görünce tedirgin olmuştu.

"İyi misin ufaklık?" diye sordu Marian.

"Evet."

"Burada olmak istediğine emin misin? Biraz sonra Londra yönünde giden bir tren geçecek, haberin olsun. Tek yapman gereken, az önce indiğimiz yere dönüp, trenin geldiğini gördüğünde kollarını çılgınlar gibi sallamaya başlamak. Seni gördüklerinde mutlaka duracaklardır. Yani mutlaka olmasa da, büyük ihtimalle dururlar."

"Eminim."

"Pekâlâ, yürümeye devam edelim öyleyse," dedi Marian. "Burada durup, hastaneye bir kartpostala bakar gibi bakmanın âlemi yok."

"Ben biraz burada beklesem iyi olacak," diyerek durakladı Alfie. Burada ayrılmalarının iyi olacağını düşünüyordu.

"Saçmalık, seni burada tek başına bırakamam! Bana kimi ziyaret edeceğini söylemeyecek misin? Belki sana yardımcı olabilecek bir hemşire bulabiliriz."

"Tek başına gitsem daha iyi olur," dedi Alfie. "Teklifiniz için teşekkürler."

Marian saatine baktı. "Pekâlâ, sen bilirsin," dedi. "Nasıl istersen öyle olsun. Ancak daha sonra istasyonu tek başına bulmak zorunda kalacaksın. Geldiğimiz yolu hatırlıyor musun? Tamam öyleyse."

Bir kez daha elini uzattı. Alfie kendisine uzatılan eli bu sefer ikiletmeden sıktı. "Çabuk öğreniyorsun," diyen Marian, başını sertçe öne eğip selam verdikten sonra dönüp hastane yolunda yürümeye başladı.

Bir süre genç kadının ardından bakan Alfie, birileri hastaneden bakacak olursa onu göremesin diye, girişin iki yanındaki sütunlardan birine yaklaştı. Geri çevrilmekten korktuğundan, kimselere görünmek istemiyordu; bir sonraki adımının ne olması gerektiğinden de pek emin değildi aslında. Tüm planını hastaneye varmak üzerine kurmuştu, sonrasında ise ne olacağı konusunda hiçbir fikri yoktu. Bildiği tek bir şey vardı: İçeri girmesi gerekiyordu.

***

Hastane binasına giden yolda ilerlemeye başladı. Tedirgindi; ne de olsa kısa pantolonlu, yün kazaklı, şapkalı küçük bir çocuğun ne doktor, ne hasta, ne de konuşma için gelen bir öğrenci olduğu gün gibi ortadaydı.

Dümdüz hastaneye giden bu yol çok bakımlıydı ve geniş bir bahçeyi ortadan ikiye bölmüştü. Çimlere çok özen gösterildiği belliydi ama görünürde tek bir çiçek bile yoktu. Genelde taşra evlerinde görülen şekilde, şeritler halinde biçilmişti çimler: Bir şerit bir yana, yanındaki diğer yana yatmış gibi görünüyordu.

Yolun sonuna vardığında, sütunlarla desteklenmiş, kemerli, yüksek bir giriş karşıladı Alfie'yi. Sütunlardan birinin ardına gizlenip, girişin hemen ardında açık duran meşe kapıları süzerek bir sonraki hamlesini düşündü. Bu sırada, annesininkine hiç benzemeyen üniformalar giymiş iki genç kadın (onunki kadar resmi değildiler ve yakaları çok daha geniş ve rahat görünüyordu) dışarıya çıkıp birer sigara yaktı. Arkalarında gizlenen oğlanın farkına varmamışlardı.

"Tüm bunlar olurken Doktor Ridgewell neredeydi?" diye sordu biri.

"Sence neredeydi?" dedi diğeri. "Odasında başını önüne eğmiş halde oturuyor, bir şey yokmuş gibi davranmaya çalışıyordu."

"Çıkıp kadınla konuşmadı mı yani?"

"Başka şansı olmadığını anlayınca çıktı. Kadın o çıkana kadar hastaneden ayrılmayacağını, polis çağırsalar bile bunun umrunda olmayacağını söyledi. Nihayet odasından çıktığında yüzündeki ifadeyi görmeliydin! Öfkeden delirmiş gibiydi! *Neden ortalığı birbirine katıyorsun kadın?* diye sordu."

"Peki o ne yanıt verdi?"

"*Dünyanın en iyi nedeni uğruna: Sevgi.*"

Alfie bunu duyunca yutkunup, şaşkınlıkla elini ağzına götürdü. Bay Janáček'in, Prag'dan Londra'ya taşınma sebebini anlatırken kullandığı ifadeydi bu.

"Zavallı kadın," dedi ilk hemşire, derin bir nefes verip başını iki yana sallayarak. "Ona çok düşkün galiba."

"Tabii ki öyle. Sonuçta kocası. Sen Frank için her şeyi yapmaz mıydın?"

"Evet, herhalde yapardım, ama... Bak, böyle konuşmamam gerekir biliyorum, ama bazen savaşın başlarında yaralandığı için şükrediyorum. Böylece daha az zarar gördü. Bir erkek olarak üzerine düşen görevleri yapamadığı için zaman zaman bunalıma girdiği oluyor tabii; ben de ona, *Frank*, diyorum, *sen bir de Doğu Suffolk'taki o zavallıların ne durumda olduğunu gör! Haline şükretmelisin.* Kendimi tutmuyorum Elsie. Bazen bunları duyması gerekiyor."

"Yürümesi nasıl?"

"Pek iyi değil."

"Peki ya morali?"

"Daha da kötü."

Alfie onlara görünmemek için sütunun arka tarafına doğru bir adım attıktan sonra, hemşirelerin sırtlarının girişe dönük olmasından faydalandı ve koşarak binanın lobisine girdi. Lobi boştu, hemen karşıda ise bir çift cam kapı duruyordu. Camın ardındaki koridorda birtakım hareketlenmeler gördü. Koridorun iki yanındaki odalara girip çıkmakta olan üç hemşire vardı; bir dördüncüsü, beyaz sakalıyla az da olsa Noel Baba'yı andıran

yaşlı bir doktorla koyu bir sohbete dalmıştı. Herkesin dikkatinin başka yönde olmasında faydalanan Alfie, kapıları açıp koridora geçti ve çabucak soldaki ilk odaya daldı.

Hastaneye girer girmez dikkatini çeken ilk şey içerideki koku olmuştu. Temizlikte kullanılan sıvılar, ter, kan ve daha kim bilir neler neler... Havaya sinmiş bu berbat koku Alfie'de öğürme isteği uyandırdıysa da, oğlan eliyle burnunu kapayıp bir süre sonra kokuya alışmayı başardı.

Etrafına bakıp oranın ofise benzediğini düşündü. Odanın ortasında bir masa, masanın üstünde de birkaç boş bardak ve örgü bir kılıfla kaplı bir demlik duruyordu. Bir sandalyenin arkalığına, üzerinde İrlanda haritası ile SKIBBEREEN'DEN SEVGİLERLE yazısı bulunan küçük bir havlu asılıydı. *Burası bir ofis değil*, diye düşündü Alfie. Çay odası. Hemşirelerin mola verdiklerinde gelip oturduğu yer. Bu sırada sol tarafından bir ses gelince hızla dönüp o yöne baktı: Ocağın üstünde duran bir çaydanlığın ağzından buharla birlikte tiz bir ses çıkıyordu. Az sonra suyun kaynadığını duyan biri odaya girecek ve Alfie'yi görecekti. Birkaç saniyesi olduğunu anlayan oğlan odadan fırlayıp yeniden koridora çıktı. Hafif hafif yankılanan inlemeleri duymazdan gelmeye çabalayarak ilerledi. Bu sesin ne olduğunu anlamak güçtü; kapılar ardında zor durumda olan yüzlerce insan vardı sanki. Az önce çıktığı odaya doğru ilerleyen ayak sesleri duyduğu sırada sağ taraftaki odalardan birine girdi.

Kapıyı kapatıp rahat bir nefes verdi.

Arkasına döndüğünde, bir yatak odasında olduğunu anladı. Açık bir pencere yanındaki yatakta bir adam arkasına yaslanmış halde yatıyordu. Pijama üstünün düğmeleri göbeğine kadar

açıktı. Kırlaşmış saçları seyrekti ama adam o kadar da yaşlı görünmüyordu. Dehşete kapılmış gibi bir ifadeyle, ağzı açık halde Alfie'ye bakıyor, bir yandan da elleriyle kulaklarını tıkıyordu. Alfie onun, çaydanlığın çıkardığı ıslık sesinden korktuğunu anladı. Ne diyeceğini bilemeden adama bakıyordu. Az sonra ses kesilince, adam da ağır, aşırı ağır hareketlerle ellerini indirip battaniyesinin üzerine yerleştirdi. Ağzı açık halde bir süre daha ellerini izledikten sonra başını çevirip yeniden Alfie'ye baktı. Hafifçe titriyordu.

Karşı yatakta ise başka bir adam kitap okumaktaydı. Her sayfanın sonuna vardığında sayfayı yırtıyor, buruşturup yere fırlatıyordu. Düzinelerce sayfa birikmişti yatağın yanında. Alfie daha iyi görebilmek için gözlerini kısıp kitabın kapağına baktı: *Madame Bovary* yazıyordu.

İlk adam, "Annem nerede?" diye sorunca, Alfie ona doğru dönüp, yanıt vermek üzere ağzını açtı ama ne diyeceğini bilemedi. "Dışarıda mı?" dedi adam. "Bu sabah ziyarete geleceğini söylemişti."

"Sanmıyorum," dedi Alfie. "Dışarıda hiç ziyaretçi görmedim."

"Hey, baksana," diyen ikinci adam, sınıfta söz isteyen bir ilkokul öğrencisi gibi, elini havaya kaldırıp salladı. Diğer elindeki kitabı havaya kaldırıp, "Fiyakalı bir adamla tanıştı," dedi.

"Lütfen durdur şunu, lütfen!" dedi ilk adam, öne doğru eğilip gözlerini kapayarak.

"Neyi durdurayım?"

"Kocası bu adamdan habersiz," diyerek güldü ikinci adam. "Ee, kız ne de olsa Fransız. Fransız kızları hoppalıklarıyla ünlüdür."

Birinci adam aniden elini öne doğru uzatınca panikleyen Alfie, kapıyı açıp koridora fırladı ve köşeyi dönünce kendisini on yataklı bir koğuşta buldu. Yataklar iki yana beşerli gruplar halinde dizilmişti ve hepsi de doluydu. Alfie'nin az önce duyduğu inleme sesleri de buradan geliyordu; koğuştaki adamların her biri büyük acılar içindeydi. Bazılarının kafasının her yanı bandajlıydı; bazılarının bedenlerinden hortumlar sarkıyor, bu hortumlardan bedenlerine koyu kırmızı kan giriyor ya da çıkıyordu. Korkudan karnının kasıldığını hisseden Alfie, yanındaki yatakta yatmakta olan hastaya baktı. Üzerinde örtü olmadan şiltede öylece yatan bu adam, yatmaya daha fazla dayanamıyormuşçasına hafifçe kımıldıyordu.

Alfie bu manzarada bir terslik olduğunu anlamıştı, ama bunun ne olduğunu çözmesi birkaç saniyesini aldı: Adamın sol kolu yerinde küt bir çıkıntı duruyordu. Sağ bacağının da dizden aşağısı kesilmişti. İki yara da açıktı ve yatağın başucunda temiz bandajlar taşıyan tekerlekli bir servis masası duruyordu. Onunla ilgilenmekte olan kişinin ani bir işi çıkmıştı herhalde. Belki de kaynayan suyu ateşten almaya gitmişti, kim bilir? Alfie kol ve bacağın doğal olmayan bir şekilde erkenden sona erdiği iltihaplı çıkıntılara bakmamaya çalıştı ama bu çok zordu. Birbirine girmiş çok sayıda dikiş vardı üstlerinde; deri ise kendi üzerine katlanmış, kırışık bir düğüm halini almış, ortasından siyah çivi gibi bir şey ile tutturulmuştu. Adamın başında sararmış bandajlar, gözlerinden birinin üzerinde ise korsanların taktığı türden göz bandı vardı. Alfie adama dehşetle bakarken, adam ağır hareketlerle döndü ve tek gözünü kırpıştırarak uzanıp Alfie'nin elini tuttu. Panikleyen oğlan elini çekmeye çalıştı,

ama adam onca yaraya rağmen güçlüydü ve Alfie'yi kendisine doğru çekip tıslayarak bir şeyler söyledi. Alfie kendini kurtarmak için şilteyi itmek üzere elini uzattığında, yatak yerine yumuşak ve hareket eden bir şeye dokundu; içinde koyu sarı bir sıvı olan naylon bir torbaydı bu ve oğlan dokunur dokunmaz yere düştü, içindeki sıvı da yere döküldü. Adamdan kurtulmaya çalışan Alfie bu sıvıya basınca kayıp yere düştü ve o an yerdeki bu birikintinin idrar olduğunu fark etti. Çığlık atmamak için kendini zor tutarak güçbela ayağa kalktı ve koşarak odadan dışarı çıktı.

Babası hayatta burada olamazdı. Böyle bir yerde olup da delirmemek mümkün değildi.

Koridorda nefes nefese durup baktığı ıslak ellerini pantolonuna silerken kusmamak için kendini zor tuttu. Düştüğü birikintide kan da vardı, adamın idrarından gelen kan olmalıydı. Bu korkunç yerden kurtulmaya can atarak arkasına döndü ve başka bir koridorda yürümeye başladı; kafası karışmıştı ve başı dönüyordu artık. Buraya gelmenin iyi bir fikir olduğunu da nereden çıkarmıştı? Bacaklarında derman kalmadığını hissetti. Bir zamanlar gördüğü bir rüyayı hatırladı; koşmak isteyip de koşamadığı, bacaklarının on ton ağırlığında olduğu o rüyada gibiydi artık.

Dışarıya çıkmasını sağlayacak bir kapı bulmayı umut ederken koridor onu bir hemşire masasının önüne götürdü. Daha ileride cam kapılar vardı ve Alfie'nin tek isteği oraya varmaktı; ama masa önünde genç bir doktor ve bir hemşire dikiliyordu. Bir konu hakkında kaygılı kaygılı konuşmaktaydılar. Alfie kapılara doğru gitmeye kalkışırsa mutlaka fark edileceğini bil-

diğinden, masanın ön tarafında çömeldi. Tren istasyonundaki bilet gişesine erişecek kadar uzun olmadığı için mutluydu; çünkü masa, gişe ile hemen hemen aynı yükseklikteydi.

Havalı bir konuşma tarzı olan doktor, "Hangileri?" diye sordu. "B kanadındakiler mi yoksa C kanadındakiler mi?"

"C kanadındakiler doktor," dedi hemşire İrlanda aksanıyla. Alfie onun, çay odasındaki havluyu getiren kişi olup olmadığını merak etti. "Doktor Edgerton dördünün de bu hafta son değerlendirmelerinin yapılacağını söyledi."

"İyi de neden bu kadar acele ediliyor? Önlerinde daha en az bir aylık iyileşme süreci var."

"Geri çağrılıyorlar," dedi hemşire. Alfie kadını göremediği halde, onun omuzlarını silktiğini hissetti. "Bu bence de çok saçma, ama elimden bir şey gelmiyor."

"Belki ben bir şey yapabilirim," dedi doktor. Sesindeki kızgınlık fark ediliyordu.

"Öyleyse yap Arthur. Bu adamlar orada bir aydan fazla dayanamazlar. Onları oraya geri yollamak canilik olur. Tanrım... Savaş Bakanlığı onların iyiliğini düşünmüyorsa bile, en azından onlarla aynı ortamda bulunmak zorunda kalacak diğer askerleri düşünmeli."

"Tereciye tere satmaya çalışıyorsun," dedi doktor sıkıntıyla. "Bu işi bana bırak, tamam mı? Elimden geleni yapacağım. Eğer olay çıkarmam gerekiyorsa onu da yaparım. Peki ya üçüncü kattaki askerlerin durumu–"

Tam bu sırada Alfie kendine engel olamayıp hapşırdı. Donakaldı; yüzünü ekşitip, doktor ile hemşirenin kendisini duymamış olmasını ümit etti. Tabii ki bu mümkün değildi. Ayakta

duran ikili masanın diğer tarafına geçip Alfie'yi süzmeye başladılar.

"Neler oluyor?" dedi hemşire.

"Sen de kimsin?" diye çıkıştı doktor. Yerde oturan dokuz yaşında bir çocuk görmek onu öfkelendirmişe benziyordu.

"Şey, ben kayboldum da," dedi Alfie.

"Kayboldun ha? Bu da ne demek? Senin burada ne işin var? Konuş hadi!"

Aklına gelen ilk şeyi söyleyiverdi Alfie. "Benim babam sütçü," dedi (bu yalan sayılmazdı). "Süt dağıtmasına yardım ediyordum," diye ekledi ardından (bu ise yalandı).

Doktor ve hemşire önce Alfie'ye, sonra birbirlerine, sonra da yeniden Alfie'ye baktılar.

"Malzeme teslimi binanın arka tarafından yapılıyor," dedi doktor. "Bunu bilmen gerekirdi. Şu taraftan çık." Bahçeye açılan bir kapıyı işaret etmişti. "Ve sakın bir daha buraya gelme, anladın mı? Burada hasta insanlar yatıyor. İçeride bir çocuğun amaçsızca dolanıp bin bir türlü mikrop yaymasına izin verecek değilim. Tanrım, altını ıslatmış gibi de kokuyor. Hiç yıkanmaz mısın sen? Çabuk çık dışarı!"

Kalbi küt küt atan Alfie doktorun dediğini ikiletmeden hızla kapıya doğru koştu. Bu sırada şapkası başından fırlayıp yere düştü; onu almak için döndüğü sırada, yalan söylediğini anlayan hemşirenin ona dik dik baktığını hissetti. Bir şey söylemeye cesaret edemeyip yeniden arkasına döndü ve koşarak dışarıya çıktı.

***

Dışarıda hava günlük güneşlikti ve kasım ayına girildiği düşünülürse şaşırtıcı derecede sıcaktı. Alfie güneş ışığının gözlerine girmesini engellemek için şapkasının siperliğini iyice aşağıya çekti. Hâlâ idrar kokan ellerini yıkamak için can attığından, bahçenin ortasında bir süs havuzu görünce koşarak oraya gitti ve hiç de temiz görünmeyen durgun suya ellerini batırdı. Evet, su pisti belki, ama ellerinden daha pis olacak hali yoktu ya? Ellerini çıkarıp silkeledikten sonra, hastane binasının duvarı boyunca uzanan, çakıl taşı kaplı patikayı şöyle bir süzdü ve bu yolun nereye çıktığını öğrenmeye karar verdi.

Kısa süre sonra, öbek halinde duran birkaç ağaç çıktı karşısına. Etrafına bakan Alfie yılgınlıkla iç geçirdi. Sola döndüğü takdirde ön kapıya varacak, oradan da tren istasyonunu bulup Londra'ya dönecek ve gizli görevi başarısızlıkla sonuçlanacaktı. Sağında ise korkunç hastalarla dolu hastane duruyordu ve hiçbir güç Alfie'yi yeniden içeri girmeye razı edemezdi.

Yaralı askerlerin durumuna üzülmüştü, ama her nedense onlar gözüne insan gibi görünmemişti. Bir yandan da, doktorların onlara yardım etmek için neden daha fazla çabalamadığını merak ediyordu. Ne koğuşta bir hemşire, ne de diğer odada çaydanlığın sesinden korkan zavallı adamı sakinleştirecek bir doktor vardı. Bu hastalarla kimse ilgilenmiyor muydu? Birilerinin görevi onlara bakmak değil miydi? Margie'nin çalıştığı hastane de mi böyleydi? Annesinin hastaları böylesine perişan durumda bırakabileceğine ihtimal vermiyordu. Babası gerçekten de bu hastanedeyse, onu böylesine kötü durumda bırakmaya hiç niyeti yoktu Alfie'nin.

Cesur olmak ve aramaya devam etmek istiyor; öte yandan,

evinden çok uzakta olduğu düşüncesi onu yavaş yavaş paniğe sürüklüyordu. Daha önce Londra'dan birkaç kilometreden fazla uzaklaşmamış, oysa şimdi trene binip iki saat uzaklıkta bir yere gelmişti. Doğruyu söylemek gerekirse dehşete kapılmıştı. Bu korkunç hastaneden, kokusundan, içindeki insanlardan, tüyleri diken diken eden iniltilerden nefret ediyordu. Tek isteği eve gitmekti. Her nedense o sırada aklına Joe Patience'ın kırık dişi ile siyah-yeşil-sarı gözü geldi ve babasının en eski dostunun başına neler geldiğini o an neden hiç umursamadığını düşündü; adamın iyi olup olmadığını neden sormamıştı? Georgie olsa dururdu, ama Alfie doğruca yoluna devam etmişti.

Geldiği yoldan gerisingeri dönmek üzere harekete geçmişti ki, yaklaşık birkaç yüz metre ilerideki çalıların arasında gözüne bir açıklık ilişti. Çalılara da tıpkı çimlere olduğu gibi özenle bakıldığı belliydi; ama bir noktada kapı boyutlarında bir boşluk bırakılmıştı ve buradan başka bir bahçeye geçiliyordu. Bir şey, belki de sadece keşif merakı, Alfie'ye oraya doğru gitmeye ve çalıların arkasındaki bahçeyi görmeye itti.

Geçidin ardında yine çalılardan oluşan ve tıpkı bir labirentteki gibi farklı yönlere giden koridorlar vardı. Bunlardan bir tanesini seçen Alfie, bir süre dolandıktan sonra nihayet bir açıklığa vardı: Harika bir çiçek bahçesiydi burası. Çiçek dikili alanlar dikdörtgen şeklindeydi ve aralarında yürüyüş yolları yapılmıştı. Bahçenin diğer tarafında ise küçük bir göl vardı. Alfie burada da bir grup hasta olduğunu görünce hem şaşırdı hem de canı sıkıldı. Yarım düzine adam, aralarında belirli bir mesafe bırakılarak yerleştirilmiş tekerlekli sandalyelerde oturuyordu; hepsi de ropdöşambır giymişti ve dizlerinin üstünde

kalın ekose battaniyeler vardı. İçlerinden biri Alfie'ye epey yakındı, Alfie adamı tedirginlikle süzdü. En uzaktaki adamla aralarında epey mesafe vardı; adamın sırtı dönüktü ve öne eğilmiş başında geniş siperlikli bir şapka duruyordu.

Bu sırada adamlar arasında bir hemşirenin dolaştığını fark eden Alfie, yeniden çalıların arasına girdi. Hemşire sırayla her hastanın yanına gidiyor, bir şeyler söyledikten sonra diğerine geçiyordu. Bir süre sonra daha ilerideki çalılar arasındaki başka bir geçitten geçip gözden kaybolunca, Alfie yeniden bahçeye çıktı. Köşeye ufak bir masa yerleştirilmişti ve üzerinde kitaplar, gazeteler, birkaç elma ve bir sürahi su duruyordu. Masaya göz atmak için yaklaştı. Gazetelerin baş sayfaları yoktu; böylece geriye sadece eften püften haberler kalmıştı. Gazetelerden birinde madencilerin sorunlarından ve Parlamentodan geçmek üzere olan eğitim yasası önergesinden söz ediliyordu. Kral George ve Kraliçe Mary'nin bir sergide, Galler Prensi'nin ise bir grup hemşireye konuşma yaparken çekilmiş fotoğrafları süslüyordu gazeteyi. Bu sırada Alfie çok susadığını fark etti ve daha fazla dayanamayacağını anlayınca temiz bir bardağa sürahiden su boşalttı. Suyu kana kana içip bitirdiğinde ise bir oh çekti.

Dönüp en yakında duran hastaya baktığında, genç adamın da onu dikkatle süzdüğünü fark etti. Alnına düşen yağlı siyah saçları ve birkaç günlük sakalı olan bu adamın yüzü, her nedense Alfie'ye İhtiyar Bill'i hatırlatmıştı; onun, henüz Genç Bill iken, bu adama benzediğini düşünmüştü oğlan.

"S-s-se-se-sen de kimsin?" dedi adam. Güçlükle konuşmuş, konuşurken de gözlerini yerden ayırmamıştı.

"Hiç kimse," dedi Alfie.

"Biri olmalısı-sı-sı-sın mutlaka."

Alfie yine sütçünün oğlu olduğunu söylemeyi düşündüyse de, bir şey onu adama yalan söylemekten alıkoydu; oysa tam olarak bir yalan sayılmazdı bu, küçük bir yanıltmacaydı. "Ben sadece..." dedi. "Ben sadece bir hastayı arıyordum."

Adam başını sallayıp eliyle Alfie'yi yanına çağırdı. Alfie kararsız kalmıştı. Adam elini uzatıp parmaklarını hafifçe kımıldatarak, "Yaklaşsana," dedi. Bunun üzerine Alfie dikkatli adımlarla adama yaklaştı. "Daha yakına gel," dedi adam. Alfie birkaç adım daha attı, ama bu da yeterli olmamıştı. "Daha yakına!" dedi adam monoton bir sesle. Alfie'nin yüzü neredeyse adamın yanağına değecekti artık. Birdenbire oturduğu yerde dönen genç adam, oğlanın çenesini yakaladı ve bir yılan gibi tıslayarak, "Gitmeyeceğim, anlıyor musun," dedi. Bu sırada dudakları arasından fırlayan bir tükürük damlası Alfie'nin yüzüne isabet etmişti. "Gitmeyeceğim. Beni buna zorlayamazsınız. Diğerlerinden birini alın. Beni buna zorlayamazsınız, anlıyor musun!"

Alfie panikle kendini geri çekip arkasına döndü ve gözleriyle çıkış yolunu aradı; gelgelelim çalılar bu kısa sürede birbirlerine yaklaşmış ve aralarındaki boşlukları kapatmış gibi görünüyorlardı. Güneş de öylesine güçlü parlıyordu ki, bir an için önünü zor görür oldu Alfie. Yeniden arkasına döndü ve sersemlemiş halde koşmaya başladı. Çıkmalıydı buradan. Eve dönmeliydi. Bu korkunç yerde daha fazla kalamazdı. Bahçeye girdiği noktaya varacağından emin halde koştu; ama hayır, bahçenin diğer tarafına, hasır şapkalı adamın oturduğu yere varmıştı. Alfie adamın önünden hızla geçtikten sonra durup karşıya baktı; orada bir geçit yoktu. Yeniden arkasına döndüğünde,

gözüne diğer taraftaki geçit ilişince rahat bir nefes aldı. Yeniden yola koyulmuştu ki, yalnızca bir saniyeliğine hasır şapkalı adama kaydı gözleri. Ancak bu süre, zihninde bir şimşek çakması için yetti de arttı bile.

O sırada adam başını kaldırdı.

"Baba!" diye bağırdı Alfie.

Georgie Summerfield tekerlekli sandalyede oturmuş, bir yandan tırnaklarını yiyor, bir yandan da oğluna bakıyordu. Onun kim olduğundan emin olamamış gibi, gözlerini kısarak bir süre Alfie'ye baktıktan sonra başını iki yana sallayıp yeniden önüne, terliklerine doğru bakmaya koyuldu. Alfie'nin hatırladığından daha zayıftı. Elmacıkkemikleri daha çıkık, gözleri ise kocamandı ve bembeyaz olmuş dudaklarında kurumuş deri parçaları görünüyordu.

"Baba, benim, Alfie!"diye haykırıp öne doğru atıldı Alfie.

Georgie onu tanımamış gibiydi, başını iki yana sallamaya ve terliklerine bakmaya devam ediyordu. Bu sırada bir şeyler mırıldanmaya başladı. Babasının ne dediğini duyamayan Alfie ona iyice sokuldu; ama duyduklarını bir türlü anlamlandıramamıştı.

"... tabii ki sonuncusunda, hani şu teneke kapları koydukları yerde, kimdi o, Humberside olmalı, içlerinde en iyisi oydu, ama belki de değildir, Petey de olabilir, sonunda onu da öldürdüler, batan bir gemiyle sulara gömülmüş, en azından ben öyle duydum. O sırada biz ne yapıyorduk Tanrı bilir. *Olduğun yerde kal; ve şimdi git*, dediler bize, tekrar tekrar, mantıklı mı bu şimdi? Bir de şey vardı, neydi o? Greyfurt mu? Hayır, tabii ki değil, orada greyfurtun ne işi var, karıştırmış olma–"

Alfie, "Baba!" diye haykırdı ve ellerini babasının eskisi kadar kaslı olmayan omuzlarına koydu. Her gün süt güğümü taşıdığı için babasının omuzları çok güçlüydü bir zamanlar. "Baba, beni tanımadın mı? Benim, Alfie!"

Georgie bir kez daha Alfie'yi süzdü, ama onu tanıdığına dair herhangi bir belirti yoktu yüzünde. Gülümseyip yeniden başını öne eğdi. Bir ara yeniden konuşmaya başlayacakmış gibi oldu ama sonra bundan vazgeçip öylece, kımıldamadan, hiçbir şey söylemeden, hiçbir şey yapmadan, hiçbir şeye bakmadan oturdu.

"Baba, lütfen," diye fısıldadı Alfie. "Seni bulmak için onca yol geldim. Seni kurtarmak için!"

Ancak Georgie sadece iç geçirdi, sanki bu çocuğun varlığına katlanamıyormuş gibiydi. Alfie ayağa kalkıp çaresizce etrafa bakındı. Diğer adamlara tek tek baktı, ama onlar Alfie'ye yardım edemezlerdi. Alfie babasını bulmuştu, onca yol gelmiş ve nihayet babasını bulmuştu. Hükümet adına gizli bir görevde değildi babası, yalandı bu. Onun dışında herkes biliyordu bunu. Ama ne fark ederdi ki? Georgie artık onu tanımıyordu bile. Kendi oğlunu tanımamıştı.

"Baba," diye yalvardı yeniden.

Yanıt gelmedi.

"Baba!"

Gözlerinin kenarlarında yaşlar biriktiğini hissetti, ama ağlamamaya kararlıydı. Onun yerine, olduğu yerde durup diğer adamların bir ileri bir geri sallanmasını, içlerinden bazılarının kendi kendine konuşmasını izledi. O sırada gözü, üzerinde gazetelerin ve suyun durduğu masaya takıldı ve aklına bir fikir

geldi. Oraya koştu, gazetelerden birini alıp ikiye katladı ve bir elini cebine soktu. Dönüp katlanmış gazeteyi önünde tutarak babasının karşısına dikildi. Georgie önce Alfie'ye, sonra gazeteye, sonra da meraklı bir yüz ifadesiyle yeniden oğluna baktı.

"Bak sana ne aldım," diyen Alfie, katlamış olduğu gazeteyi açtı ve babasına elmalı drajeyi gösterdi. Marian Bancroft'un Alfie'ye trende ikram ettiği, oğlanın da alıp cebine attığı şekerdi bu.

Georgie şekere baktı; gözleri bu yeşil, sarı ve kırmızı renkli küreye odaklanmıştı şimdi. Bir süre sonra yavaş yavaş, bir şeyleri anımsadığını belirten bir ifade oluşmaya başladı yüzünde. Yutkundu ve başını kaldırıp oğluna baktı.

"Alfie," dedi.

9

AH, NE TATLI BİR SAVAŞ!

Alfie konuşmanın bitmesini beklerken bıkkınlıkla gözlerini devirdi. Son bir saatte tren istasyonu öylesine kalabalıklaşmıştı ki, ayakkabı boyamak neredeyse imkânsız hale gelmişti. Etrafındaki itiş kakış yüzünden peronlar, bilet gişeleri ve çayevi arasındaki her zamanki yerini korumakta bile zorlanıyordu. Bir çay sandığı üzerine çıkmış, savaşın yakında sona ereceğini, kimsenin umudunu yitirmemesini ve tüm bunların Noel'e kadar biteceğini söyleyen bir adamı dinliyordu herkes. Dinleyenlerin çoğu adamı alkışlıyor, birkaçı yuhalıyordu; ancak yuhalayanlar, etraflarındakiler tarafından kısa sürede susturuluyordu.

Noel, diye düşünüp başını iki yana salladı Alfie. Hemen sonra çevik bir hareketle, yerde duran fırçalarından birini, siyah takım elbise giymiş kilolu bir adam tarafından ezilmekten kurtardı. *Hep Noel'e kadar bitecek diyorlar.* Oysa Georgie mektuplarından birinde ne demişti? *Ama hangi Noel olduğunu söylemediler.*

Cebinden *Robinson Crusoe*'yu çıkarıp okumaya başladı. Dört bir yandan gelen alkış ve yuhalama seslerini duymamaya çalışıyordu.

"Emin olun ki," diye kükredi çay sandığı üstündeki adam, "sizlerin ve sevdiklerinizin yaptığı fedakârlıklar sonsuza dek hatırlanacaktır!"

"Sonsuza dek" dediği sırada sesini yükseltmiş ve kalabalıktan büyük alkış almıştı. "Bu savaşı onurlu bir şekilde kazanacak ve kahraman askerlerimizin evlerine dönmelerini sağlayacağız!" Yeniden çılgınca bir tezahürat yükseldi ve kalabalıkta itiş kakış yaşandı. Bir kadın az kalsın Alfie'nin üzerine kapaklanacaktı; dengesini bulabilmek için iki eliyle birden oğlanın başına bastırdı. Bu kaba hareket Alfie'yi iyice çileden çıkarmıştı. "Birlikte ilerleyeceğiz!" diye devam etti adam. "Zorbalığa karşı hep birlikte! Kararlılıkla! Zafere çok az kaldı, son yakın. Bu savaşı daha fazla kayıp vermeden sona erdireceğiz. Başınızı dik, yüreğinizi ferah tutun. Hepinize sonsuz teşekkürler!"

Dinleyenler sevinçle haykırıp, şapkalarını havaya fırlattılar; sadece Alfie'nin sandığı yakınlarında duran bir adam ses çıkarmadan başını iki yana sallıyordu. Alfie'nin kendisine baktığını görünce, "Bir konuda haklı, son yakın," dedi karamsar bir tavırla. Bu sırada Alfie, kalabalığın nihayet dağılmaya başladığını görüp sevindi. Başını kaldırıp, bilet gişesi üstündeki dev saate baktı: İkiyi çeyrek geçiyordu. Biraz para kazanmak için hâlâ vakit vardı, tabii şansı yaver giderse.

Dağılan kalabalık duyabilsin diye, tıpkı az önceki konuşmacı gibi, sesine elinden geldiğince güç ve kararlılık katarak, "Boyacı!" diye bağırdı. "Ayakkabı boyacısı geldi!"

"Öyleyse benimkileri güzelce bir boya bakalım, genç adam," dedi arkasından bir ses. Alfie sesin sahibini görmek için arkasına döndüğünde, az önceki konuşmacının gülümseyerek kendisine

baktığını gördü. Uzun, zayıf bir adamdı bu; kalın bir bıyık bırakmış, koyu renkli gür saçlarını yandan ayırmıştı. Birkaç yıldır güzel bir uyku çekmemişçesine yorgun görünüyordu, ama bakışları çelik gibiydi. Alfie'nin tam çözemediği tuhaf bir aksanla konuşuyordu. Elinde bir evrak çantasıyla yanında duran adama dönüp, "Zamanım var, değil mi?" diye sordu. Evrak çantalı adam istasyon saatine göz attıktan sonra başını salladı.

"Az da olsa var," dedi. "Ancak saat üçte sarayda olmalıyız."

"Epey vaktimiz varmış," diyerek, Alfie'nin önündeki müşteri sandalyesine oturdu konuşmacı. "Sen de gidip kendine bir bardak çay al Rhodhri, ben burada bu delikanlıyla biraz sohbet edeceğim. Ne de olsa gençlerle konuşma fırsatı sık geçmiyor elime. Adın nedir evlat?"

"Alfie," dedi Alfie.

"Güzel isim doğrusu," diyerek bilgece başını salladı adam. "Küçükken Alfie adında bir arkadaşım olmuştu. Altı tane spanyel cinsi köpeği vardı ve onlara sanki krallarmış gibi sırayla Birinci Alfie, İkinci Alfie, Üçüncü Alfie... diye hitap ediyordu."

"Hımm," demekle yetindi Alfie. Ne kadar saçma bir fikirdi bu! Yanlış hatırlamıyorsa Alfred* adında yalnızca bir kral vardı. Büyük Alfred. Pek de güzel geliyordu kulağa: *Büyük Alfie!*

"Her neyse, biz işimize bakalım evlat," dedi adam. "Uçları iyice parlat lütfen, yanlarda toz kalmamasına da dikkat et; topuk kısmındaki şu çizikleri de bir şekilde yok etmeye çalış. Boya konusunda da elini korkak alıştırma. Haydi bakalım."

Alfie başını sallayıp, boya sandığından fırça ve kutularını çıkardıktan sonra adamın sol ayağını ayaklığa yerleştirdi.

---

* Alfie, Alfred isminin kısaltmasıdır.

"Belki de bunu sormamam gerekir," dedi adam kısa süre sonra, "ama bugün okulda olman gerekmiyor mu? Yoksa tüm Londra okulları kapandı ve kimse bana bunu söylemeye zahmet etmedi mi?"

"Hastaydım efendim," dedi Alfie.

"Öyleyse burada ne işin var?"

"Şey, yani, öğretmenim hastaydı demek istedim. Bu yüzden de bize yarım gün izin verdiler."

"Kusura bakma ama bu söylediğinin tek kelimesine bile inanmadım. Neyse, bir beyaz yalan yüzünden birbirimize düşecek halimiz yok ya? En azından sokaklarda aylak aylak gezinmiyor, ailene yardımcı olmak için burada para kazanmaya çalışıyorsun. Kazancını annene veriyorsundur umarım?"

"Evet efendim, veriyorum," diyen Alfie, ilk günden bu yana kazandığının bir kısmını gizli görevi için kenara ayırdığından, hatta bu gizli görevin ikinci kısmı için kenara daha fazla para koymaya başladığından bahsetmemeyi tercih etti. Bu seferki görev, ilkinden de fazla planlama gerektirecekti ama çok daha fazla önemliydi... ve daha tehlikeli.

"Bravo evlat, gerçekten de işini iyi yapıyorsun," dedi adam, Alfie'nin çalışmasını izlerken. Oğlanın elleri adamın ayakkabıları üzerinde hızla gidip geliyor, gereken yere gerektiği kadar boya sürüyor, bazı noktalara yapışmış kirleri temizliyordu. Bezler ve fırçalar, Alfie'nin ellerinden bağımsız hareket ediyor gibiydiler. "Bu işi bir süredir yapıyor olmalısın. Bu yaşta profesyonel bir boyacı olup çıkmışsın."

"Teşekkürler efendim," diyen Alfie, adamın ayakkabısının ucuna parmaklarıyla hafifçe vurarak o tek ile işinin bittiğini

belirtti. Bunun üzerine adam ayağını çekip diğer ayağını uzattı sandığa. Alfie de yeniden işe koyuldu.

"Kuzenim Thomas da bir zamanlar Llanystumdwy' deki tren istasyonunda ayakkabı boyacılığı yapardı," dedi adam. Cebinden bir pipo çıkarıp yaktı ve alevin pipo haznesindeki tütünle buluşması için bir saniye bekledi. "Komik çocuktu doğrusu. Berberin makasından korktuğu için hiç saç tıraşı olmazdı. Saçlarının uçlarında da sinirler olduğunu düşünüyordu. Tabii bu uzun zaman önceydi. Burada böyle oturmak ne keyifliymiş! Hiçbir şey yapmadan duracak zamanım yok denecek kadar az."

"Öyleyse bir meslek sahibi olmalısınız efendim," dedi Alfie. Gün ortasında tren istasyonlarında gösteriş yapacak zamana sahip bu adamın işsiz olduğunu düşünmüştü oysa.

"Ah, evet bir işim var."

"Konuşma yapmak mı?"

"O da görevlerimden biri. Ancak politika bir şeyler yapmak demek olmalı, sadece konuşup durmak değil, haksız mıyım? Halkın arasına karışmazsan onları unuttuğunu düşünürler ve işini daha iyi yapabilecek birini aramaya başlarlar. Bana bunu söyleyen kim biliyor musun?"

"Hayır efendim."

"Kral," dedi gülümseyerek. "Zaman zaman böyle akılda kalıcı laflar eder. Geçen sene de bu tür bir şey demişti. Bir yere not almıştım. Yakında bir tane daha gelir diye umuyorum."

Alfie yapmakta olduğu işi bırakıp, afallamış halde adama baktı. "Gerçekten de Kral ile konuştunuz mu?" diye sordu.

"Tabii ki. Hem de defalarca. Haftada en az iki üç defa görüyorum onu. Hatta yarım saat sonra yine bir görüşmemiz var."

Alfie gülerek başını iki yana salladı. Yaptığı iş dolayısıyla, her gün çeşit çeşit insanla tanışıyordu. Bu saygın görünümlü adam ya hayal dünyasında yaşıyordu ya da zırdeliydi... ya da her ikisi birden. Bu sırada, arada bir alışkanlıkla yaptığı gibi, başını çevirip istasyonun girişine baktı; orada takım elbiseli bir grup adam ayakta dikiliyor, sigara içip sohbet ediyordu. İşte tam o an, aralarından bir kadının geçip, kaybolmuşçasına sağa sola baktığını gördü ve dehşete kapıldı.

Orada görmeyi umduğu son insanı gördü.

Annesini.

Bu sırada, ayakkabılarını boyatan adam, "Her gün mü çalışıyorsun evlat?" diye sorunca, Alfie adama dönüp gözlerini kırpıştırdı.

"Ne dediniz efendim?"

"Burada her gün çalışıp çalışmadığını merak etmiştim. Bana doğruyu söyleyebilirsin. Bu konuyu Bakanlar Kuruluna götürmeyeceğim."

"Haftada dört gün efendim," dedi Alfie. Her nedense, bu adamın onu okul müdürüne şikâyet etmeyeceğine inanmıştı. "Salı, çarşamba, cuma ve cumartesi günleri. Pazartesi ve perşembeleriyse okula gidiyorum."

"Peki ya pazarları?"

"Pazarları dinleniyorum," dedi Alfie. Bu sırada yeniden girişi süzdü ve annesinin çantasında bir şey aradığını gördü. Margie aradığı şeyi bulup başını kaldırdığında, Alfie de yerden şapkasını alıp, kazandığı paraları Bay Janáček'in boya sandığının alt gözüne boca etti ve annesinin onu tanımasını engellemek için şapkayı başına iyice geçirdi.

"Bunun için kimse seni suçlayamaz," dedi adam. "Pazar günleri izin yapabilmek için neler vermezdim! O gün dünyanın en güzel tatili olurdu benim için."

Alfie cesaretini toplayıp bir kez daha o yöne baktı. Annesi istasyon ortasında durmuş, bilgi panosunu inceliyordu; sonra da başını çevirip gişelerin üstünde duran saate baktı. Ardından da, Alfie'nin başını çevirmesine fırsat kalmadan, onun bulunduğu yöne doğru dikti gözlerini. Hemen başını öne eğen oğlan, şapkasının siperliğini iyice öne çekip işini yapmaya devam etti. Hafifçe başını çevirip o yöne göz attığında ise kalbi duracakmış gibi oldu; Margie, yüzünde gözlerine inanamıyormuş gibi bir ifadeyle, doğrudan ona doğru yürüyordu. Alfie yıkılmış bir halde başını iki yana sallayıp beklemeye başladı. Yakalanmıştı. Her şey açığa çıkacaktı.

Gizli görevinin ikinci bölümünü hiçbir zaman tamamlayamayacaktı.

Babası ömrünün sonuna dek o korkunç yerde kalmaya mahkûmdu.

"İnanamıyorum," dedi annesi, sandığın yanında durarak. "Uzaktan gördüğümde gözlerimin bana oyun oynadığını sandım."

Alfie şapkasını çıkarmak için elini başına götürdü, ancak tam bu sırada müşterisi konuştu.

"Tahmin ettiğiniz kişi olup olmadığımı merak ediyorsanız hanımefendi," dedi, "evet, oyum."

"Ben de öyle düşünmüştüm," dedi Margie. "Sizi gazetelerdeki fotoğraflarınızdan tanıdım."

Adam elini uzatarak, "David Lloyd George," dedi.

"Margie Summerfield," dedi Margie.

"Memnun oldum hanımefendi."

Alfie nefesini tuttu. Yanı başında durmakta olan annesi onu görmemiş olabilir miydi? Gerçi şapkasının siperliğini alabildiğine indirmişti Alfie; Margie de önünde duran boyacı çocuğa bakmamıştı bile.

"Başbakan'ın öğle vakti oturup ayakkabı boyatacağı aklımın ucundan geçmezdi doğrusu," dedi Margie. "Savaştayız, biliyorsunuz değil mi?"

"Biliyorum Bayan Summerfield," dedi adam, azıcık kalınlaşan bir ses tonuyla. "Ama başbakanların bile bazen kendileri için birkaç dakika ayırmaya ihtiyaçları olur."

Alfie kulaklarına inanamıyordu. *Başbakan* mı?

"Özrümü kabul edin lütfen," dedi Margie. "Sanırım kabalık ettim."

"Sorun değil."

"Yorgunluğuma verin."

"Lütfen endişelenmeyin, üstüme alınmadım. Zor ve sıkıntılı zamanlar geçiriyoruz."

"Size bir şey sorabilir miyim?" dedi Margie.

"Tabii, buyrun."

Margie hiç beklemeden konuya girdi. "Bu savaş ne zaman sona erecek? Lütfen Noel demeyin. Dürüstçe bir yanıt istiyorum sizden. Hoşuma gitmeyecek de olsa gerçeği duymak istiyorum."

Uzun bir sessizlikten sonra, Bay Lloyd George derin bir iç geçirdi ve, "Bilmiyorum," dedi omuzlarını silkerek. "Umarım yakında biter. Hem de çok yakında. Size karşı gerçekten de dürüst olabilir miyim?"

"Evet."

"Ya bir hafta içinde bitecek ya da çok uzun bir süre daha devam edecek. Bu günlerde sonuçları belli olacak birtakım olaylara bağlı. Ama umudum var, Bayan Summerfield. Eşiniz cephede mi?"

Margie başını iki yana salladı. "Artık değil."

"Çok üzüldüm."

"Hayır, yanlış anladınız," dedi Margie hemen. "Kendisi ölmedi. Hastanede tedavi görüyor."

"Yaralı mı?"

"Bedenen değil."

Yeniden sessizlik oldu. "Niçin hastanede öyleyse?"

"Yanılmıyorsam savaş nevrozu diyorlar," dedi Margie. Alfie'nin gözleri fal taşı gibi açıldı birden; trende tanıştığı Marian'ın kullandığı terimdi bu.

"Ah, evet," dedi Bay Lloyd George. "Yanılmıyorsunuz, adı bu. Bay Asquith bana bu konuda bilgi vermişti, gerçekten de çetrefilli bir konu." Alfie kulak misafiri olduğu konuşmanın ne kadar saçma bir hal aldığına inanamıyordu. Bay Asquith savaş nevrozu hakkında Başbakan'a bilgi vermişti ha? Yok daha neler. "Bir asker çatışmadan bacaklarını kaybettiğinde, kanıt gün gibi ortadadır. Ama zihninin tahrip olduğunu söylediğinde..." Cümlesini bitirmedi.

"Bu askerlerin yalan söylediğini mi ima ediyorsunuz?" diye sordu Margie; sesindeki gerginlik kolayca hissediliyordu. "Sizce onlar korkak mı? Savaşmak istemedikleri için mazeret mi uyduruyorlar?"

"Hayır kesinlikle hayır," dedi Başbakan. "Doğruyu söylemek gerekirse, bu hastalık hakkında yeterli bilgim yok."

"O zaman belki de daha fazla bilgi edinmelisiniz."

"Evet," dedi Bay Lloyd George. "Sanırım bu iyi bir fikir."

Margie kolundaki saate göz attı. "Gitsem iyi olur. Hastanede eşimi ziyaret edeceğim."

"Eşiniz hangi hastanede?"

"Doğu Suffolk ve Ipswich."

"İyi bir hastanedir. Eşinize acil şifalar diliyorum."

"Bir şeyler yapın," dedi Margie. Bunu söylerken öne doğru eğilmiş ve Alfie'ye öylesine yaklaşmıştı ki, biraz sola ve aşağıya baksa oğluyla göz göze gelecekti. "Bitirin bu savaşı. Lütfen."

Sonra da arkasına dönüp bilet gişelerine doğru yürüdü ve çantasından cüzdanını çıkardı.

"Endişelenmekte haklı," dedi Bay Lloyd George, yeniden oturup iç geçirerek. "Sevdiği kişi ölen ya da yaralanan öyle çok kadın var ki... Bana ailenden bahsetsene evlat, abilerin var mı? Ya baban?"

"Abilerim yok," dedi Alfie.

"Hiç olmadı mı?"

Alfie kaşlarını çattı; tuhaf bir soruydu bu. Ancak sonra kendisine ne sorulduğunu anladı ve başını iki yana salladı. "Hayır," dedi. "Ben tek çocuğum."

"Peki ya baban?" diye devam etti Lloyd George, yüzünde endişeli bir ifadeyle. "O iyi mi?"

"Babam Fransa'da," diye yalan söyledi Alfie. "Üzerine düşeni yapıyor." Bu lafı İhtiyar Bill Hemperton'dan duymuştu.

"Umarım sağ salim döner," dedi Başbakan. "Onunla gurur duyuyor olmalısın."

Alfie bir şey söylemeyip başını sallamakla yetindi ve Başbakan'ın ayakkabılarını parlatmaya devam etti. Göz ucuyla bilet gişesini kontrol edip, hafifçe yana doğru döndü. Böylece, annesi yeniden ondan tarafa dönerse, oğlunu görmesi biraz daha zorlaşacaktı.

"Siz gerçekten Başbakan mısınız?" diye sordu bir süre sonra.

Bay Lloyd George başını salladı. "Evet evlat, öyleyim. Sence bende başbakan tipi yok mu?"

Alfie bir süre düşündü. "Bilmem ki," dedi. "Bir başbakanın neye benzemesi gerektiği konusunda hiçbir fikrim yok."

"Bir adam düşün," dedi Bay Lloyd George. "Yaklaşık bir seksen boyunda. Bir bıyığı ve piposu olsun. Dost canlısı bir gülümseme ve Gal aksanı da verelim. İşte sana mükemmel bir İngiltere Başbakanı örneği."

Alfie gülümsedi. *Galler!* Tabii ya. Bay Lloyd George'da Gal aksanı vardı.

"Başbakan olmak isteyen bir arkadaşım var," dedi Alfie hemen sonra.

"Öyle mi? Adı nedir bu beyefendinin?"

"Kalena Janáček. Ayrıca erkek değil, kız."

Bay Lloyd George kahkaha attı ve başını salladı. "Başbakan *eşi* olmak istediğini söylemiş olmasın?"

Alfie kaşlarını çattı. "Hayır. Başbakan olmak istiyor, eşi değil."

"Hmm, bu radikal bir fikir," diyen Lloyd George, piposundan bir nefes çekip bir süre düşündü. "Ama devir radikal fikirlerin devri evlat, kulağa ne kadar tuhaf gelse de hiçbir düşünceyi göz ardı etmemek lazım. Ona bu dediğimi iletebilirsin."

"Artık görüşmüyoruz," dedi Alfie.

"Neden? Küstünüz mü yoksa?"

"Sizler onu alıp götürdünüz," dedi Alfie. "Onu ve babasını. Man Adası'na gönderildiler."

Başbakan başını sallayıp bir süre sessiz kaldı. "Janáček dedin değil mi? Avusturyalı mıydılar? Yoksa Polonyalı mı?"

"İngiliz. Kalena bizim evden üç ev uzakta doğdu."

"İngiliz bir kız için ilginç bir isim."

"Babası Prag'dan gelmiş."

"Öyleyse yarı Avusturya-Macaristan, yarı İngiliz olmalılar."

"Arkadaşım bir kesir değildi efendim."

Bay Lloyd George kaşlarını çatıp, endişeli bir ifadeyle Alfie'ye baktı. Uzun bir sessizlikten sonra, "Sen zeki bir çocuksun," dedi. Alfie bir kez daha bilet gişelerini süzdü; Margie sıranın en önündeydi ve gişe görevlisiyle konuşuyordu.

"Nasıl olmuş efendim?" diye soran Alfie, Başbakan'ın ayakkabılarını kontrol etmesi için geri çekildi.

"Mükemmel bir iş çıkarmışsın," dedi Lloyd George. "Sana ne kadar teşekkür etsem az. Yaklaşık yirmi dakika sonra majesteleri ile toplantım var ve kraliyet ailesinin karşısında kusursuz görünmek çok önemli. Tuhaf takıntıları olduğunu söylemeliyim." Alfie'nin gözleri büyüdü; az önce boyadığı ayakkabıların birazdan Kral'ın huzuruna çıkacağına inanmakta zorlanıyordu. "Kral'ın da ayakkabıları her zaman pırıl pırıldır tabii," diye ekledi Bay Lloyd George. "Sanırım saray çalışanlarından biri bu işle görevli. Hatta birden fazla boyacısı da olabilir. Aslında tam da senin gibi yetenekli ve akıllı bir çocuğa göre bir iş, haksız mıyım?" diyerek gülümsedi. Alfie gülmeye başlamıştı şimdi. Fantastik bir fikirdi bu. "Her neyse," dedi Başbakan. "Borcum nedir?"

"Bir peni efendim." Başbakan elini cebine sokup üç peni çıkardı. "Biri senin, biri annenin; biri de babanı tehlikelerden koruman için," dedi. "Kendine iyi bak Alfie. Boya için teşekkürler."

O az önce çay içmeye yolladığı kişinin yanına giderken, Margie de bilet kuyruğundan çıkmış, gözlerini Başbakan'a dikmişti. Kendisine bakılmasına alışık olan Başbakan, Margie'yi şapkasının ucuyla kibarca selamlayıp yoluna devam etti. Alfie bir sütunun arkasına geçti ve annesinin Başbakan'ın ardından bakıp başını iki yana sallamasını, sonra da trene binmek üzere perona yürümesini izledi. Annesi gözden kaybolunca da, trenin nereye gittiğini öğrenmek için doğruca bilgi panosuna koştu.

Panoda gördüğü isim onu şaşırtmadı: Ipswich.

Alfie normalde o saatlere kadar istasyonda kalmazdı ama bu defa beklemeye kararlıydı, çünkü beklediği kişi genelde salı günleri öğleden sonra geliyordu. Saatler geçmek bilmiyordu doğrusu; ancak en sonunda sabrının mükâfatını aldı. Başını kaldırdığında, geçen hafta belgeleri tüm istasyona saçılmış olan, Doğu Suffolk ve Ipswich Hastanesinde çalışan doktorun kendisine doğru yürüdüğünü gördü. Adama bakıp yutkundu.

"Boya bakalım," dedi adam.

Alfie başını sallayıp doğruldu ve adam oturup ayağını ayaklığa yerleştirdiği sırada boya malzemelerini düzenledi. "Seni hatırlıyorum," dedi adam. "Geçen hafta da buradaydın, değil mi?"

"Ben her hafta buradayım efendim," dedi Alfie. "Adım Alfie."

"Benimki de Doktor Ridgewell," dedi adam.

"Siz asker misiniz?"

"Sayılır. Savaştan önce danışman hekimdim. Şimdiyse askeri hastanede çalışıyorum."

"Ben de büyüyünce doktor olmak istiyorum," dedi Alfie, hiç böyle bir isteği olmadığı halde. Ancak büyüklerin, meslekleriyle ilgilenilmesinden hoşlandığını biliyordu; hele de ilgilenen bir çocuksa.

"Öyle mi?" Doktor Ridgewell bunu duyduğuna memnun görünüyordu. "Eh, herkes bir yerden başlamalı desene. İnanır mısın, ben de küçükken harçlığımı cumartesi günleri mahalle balıkçısında evlere servis yaparak kazanırdım. Tabii ben şanslıydım, babam da doktordu çünkü. Hatta onun babası da. Ancak mesela bizim hastanedeki doktorlardan Doktor Morehampton'ın babası kömürcüymüş, inanabiliyor musun? Doktor Sharpely'nin babası ise manavmış. Yani insan isteyince her şey olabiliyor. Senin baban ne iş yapıyor?"

"Orduda asker."

"Tabii tabii. Öncesinde ne yapıyordu peki?"

"Damley Sokağı'ndaki mandırada çalışıyordu," dedi Alfie. "Süt arabasıyla süt dağıtıyordu."

"İyi ve namuslu bir iş," dedi Doktor Ridgewell, aldığı cevaptan tatmin olmuş gibiydi. "Bana kalırsa yakında eve dönüp işine devam edecektir. Bu savaş Noel zamanı bitecek. Artık buna kesin gözüyle bakılıyor."

Alfie bir şey söylemedi.

Bir ayakkabıyı boyamayı bitirip diğerine geçtiği sırada, "Siz ne doktorusunuz?" diye sordu.

"Nasıl yani?"

"Grip olan insanlara mı bakıyorsunuz? Yoksa bacağını kıranlara mı?"

"Hımm, işte bu zor bir soru," dedi Dr. Ridgewell. "Bilmek istediğinden emin misin?" Alfie başını salladı. "Pekâlâ öyleyse. Ben zihin hastalıklarıyla ilgileniyorum. Hafifçe tırlatanlarla yani. Aklını peynir ekmekle yiyenlerle. Birkaç tahtası eksiklerle de denebilir. Bilmem anlatabildim mi?"

"Şey, anladım dersem yalan olur," dedi Alfie; doktorun söylediklerinden gerçekten de hiçbir şey anlamamıştı.

"Uzmanlık alanım deliler," diye açıklamaya girişti Dr. Ridgewell. "Delirmenin ne demek olduğunu biliyorsun herhalde?"

"Evet efendim. Hatta bazen bana da o yolda ilerliyormuşum gibi geliyor."

"Tamam, şimdi oldu. İşte benim görevim, zihni bulanmış kişilere bakmak." Parmaklarıyla şakağına dokundu. "Tabii son zamanlarda sayıları epeyce arttı. Cephelerden gelen askerler. Sağ dönenler yani. İşleri hiç de kolay değil; korkunç şeyler görmüş, çok sayıda travma yaşamışlar. Bu da kişinin zihnini altüst edebiliyor."

Ayakkabı boyamayı bırakıp adama bakan Alfie, "Peki sonra onlara ne oluyor?" diye sordu.

"Kişiden kişiye değişir," diye yanıtladı Dr. Ridgewell. "Bazıları bu durumdan kurtulamayabiliyorlar. Henüz bunu söylemek için çok erken tabii, ama kimi hastalarım ömür boyu bu durumda kalacak gibi görünüyor. Bazılarınınsa iyileşmesi yıllar sürebilir. Kimileri etkili bir konuşma sonrası kendilerine geliyor. Dediğim gibi, kişiden kişiye değişiyor bu. Herkesi kapsayan sabit bir kural yok."

"Ölen oluyor mu peki?" diye sordu Alfie kaşlarını çatarak.

"Hiç olur mu, tabii ki hayır," dedi Dr. Ridgewell. "O tür bir hastalık değil bu. Tabii onu 'ölümden beter bir yaşam' olarak nitelendirenler yok değil. Bazı askerler o kadar çok bombardımana maruz kalmışlar, o kadar korkunç şeylere tanık olmuşlar ki, beyinleri bavulunu toplamış ve *bundan böyle herkes kendi yoluna* demiş sanki. Çok acı bir durum. Her neyse, benim mesleğim bu. Bu hastaları eski hallerine döndürmeye çalışıyorum. Orada işler nasıl gidiyor bakalım? Boyamayı bitirdin mi?"

Alfie başını sallayıp parlatma bezini yere koydu. "Yeni gibi oldular efendim."

"Birinci sınıf iş çıkarmışsın," dedi Dr. Ridgewell. "Bu işte gerçekten iyisin ufaklık. Eğer bir gün doktor olmaya karar verirsen, ayakkabı boyacılığı mesleği büyük bir yara alacak gibi görünüyor!" Ayağa kalkıp, Alfie'nin şapkasına bir peni attı. "Şimdilik hoşça kal," dedi. "Belki de haftaya yine görüşürüz."

Evet, diye düşündü Alfie, adam uzaklaşırken.

Belki de.

10

SESSİZ OL, KURŞUNLAR VIZILDAMAYA BAŞLADI

Ön kapının yeşil boyası yer yer çatlamaya yüz tutmuş, çatlakların altından kırmızı izler belirmeye başlamıştı. Alfie kapının önünde endişeyle bekliyor, bu yaptığının iyi bir fikir olup olmadığına karar vermeye çabalıyordu. Ancak o daha kararını veremeden kapı açıldı ve ev sahibi göründü. Joe Patience. On altı numaralı evdeki vicdani retçi.

"Alfie," dedi şaşkınlıkla. "Kapı önünden bir tıkırtı geldiğini duydum. Endişelenmeye başlıyordum. Sen olduğuna sevindim doğrusu." Başını dışarı uzatıp, sokağı baştan sonra kolaçan ettikten sonra yeniden içeri girdi.

"Merhaba Bay Patience," dedi Alfie.

"Bay Patience mı? Benim adım Joe, bunu sen de biliyorsun. Seni buraya hangi rüzgâr attı bakalım? Epeydir ortalıkta görünmüyordun."

"Size bir şey sormak için geldim. Yardımınıza ihtiyacım var."

Joe'nun kaşlarından biri havaya kalktı. Gözünün çevresi son birkaç günde iyileşir gibi olmuştu; farklı renklerin yerini mavinin açık bir tonu almış, şişlik de epey inmişti.

"Başka kime soracağımı bilemedim," dedi Alfie. "Şey, ben gizli bir görevdeyim de. Daha doğrusu gizli bir görevdeydim, ama şimdi başka bir gizli görevdeyim."

Joe kaşlarını çattı ve bir süre ne yapacağını bilemedi; ancak en sonunda kenara çekilip Alfie'yi evine davet etti. "İçeri gelsen iyi olur," dedi, "zaten ön kapıyı uzun süre açık bırakmak hoşuma gitmiyor."

Alfie'ye her zaman tuhaf gelen bir durum vardı: Ne zaman Damley Sokağı'ndaki evlerden birine girse kendi evine girmiş gibi oluyor, ama bir yandan da, sayısız küçük farklılık dikkatini çekiyordu. Odaların hepsinin şekli ve büyüklüğü aynıydı, tüm koridorlar aynı (ya da tam tersi) yönlere gidiyordu; ama Alfie kendi evindeki tüm mobilyalara ve annesinin, babasının ve kendinin sahip olduğu tüm eşyalara aşina olmasına rağmen, diğer evlerde gördüğü eşyalar ona tamamen yabancı geliyordu.

Etrafına baktığında, Joe Patience'ın oturma odası hakkında gözüne ilk çarpan şey kitaplar oldu. Duvarlar baştan aşağı raflarla kaplı gibiydi ve kitaplar (bazıları Alfie'nin anlamadığı dillerde yazılmıştı) tüm boşlukları doldurmuştu. Joe, Alfie'nin ağzı açık halde çevresine baktığını görünce gülümsedi.

"Okumayı seviyor musun Alfie?" diye sordu.

"*Robinson Crusoe*'yu seviyorum," diye yanıt verdi oğlan. "Bay Janáček onu bana beşinci doğum günümde hediye etmişti. O zaman peki iyi okuyamamıştım ama o günden beri üç defa okudum. Dünyanın en iyi kitabı o."

"Gerçekten de iyi bir kitaptır," dedi Joe Patience. "Ancak daha fazla kitap okumadan böyle kesin konuşmamalısın. Başka hangi kitapları okudun?"

Alfie başını iki yana salladı. "Okulda birkaç hikâye kitabı okuduk, o kadar. Hiçbiri *Robinson Crusoe* kadar iyi değildi. Siz bütün bu kitapları okudunuz mu?" Bu soruyu sorarken bir yandan da salonda kaç kitap olduğunu merak etmişti. Başını uzatıp koridora baktığında, oranın da kitaplarla kaplı olduğunu gördü. Koridorun sonundaki mutfakta bile, ocağın üstüne monte edilmiş rafta kitaplar diziliydi. Joe'nun klarneti mutfak masası üzerinde duruyordu. Onu savaş öncesinde kapı önünde çalardı Joe. Tüm sokak onu dinlerdi. Artık yalnızca içeride, aleti sadece kendisinin duyabileceği şekilde çalıyordu.

"Çoğunu okudum. Bu günlerde okumak dışında yapacak fazla bir şey bulamıyorum. Şimdi, bana buraya neden geldiğini söyleyecek misin yoksa tahmin mi etmem gerekiyor?"

Alfie babasının eski dostuna bakıp, ona zihnindekileri en iyi şekilde nasıl aktarabileceğini düşündü. Georgie ile aynı yaştaydı Joe (otuz bir) ama ondan çok daha yaşlı görünüyordu. Belki çok okumaktan, belki de uykusuzluktan, gözaltlarında belirgin torbalar oluşmuştu ve yanağında bir yara izi vardı. Sol şakağında rengi atmış bir kısım göze çarpıyordu ve kötü şekilde yanmış gibi görünen bu deri parçası üzerinde hiç saç çıkmamıştı.

"Babamı biliyorsun," dedi Alfie en sonunda.

"Tabii ki," dedi Joe gülerek. "Birlikte büyüdük. Bunu sen de biliyorsun. "

"Savaşı da biliyorsun."

Joe bir an durakladıktan sonra başını salladı. "Biliyorum."

"Şey, babam savaşa gittiğinde bize mektuplar yolluyordu ve çok iyi vakit geçiriyor gibiydi," dedi Alfie. Bildiği her şeyi Joe'ya

anlatmaya çabalarken kelimeler ağzından dökülmeye, hatta bir şelale gibi akmaya başlamıştı. "Ama bir süre sonra mektup gelmemeye başladı, yani ben öyle sandım. Meğer annem onları ben görmeyeyim diye saklıyormuş, ama ben yerlerini öğrendim (yatağının altında saklıyormuş) ve hepsini okudum, ama çoğundan hiçbir şey anlamadım. Önceleri anlayabiliyordum, gördüğü korkunç şeyleri anlatıyordu bize; ama bir süre sonra bu konular hakkında yazmayı bıraktı ve her şey karmakarışık oldu."

"Dur bakalım Alfie, biraz yavaş," dedi Joe, bir elini havaya kaldırarak. "Baban savaşa gitti, o kısmı anladım. Son zamanlarda sizinle iletişime geçmemesinden endişeleniyorsan... Askerler her istedikleri zaman mektup yazamaz Alfie. Savaşmak zorundalar, biliyor–"

"Babam savaşmıyor," dedi Alfie, başını iki yana sallayarak.

"Savaşmıyor mu?" diyen Joe, gözlerini kaçırmaya yeltenince, Alfie'nin gözleri fal taşı gibi açıldı.

"Biliyorsun, değil mi?" diye sordu. "Babama olanları biliyorsun!"

"Neyi biliyorum?"

"Biliyorsun!"

"Alfie, ne demek istediğini anlayamıyorum."

"Babam hastanede. Buraya birkaç saat uzaklıkta. Bir süredir de ordaymış."

"Ah," dedi Joe Patience.

"Tabii bunu benim bilmemem gerekiyordu."

"Peki nasıl öğrendin?"

"Ben aptal değilim," dedi Alfie. "Kafamı çalıştırdım. Ama sen biliyordun değil mi? Yüzünden belli."

Joe başını salladı. "Evet, biliyordum," dedi. "Peki onu görmeye gittin mi Alfie?"

"Evet."

"Seni tanıdı mı?"

"İlk başta tanımadı, ama sonra hatırladı. Yine de eskisi gibi değil. Beni tanıdıktan sonra yine tanımadı. Sonra da hemşireler geldi ve sıvışmak zorunda kaldım. Ama ben oradan ayrılmadan önce bana seslendi. Hemşireler dikkat etmediler ama ben ettim. O kelimeyi duyunca bunu bana söylediğini anladım."

"Ne dedi?" diye sordu Joe.

"Ev."

Joe kaşlarından birini kaldırıp, elini sigarasına götürdü ve bir tane yaktı. Alfie, bir konuyu enine boyuna düşünmek isteyen yetişkinlerin hep aynı hareketi yaptığını fark etmişti. Elleri tütün ve kibrite uzanıveriyordu.

"Babamı görmeye gittin mi hiç?"diye sordu Alfie.

Joe başını sallayıp, sigarasından derin bir nefes aldı. "Haftada bir gidiyorum. Hapisten çıktığımdan bu yana tabii."

"Niye bana söylemedin?"

"Annen söylemememi rica etti. Ancak artık her şeyi bildiğine göre, bu konuda yalan söylemek yersiz olur. Tüm bunlara Margie ne diyor?"

"Annem bilmiyor," dedi Alfie. "Ona söylemedim."

Joe başını salladı; bu onu hiç şaşırtmamış gibiydi.

"Sana bir şey sorabilir miyim?" dedi Alfie, uzun bir sessizlikten sonra.

"Sana neden on altı numaradaki vicdani retçi diyorlar?"

Kaşlarını çattı Joe. "Çünkü bu numarada yaşıyorum da ondan."

Başını iki yana sallayan Alfie, "Hayır hayır," dedi. "O kısmı anlıyorum. Benim anlamadığım ikinci kısım. Vicdani retçi ne demek?"

Joe gülümsedi. "Bunun ne demek olduğunu bilmiyor musun gerçekten?"

"Hayır."

Joe ağır ağır başını salladı ve, "İnsani, dini ya da politik sebeplerden dolayı, orduya katılmak ve savaşa gitmek istemeyen kişi," dedi.

Alfie kaşlarını çatıp halıya baktı ve tekrarlayan motiflerin birbirleriyle buluştuğu noktaları takip etti gözleriyle. Az önce duyduğu cümlede anlamadığı kelimeler vardı. Kafası karışmış halde yeniden Joe'ya baktı.

"İlk başlarda," dedi Joe, "zorunlu askerlikten önce, erkekler orduya kendileri isterlerse yazılıyorlardı. Hatta baban daha ilk gün gidip yazılmıştı, hatırlıyorsun değil mi?" Alfie başını salladı. "Şimdi bile gözlerimi kapadığımda, üzerinde üniformasıyla bu sokaktan gururla geçişini hatırlıyorum. Bu sırada ben de dışarıda pencereleri siliyordum. *Georgie*, dedim, *gidip orduya yazılmadın değil mi? Lütfen bunun doğru olmadığını söyle bana.*

"Kralımız ve vatanımız için savaşacağım, bunun nesi yanlış? dedi bana.

"Niye? Kral şimdiye kadar senin için ne yaptı?

"Gözle görülür bir şey yapmamış olabilir. Ama bir vatandaş olarak görevimi... Ve bunun gibi saçmalıklarla devam etti işte.

"Ona karşımda aklını kaybetmiş biri varmış gibi baktığımı hatırlıyorum. *Delirmiş olmalısın,* dedim.

"Şimdi böyle diyorsun Joe, ama sen de benim yaptığımı yapacaksın, gör bak. Bu hafta bitmeden orduya yazılmış olacağına eminim.

"Ancak çıkmaz ayın son çarşambasında Georgie. İnsanları öldürmeye gitmeye hiç niyetim yok. Almanların bana ne zararı oldu ki şimdiye kadar?

"Ama baban gülüp başını iki yana sallamakla yetindi ve sıranın bana da geleceğini söyledi. Sonrasında evinize girişini izledim ve içerde olan bitenleri merak ettim. Annenin ne düşündüğünü. Senin ne düşündüğünü."

"Babaannem işimizin bittiğini söyleyip duruyordu," dedi Alfie.

"Haksız da sayılmazmış, değil mi? Babaannenin dediklerine kulak vermelisin Alfie. Yaşlı insanlardan bazıları, olan biteni hepimizden iyi bilirler. Çok şey görüp geçirmişlerdir çünkü."

"Babaannem senden pek hoşlanmıyor ama," dedi Alfie, biraz da utanarak.

"Bir zamanlar çok severdi. Beni anlamıyor, öfkesi bu yüzden. Yine de o iyi bir kadındır Alfie. Küçüklüğümde bana çok yardımı dokundu. Ne zaman evden kaçıp ona sığınsam üstümü başımı temizlerdi. Ne zaman şey olsa..."

"Ne olsa?" diye sordu Alfie.

"Babam beni sık sık döverdi," dedi Joe, başını önüne eğip, ayaklarını halı üstünde yavaşça gezdirerek. "Annemi de. Yumruklarını kullanmakta ustaydı. Ödüm kopuyordu babamdan. Annemin durumu da farklı değildi. Ondan korkmayan tek kişi kimdi biliyor musun?"

"Kimdi?"

"Babaannen," dedi Joe. "Babamın burnundan soluduğu zamanlarda beni elbise dolabına saklardı. Bir defasında babam resmen kadının evinin kapısını kırıp içeriye girdi; tuvaletin arka kısmında biriken çamuru temizlemeyi unuttuğum için çok kızmıştı ve beni arıyordu. Babaanne Summerfield eline oklavasını alıp babamın önüne dikildi ve *Sam Patience, eğer bu evi hemen terk etmezsen kafanı ortadan ikiye ayırırım, anladın mı beni?* diye bağırdı. Babam her nedense ondan çekinmiş olmalıydı, çünkü evi terk etti. Babaannen çetin cevizdir, benim için yaptıklarını unutamam."

Alfie az önce duyduklarını gözünün önüne getirmeye çalıştı. Babaannesi bir kabadayıyla karşı karşıya!

"Daha sonra ise, ben senin yaşlarındayken," diye devam etti Joe, "onun bizi dövmesini tamamen engellemeyi başardı."

"Bunu nasıl yaptı?"

"Damley Sokağı'ndan yarım düzine adamı bir araya getirip, onların babamla konuşmalarını ve onu hizaya getirmelerini sağladı. Ona ne söylediklerini bilmiyorum, ama o günden sonra babam bir daha bana ve anneme elini kaldırmadı. O öldükten sonra da (eve sarhoş dönerken bir kömürcü arabasının altında kaldı) babaannen bizden yardımını hiç esirgemedi. Şimdilerde Babaanne Summerfield'ın benim hakkımda ne düşündüğünü biliyorum Alfie, sokakta her karşılaştığımızda yüzünden okunuyor, ama açıkçası ona çok şey borçluyum. Keşke beni anlamasını sağlayabilseydim, tek dileğim bu."

"Vicdani retçileri sevmiyor," dedi Alfie. "Ama savaş başladığında babamın orduya yazılmasına da karşı çıkmıştı. Bunu anlayamıyorum."

"Bak Alfie," dedi Joe, sigarasını söndürüp bir yenisini yakarak. "Babanın bu yaptığına ben de karşı çıkmıştım. Onun delirdiğini düşündüm. Ama bir yandan da onu takdir ettim. Bencillik etmiyor, sadece kendini düşünmüyordu çünkü. Evet, ailesinin iyiliğini de düşünmemişti gerçi, ama şimdilik bunu bir kenara bırakalım. Bu mahalledeki birçok erkek gibi o da gitti işte. 1914 yılında orduya yazılma isteği bir çılgınlık halini almıştı Alfie. Herkes bunu kısa süreli bir eğlence olarak görüyordu. Ama en azından baban oradan canlı kurtulmayı başardı. Yirmi bir numaradan Charlie Slipton'a bak... Onun için bu macera çok kısa sürdü."

"Bir zamanlar durduk yere başıma taş atmıştı," dedi Alfie; bunu bir türlü unutamıyor gibiydi.

"Belki de başka bir şeye nişan alıp ıskalamıştır ve yanlışlıkla seni vurmuştur. Her neyse, 1916 yılında zorunlu askerlik yasası çıktı ve eşleri öldüğü için çocuklarına bakmak durumunda olanlar hariç, yaşları on sekiz ile kırk bir arasında değişen her erkeğin orduya katılması mecbur kılındı. Kimseye fikrini sormadılar! Senin ne düşündüğünün hiç önemi yoktu! İşte o zaman vicdani retçiler ortaya çıktı Alfie. Sayıca epey fazlaydık. Savaşmayı reddediyorduk."

"Korkuyor muydun?" diye sordu Alfie.

"Elbette!" dedi Joe, öne doğru eğilip doğrudan oğlanın gözlerinin içine bakarak. "Tabii ki korkuyordum. Bilmediğim bir ülkeye gidip siper kazacak ve bir yabancı beni öldürmeden önce mümkün olduğunca çok sayıda yabancı öldürmeye çalışacaktım; böyle bir şeyden korkmamak için aptal olmak lazımdı. Yalnızca bir ruh hastasının yapabileceği türden bir işti bu.

Ancak beni gitmekten alıkoyan şey korku değildi Alfie. Yaralanmaktan ya da ölmekten korkmuyordum. Tam tersine, kimseyi öldürmek istemediğim için reddettim askerliği. Ben bu dünyaya başka bir insanı öldürmek için gelmedim Alfie. Çocukluğum şiddet içinde geçmişti. Buna daha fazla dayanamazdım. Babamın bana yaptıkları... zihnimde bir şeylerin kırılmasına sebep olmuştu. Sokağa çıkıp yoldan geçen birinin başına çekiçle vursam ve onu öbür dünyaya yollasam ânında hapse atılırım. Hatta belki asarlar bile. Ama Fransa'ya gidip aynı şeyi yapmayı reddettiğim için beni yine hapse attılar. Adalet bunun neresinde Alfie, ha? Mantık bunun neresinde?"

Alfie, Joe Patience'ın ortalıkta hiç görünmediği o iki yıllık uzun dönemi düşündü. Döndüğünde değişmiş gibiydi Joe. Daha yaşlı ve hüzünlü görünüyordu. Bir de yüzündeki yaralar vardı tabii.

"Peki başına ne geldi?" diye sordu Alfie.

Gözlerini kaçıran Joe, "Tutuklandım," dedi omuz silkerek. "Korkağın teki olduğumu söylediler. Hapse gönderildim. Aslında bir bakıma iyi oldu; gittiğim her yerde insanların bana beyaz tüy vermelerinden bıkmıştım."

Alfie kaşlarını çattı. "Beyaz tüy de ne?"

"Böyle yapıyorlar. Çoğunlukla kadınlar. Erkekler küfredip geçiyor. Kadınlar ise, üniformasız gördükleri her erkeğe beyaz bir tüy veriyorlar. 'Sen korkaksın' demek bu. Ne kadar korkunç bir şey olduğunu anlatamam Alfie... Sokakta yüzlerinde güller açarak yaklaşıyorlar sana; sanki uzun zamandır görmedikleri bir arkadaşları, uzak kuzenleri ya da ilkokuldan tanıdık biriymişsin gibi ya da sadece görünüşünü beğenmişler ve seninle

konuşmak istemişler gibi... Sen durduğunda tek kelime etmeden ellerini çantalarına atıyor ve bir tüy çıkarıp eline tutuşturuyorlar. Ardından da öylece çekip gidiyorlar. Hiçbir şey söylemeden. Ve o sırada herkes, tüm sokak, bu olaya tanık oluyor. Herkes sana bakıyor. Üzerinde korkak yazan kızgın bir demirle dağlasalar daha iyi. Korkunç bir tecrübe Alfie, gerçekten korkunç."

Alfie, kardeşinin cenazesine gitmeden önce ayakkabılarını boyatmaya gelen genç adamı hatırladı. O da böyle bir şeyden bahsetmişti. *Geçen gün bir kadın Piccadilly Meydanı'nda yanıma yaklaştı. Sonra da çantasını açtı ve herkesin önünde bana o şeyi... o şeyi...*

Bir süre sonra bu düşünceden sıyrılıp, "Ya hapishane?" diye sordu. "Orası nasıldı?"

"Sence nasıl olabilir?" diyerek soruyla karşılık verdi Joe. "Beni oraya savaşmadığım için tıktılar, ama içerideyken sürekli olarak ölüm kalım savaşı verdim. İçerideki diğer mahkûmlar inandıklarım yüzünden sürekli peşimdeydi. Hepsi değil tabii. Benim gibi başka vicdani retçiler de vardı ve hepimiz farklı farklı zamanlarda dayak yiyorduk. Bu yarayı görüyor musun?" Joe yanağındaki derin izi gösterince Alfie başını salladı. "İşte hapis hatırası. Ve bu da..." Şakağındaki yanık bölgeyi gösterdi. "Bunun nasıl olduğunu ve bana neler yaptıklarını anlatmasam daha iyi. Her neyse, hapisten çıktığımda ne yapacağımı bilemez haldeydim... Ben de eve döndüm. Komik olan ne biliyor musun, artık durumum eskisi kadar kötü değil. Hafifçe sekerek yürüdüğümü fark etmişsindir." Alfie başını salladı, fark etmişti. "Mahkûmlardan birinin saldırısı sonucu oldu bu. Şimdi seke-

rek yürüyorum ve yüzümde yaralar var; böylece Londra'yı bir uçtan diğerine kimseden beyaz tüy almadan yürüyebiliyorum artık, çünkü herkes bu yaraları cephede aldığımı düşünüyor. Buna ne diyorlar Alfie, biliyor musun?"

Alfie başını iki yana salladı.

"İroni," dedi Joe. Bunu söylerken gülümsemiş, ama bunu pek de mutlu görünerek yapmamıştı. "İşte buna ironi deniyor. *Robinson Crusoe*'dan başka kitaplar da okumaya başladığında, bu kelime ile arada sırada karşılaşacaksın."

"Peki ya yüzündeki morluklar?" diye sordu Alfie. "Daha yeni görünenler?"

"Onlar benim kendi hatam yüzünden," dedi Joe acı acı gülümseyerek. "Geceleri kapımı açmamayı öğrenmem gerek. Sarhoşlar... Barlar kapandıktan sonra geliyorlar."

Alfie duydukları hakkında kafa yormaya başladı. Joe'nun kendisine anlattıklarını düşünürken, burnundan nefes alıp verişini duyabiliyordu. Bu sırada Joe da hiçbir şey söylemeden oğlanın yeniden konuşmasını bekledi.

"Buradan ayrılmak istemiyor musun?" diye sordu nihayet. "İnsanlar sana çok kötü davrandı. Başka bir yere gitmeyi düşünmüyor musun?"

"Nereye gideyim? Burası benim evim."

"Yeniden başlayabileceğin bir yere. Evlenip çocuk sahibi olabilirsin."

Joe gülümseyerek başını iki yana salladı. "Benim yükümü taşıyabilecek bir kadın bulabileceğimi sanmıyorum."

"Neden? Gazetelerde tüm kızların kendilerine eş aradığı yazıyor. Londra'da genç erkek tokluğu varmış."

"Tokluk değil, yokluk," dedi Joe.

"Ayrıca Helena Morris'in senden hoşlandığını herkes biliyor. Onunla evlenebilirsin."

"O eskidendi Alfie. Şimdi ise benimle birlikte olmaktansa ömrünün sonuna kadar yalnız kalmayı tercih eder." Parmaklarıyla dizine hafif hafif vuruyor, endişeli görünüyordu. "Bazı erkekler sevmek ve sevilmek için yaratılmıştır Alfie. Tıpkı baban gibi. Annenle tanıştıkları zamanı hatırlıyorum da... Hiç böylesine âşık bir erkek görmemiştim! Annen de ona hayrandı. Çok kolay olmuştu her şey. Bazılarımız ise... bu kadar şanslı olamıyor işte."

"Sence babam haksız mıydı?" diye sordu Alfie; Joe'nun son söylediklerinden pek bir şey anlamamış, ama başına büyük dertler açan inançlarıyla ilgili konuştuğunu tahmin etmişti. "Savaşa gitme konusunda yani. Sence o da evde kalıp senin gibi vicdani retçi mi olmalıydı?"

Joe Patience başını iki yana salladı. "Ben başkalarına ne yapmaları gerektiğini söylemem," dedi. "Kimseye ne düşünmesi ve ne düşünmemesi gerektiğini söylemem. Yalnızca kendi hayatımı yaşarım. Baban cesur bir adamdı ve doğru olduğunu düşündüğü şeyi yaptı. Ama ben de cesur biriyim Alfie. Buna inanmayabilirsin belki, Trafalgar ve Piccadilly Meydanları'nda, Regent Caddesi'nde gezinen ve cesaretin ne demek olduğunu bildiğini sanan o kadınlar da inanmayabilir. Ama öyleyim."

"Onu eve getirmek istiyorum," dedi Alfie.

"Kimi?"

"Babamı."

Joe kaşlarını çattı. "Tamam ama o hastanede."

"Orada iyileşmiyor ki. Korkunç bir yer orası. Leş gibi kokuyor ve her yerde kan var. Bütün hastalar ağlıyor ya da deliriyor. Babamı orada bırakamam. Eve getirebilirsem, annemle birlikte ona yardım edebiliriz. Onu biz iyileştiririz."

Joe kaşlarını çatıp pencereye doğru yürüdü ve sokağa baktı. O sırada yedi numaradan Bayan Milchin kaldırımda yürüyordu ve Joe'nun evi önüne geldiğinde kapıya doğru tükürdü.

"Bu konuda annenle konuşman gerek," dedi Joe.

"Olmaz."

"Neden?"

"Babamın yerini öğrendikten sonra anneme haber vermek için doğruca eve koştum," dedi Alfie. "Belki de babamın gerçekten de devlet adına gizli bir görevde olduğunu düşünüyordu, kim bilir? Ama eve vardığımda hastanedeki gece vardiyasına gitmişti; döndüğünde ben uyumuştum. Ertesi gün o işe gittiğinde, ben de ayakkabı boyamak için tren istasyonuna git–"

"Ne yapmaya ne yapmaya?"

"Ayakkabı boyamaya," diye tekrarladı Alfie. "Anneme yardım etmek için ayakkabı boyuyorum. Savaşta olabiliriz, ama hâlâ ayakkabılarını boyatmak isteyen çok insan var. Ben de üzerime düşeni yapıyorum işte. İstasyondayken annemi gördüm, Ipswich'e giden trene biniyordu. Yani babamın orada olduğunu zaten biliyormuş ve onu orada bırakmaya karar vermiş. Onu eve getirmemizin çok daha iyi olacağını anlamıyor."

Joe sıkıntılı bir tavırla salonu adımlıyordu şimdi. "Belki de haklıdır Alfie," dedi. "Hastane şimdilik baban için en iyi seçenek. Evet, rezalet bir yer olduğu doğru, ama doktorlara güvenmek zorundayız. Onlar babanı iyileştireceklerdir."

"İyi ama nerdeyse beni tanımayacaktı!" diye bağırdı Alfie ayağa kalkarak. "Babam iyileşmiyor. Orada iyileşmesi imkânsız. Ama ben onu iyileştirebilirim. Ama ait olduğu yere dönmesi gerek."

"Alfie, buraya neden geldin?" diye sordu Joe, bıkkınlıkla ellerini havaya kaldırarak. "Bana bunları neden anlatıyorsun?"

"Çünkü İhtiyar Bill senin başına buyruk biri ve babamın en eski arkadaşı olduğunu söyledi. Ben de senden yardım istemeye geldim."

"Hangi konuda?"

"Babamı oradan kaçırmamız gerek."

Joe'nun gözleri fal taşı gibi açıldı. "Kaçırmak mı? Babanı hastaneden kaçırmak mı istiyorsun?"

"Evet, kaçırıp eve getirmek istiyorum. Bunu tek başıma yapamam. Bana yardım edebileceğini düşündüm."

Joe başını iki yana salladı. "Bunu yapamam Alfie. Ona yardım ettiğini sanarken durumunun daha da kötüye gitmesine yol açabilirsin."

"Hayır!" diye bağırdı Alfie.

"Annenle konuşsan iyi olur. Ya da babaannenle. Onlara bildiklerini anlat. Belki de oraya hep birlikte gidersiniz. Hayatta en çok sevdiği üç kişinin onu ziyaret etmesinden mut–"

"Hayır," dedi Alfie inatla. "Bana yardım etmelisin. Lütfen. Güvenebileceğim başka hiç kimse yok."

"Üzgünüm Alfie," dedi Joe. "Yapamam."

Alfie ellerini yumruk yaptı ve reddedilmenin verdiği kızgınlıkla, oturduğu koltuğa var gücüyle vurdu. Bir anda koltuğun minderlerinden biri yırtıldı. İçindeki dolgu maddeleri havaya

saçılıyordu. Bir süre dört bir yanında süzülen tüyleri izleyen Alfie, havadaki beyaz tüylerden birini kaptığı gibi yerinden fırladı ve tüyü Joe'nun göğsüne bastırdı.

Joe elinde tuttuğu beyaz tüyü boş gözlerle süzdü... Sonra da, "Ah, Alfie," dedi, acı dolu bir iç geçirmeyle; Alfie bir adamın sesinde bu kadar acı hiç duymamıştı. Hemen sonra da koridora koştu ve ön kapıyı açıp dışarıya fırlayarak sokak boyunca var gücüyle, sokaktaki herkesi, tüm mahalleyi mümkün olduğunca geride bırakmak istercesine koştu.

II

TÜM DERTLERİNİ ESKİ ASKER ÇANTANA KOY

Sabah onda tren istasyonuna adım atan Alfie, hastane yönüne giden ilk treni yakalamak için acele ediyordu. Günlerden pazartesiydi ve normalde okulda olması gerekiyordu (ne de olsa tarih dersi günüydü) ancak onun bu pazartesi için başka planları vardı. Babasını hastaneden kaçırıp, onun hayatını kurtaracağı gündü.

Sırtında büyükçe bir çantayla gişelere yürüdü. Bir gidiş dönüş Londra-Ipswich bileti, bir de tek yön Ipswich-Londra bileti aldı. (Sonuçta babası artık oraya dönmeyecekti.) Bu defa peronu bulmakta hiç zorlanmadı ve kompartımanın bir köşesine çekilip, kimseyle konuşmadan, dikkatini *Robinson Crusoe*'ya vermeye çalıştı.

Bir önceki hafta Marian ile indikleri noktaya varmak üzereyken, başkalarının da burada inip inmeyeceğini kontrol etmek için etrafına bakındı; kimse hareketlenmeyince, trenin durmayabileceğini düşünüp endişeye kapıldı. Neyse ki birkaç dakika sonra yavaşlamaya başladıklarını hissetti ve tren durur durmaz aşağıya atlayıp, dar patikadan ilerledi ve dörtyol ağzına varınca sağdaki yoldan devam ederek hastanenin yolunu tuttu.

Hastanenin dış kapısına vardığında birkaç dakika bekledi ve etrafta orada ne aradığını soracak birilerinin bulunmadığından emin oldu. Bir ağacın ardına koşup ihtiyacını giderdikten sonra, harekete geçme zamanının geldiğine karar verip ana binaya doğru hızla koşmaya başladı. Tam girişe yaklaşmak üzereydi ki, hastane kapısından bir köpek çıkıp ona doğru hırlamaya başlayınca donup kaldı. Köpeklerden biraz korkuyordu Alfie; henüz üç yaşındayken, yirmi numarada oturan Jack Tamorin'in teriyer cinsi köpeğine kemik verdiği sırada, hayvanın onun elini ısırmaya yeltendiği günden beri böyleydi bu durum. Ne olacağını görmek için hiç kımıldamadan bekledi, neyse ki köpek az sonra ilgisini yitirip içeriye girdi ve gözden kayboldu.

Kim hastaneye köpek getirir ki? diye düşündü. Pek de hijyenik görünmüyordu bu.

O sırada yan tarafında bir pencere açılınca, panikle duvara yaslandı. Pencereden bir kadın başı uzanıp yola doğru baktı. Alfie kadına o kadar yakındı ki, istese elini uzatıp ona dokunabilirdi; neyse ki kadın aşağıya doğru değil, sadece ileriye bakıyordu.

"Etrafta kimsecikler yok Bessie," dedi kadın arkasına dönerek. "Sanırım hayal görmeye başladın. Gitgide tuhaflaşıyorsun tatlım. Senin tek ilacın Henry bence, bir an önce dönse iyi olacak."

"Nerdeee!" dedi içeriden bir ses. "Ondan en son haber aldığımda Antwerp şehri yakınlarında bir yerdeydi. Onu Noel'den önce görebilirsem şanslıyım."

"Zaten Noel'e kadar işler yoluna girmiş olacak," dedi birinci

kadın, pencereyi kapatıp içeriye girerken. Diğer kadının verdiği yanıtı duyamamıştı Alfie; ama o yanıtın umursamaz ve alaycı bir yanıt olmasını diledi içinden.

Binanın köşesini dönüp duvara paralel giden yoldan yürüdü. Çalılar arasındaki geçide yaklaştığı sırada, geçen hafta onu kolundan yakalayan yağlı siyah saçlı genç adamın orada olmaması için dua ediyordu. Ancak bahçeye vardığında, bahçenin o kısmının bomboş olduğunu gördü; tüm hastalar içeride olmalıydı. Üstünde gazetelerin ve elmaların durduğu masa hâlâ oradaydı ve üzerine siyah bir kuş tünemiş, başını hızla sağa sola çevirerek yiyecek kırıntısı arıyordu.

Alfie bahçenin diğer tarafındaki açıklığa vardığında, burada iki adamın tekerlekli sandalyede oturmakta olduğunu gördü. Her ikisinin de üzerinde kalın paltolar, dizlerindeyse battaniyeler vardı. Son derece huzurlu görünüyorlar, ancak birbirleriyle konuşmuyorlardı. İkinci adam, tıpkı geçen hafta babasının yaptığı gibi, sırtı Alfie'ye dönük halde oturuyor, bu yüzden de Alfie adamın yüzünü seçemiyordu.

Yakınındaki adam elindeki kitabı kucağına koyup gözlüklerini çıkararak, "Merhaba," dedi. "Sen kimsin bakalım?"

Alfie adama bakıp tereddüt etti. Aslında bugün kimseyle konuşmak istemiyordu, ama sinirlenip doktor ya da hemşirelere seslenirler diye onların suyuna gitmeye karar verdi.

"Alfie Summerfield," dedi.

"Benim de Alfie adında bir kardeşim vardı," dedi adam gülümseyerek. "Azrail onu Ypres'te yakaladı. Ypres. Söylemesi ne kadar zor bir kelime, değil mi? İlk zamanlar epey uğraştırdı beni."

"Evet efendim," dedi Alfie, uzaktaki adamın yanına gitmek için bir adım atarak.

"Gitme," dedi adam. Sesindeki bir şey, yalvaran bir tonlama, Alfie'nin durup adama bakmasına neden oldu. Yaşlı değildi adam. En fazla yirmi beş yaşındaydı. Vücudunda herhangi bir yara veya sakatlık görünmüyordu; sabun kokmasına ve saçlarının kabarmış olmasına bakılırsa, yeni yıkanmış gibiydi. "Sahi, ne arıyorsun burada? Burada senin yaşlarında oğlan pek görmüyoruz. Hatta hiç görmüyoruz."

"Babamı arıyordum," dedi Alfie.

"Baban doktor mu?"

Alfie onun hastalardan biri olduğunu söylemekten son anda vazgeçti.

"Evet," dedi. "Burada olabileceğini düşünmüştüm."

"Doktorları sadece içeride görüyoruz," dedi adam. "Burada bizimle hemşireler ilgileniyor. İyi de oluyor doğrusu, hepsi de pek şirin şeyler. Sen neredeydin peki?"

Alfie soruyu anlamayınca adama boş gözlerle baktı. "Nerede miydim?"

"Evet, neredeydin? Fransa mı Belçika mı?"

Kaşlarını çatan Alfie, "Hiçbiri," diye yanıt verdi.

Bunun üzerine adam öne doğru eğilip kaşlarını çattı. "Vicdani retçi falan değilsin ya?"

"Hayır efendim."

"Ah, tamam o zaman," diyerek iç geçirdi ve yeniden arkasına yaslandı adam. "Acı veriyor, değil mi?"

"Acı veren ne?" diye sordu Alfie.

"Kafanın içinde sesler duymuyor musun? Ben duyuyorum.

Yine de bahçede olmak huzur veriyor. Hava nasıl olursa olsun, beni buraya getirmelerini istiyorum. İçeride olmaya dayanamıyorum. O inlemeler, diş gıcırdatmalar... Bazen gerçekten de dayanılmaz oluyor."

Tam bu sırada, sanki işaret bekliyormuşçasına, hastanede bir gürültü koptu; koridora dolan rüzgâr yüzünden kapılardan biri çarpmış olmalıydı. Alfie içgüdüsel olarak başını hızla çevirip o yöne baktı; tekrar önüne döndüğünde adam gözlerini kapatmıştı ve içinden sayı sayıyormuş gibi bir hali vardı.

Bir süre sonra gözlerini açtı ve gülümsemeye çalışarak, "Bunu yapmamı Doktor Ridgewell söyledi," dedi. "Neyse ki bir şeyim yok. Pazartesi günü eve yolluyorlar beni. Bugün günlerden ne?"

"Pazartesi," dedi Alfie.

"Hımm," diyerek bir süre düşündü adam. "O zaman günleri karıştırmış olmalılar. Söylemesi zor bir kelime değil mi? Ypres. Eh, Fransızlar böyle işte. İşleri zorlaştırmaya bayılırlar. Paris'te bir kızla tanışmıştım. Tatlı bir şeydi doğrusu. Motte-Picquet Bulvarı civarında bir kafede çalışıyordu. Onunla evlenmeyi düşünmedim değil, ama onu eve getirseydim babamın ne diyeceğini biliyordum. Avrupalılara dayanamıyor. Ayrıca, zengin bir adam olduğundan, herkesin onun parasında gözü olduğunu düşünüyor. Ben hiçbir zaman paraya fazla önem vermedim. Tabii insanın çok parası olunca bunu söylemesi kolay."

Alfie diğer tarafta oturmakta olan adamı süzdü. Bu sırada o da, sanki bakışları üzerinde hissetmiş gibi, dönüp oğlana baktı. Ama Alfie'nin babası değildi.

"Gitmem gerek," dedi Alfie.

"Hasta ziyaret vakti geldi demek. Doktor olmak için çok gençsin aslında, ama bu devirde hepimiz bir işin ucundan tutmak zorundayız."

Alfie başını sallayıp arkasına döndü. Orada olmaktan nefret ediyordu. O hastaneden ve içindekilerden nefret ediyordu. O hastanede olmak, kimsenin mantıklı bir şey söylemediği bir kâbusun tam ortasında olmaktan farksızdı. Buradaki hastaların kafası karışıktı ve kısmen şimdiki zamanda, kısmen geçmişte, kısmen de iki cephe arasındaki o ölümcül bölgede yaşıyorlar, kurşunlardan kaçmaya çabalayıp başarısız oluyor, sendeliyor, düşüyorlardı. Babasını oradan kurtarmaya çalışmakla doğru bir iş yaptığına emindi Alfie. Çantasını alıp çalıların arasındaki geçitten geçti ve hastane binasına doğru ilerledi.

Kapının önünde dikilmeye başladı. Bir kez daha içeriye girme fikri onu tedirgin etmişti ama başka çare yoktu. Georgie'yi bahçede bulmayı ve onunla birlikte oradan kolayca kaçmayı ummuştu; ama evdeki hesap çarşıya uymamıştı ve babasını aramak için içeriye girmek zorundaydı.

O korkunç koğuşlardan birindeydi babası.

Çantasını bir saksının dibine sakladı ve kapıyı açıp başını içeri uzattı. Ortalık sütlimandı. Koridorun ortasına doğru merdivenleri gördü; burada durup yukarıya bakan Alfie, merdivenlerin en az üç kat yukarıya çıktığını ve her katta odaların olduğunu görünce umutsuzluğa kapıldı. Babasını bu kadar büyük bir yerde nasıl bulacaktı?

Az ileride, önceki gelişinde de gördüğü hemşire masası duruyordu. Masa civarında kimseciklerin olmadığını görünce sevindi ve çabuk adımlara oraya doğru yürüdü. O kızgın doktor

Alfie'yi bir daha görecek olursa, onun sütçünün oğlu olduğuna hayatta inanmazdı. Alfie etrafı kolaçan ettikten sonra masanın arkasına geçti; tam bu sırada, ayakkabılarını iki kere parlattığı Doktor Ridgewell göründü koridorda. Yanında endişeli görünen, daha genç bir doktorla koğuşların birinden çıkmıştı. Alfie çabucak masanın altına doğru eğildi ve doktorların masanın arka tarafına geçmemeleri için dua etti.

"... gelecek hafta başında taburcu olabilir sanıyorum," diyordu Dr. Ridgewell. "Onun için Harley Sokağı'nda muayenehanesi olan Davis'ten randevu alın. Davis'in sekreteriyle konuştum, konu hakkında bilgisi var. Haftada bir gitse yeterli olur. Epey ümit verici bir durum doğrusu, sence de öyle değil mi? Hastalardan birinin bu kadar gelişme kaydetmesi. Diğerleri için de umutlandırıyor insanı."

"Savaş Bakanlığı'ndan haber var mı peki?" diye sordu genç doktor.

"Ne konuda?"

"Hastalığı tanıma konusunda."

Bir süre sessizlik oldu. "Hayır, henüz yok. O kahrolası politikacıların hiçbiri malumu ilan etmeye, halka bu hastalığın gerçek olduğunu ve hepimizin bunu kabullenmesi gerektiğini söylemeye yanaşmıyor. Korkarım bu hastalığın etkilerini daha uzun yıllar görmeye devam edeceğiz. Sorun şu ki, halk hâlâ bu hastalığı korkaklık olarak görüyor ve Parlamento üyelerinden hiçbirinde onlara yanıldıklarını söyleyecek yürek yok."

"Şey, ben düşündüm de," dedi genç adam. "Yani diyorum ki, aslında..."

"Ağzındaki baklayı çıkar Chartwell. Bütün gün seni bekleyemem."

"Düşündüm de, şu ana kadar bazı başarılar elde ettik, değil mi? Evet, başarısızlıklarımız da oldu belki, ama yine de... Buraya birkaç basın mensubu çağırsak işe yaramaz mı? Bu konuda haber yapabilirler. Halk biraz olsun bilgilendirilmiş olur. Böylece toplumdan biraz daha fazla destek görebiliriz."

Doktor Ridgewell bir süre sessiz kaldı. Konuşmaya başladığında, bu fikrin onu şaşkına çevirdiği sesinden belli oluyordu. "Basın mensupları mı?" dedi ağır ağır, her kelimeyi tek tek vurgulayarak. "Sen aklını mı yitirdin Chartwell? Onları buraya davet edeceğiz ha? Suffolk'a? Gerçekten de hastalarımızın ihtiyacı olan şeyin bu olduğunu mu düşünüyorsun? Bir sürü ahmak gazetecinin buraya gelip onlarla röportaj yapmasını ve daha fazla gazete satabilmek adına onların fotoğraflarını çekmesini mi istiyorsun?"

"Eğer burada olup bitenleri dünyaya gösterebilirsek, belki birileri kendi bölgelerindeki Parlamento üyeleriyle konuşma cesareti bulabilir diye düşünmüştüm. Onlara Boyars gibi hastalarımızı gösterebiliriz, sonuçta neredeyse tamamen iyileşmiş olarak dönüyor evine. Gazetecilere burada aldığımız iyi sonuçları anlatabiliriz."

"Peki ya iyileşmeyen hastalarımız ne olacak Chartwell? Onları düşündün mü hiç? Birinci kattan Levinson'ı? Yanındaki koğuşta yatan Hobbs'u? İkinci kattaki hastamız Summerfield'ı? Onları da gazetecilerin önüne çıkarıp hem onları hem de kendimizi gülünç duruma düşürelim mi? Ben sirk açayım, bu talihsiz adamlar da benim ucubelerim olsun, ne dersin?"

Kendi soyadını duyan Alfie'nin kulakları dikildi. *İkinci kattaki hastamız Summerfield.*

"Özür dilerim doktor," dedi genç adam. Sesinde pişmanlık hissediliyordu şimdi. "Kötü fikirdi."

"Bunun 'kötü fikir' olarak nitelendirilebilmesi için, çok daha iyi bir fikir olması lazım Chartwell. 'Kötü' seviyesine çıkmadan önce çok sayıda ahmaklık engelini aşması gerekiyor. Hayır Chartwell, biz en iyi yaptığımız işi yapmaya, doktorluğa devam edeceğiz. Bırakalım dış dünya ne düşünürse düşünsün. Şimdi gitmem gerek, tüm günümü burada çene çalarak geçiremem. Senin de görmen gereken hastaların olduğuna eminim."

Alfie rahat bir nefes aldı. İki doktor, onu görmeden uzaklaşmışlardı masanın yanından.

Masanın ardından çıkıp merdivenlere koştu ve ilk katın sahanlığına varıp yukarı çıkmaya devam etti. En azından artık babasının hangi katta olduğunu biliyordu. Hastaların ve onlara bakan hemşirelerin mırıltıları duyuluyordu koridorda. Alfie yakalanmamak için parmak uçlarına basa basa yavaşça ilerledi ve ilk koğuşa uzattı başını.

Babasını bulması yine de pek kolay olmayacak gibi görünüyordu, çünkü hastaların çoğu başlarını battaniyelerinin altına sokmuş yatıyor ya da arkaları kapıya dönük halde sandalyelerinde oturmuş, pencereden dışarıyı izliyordu. Yeniden ümitsizliğe kapılmak üzereydi ki, kapısının üstünde AZİZE MARGARET yazan bir koğuşta babasını gördü. Georgie pencere kenarında bir sandalyede oturmuştu ve arada bir karıştırdığı iskambil destesinden farklı kâğıtlar çekiyor, birkaç saniye baktıktan sonra onları yine desteye koyuyordu.

Alfie içeriye girip etrafına bakındı. Koğuşta babasından başka üç kişi daha vardı. İlk adam Alfie'nin solundaki yatakta derin bir uykudaydı. Battaniyesini çenesine kadar çekmiş, tıpkı bir çocuk gibi, iki eliyle sıkı sıkı kavramıştı. Karşı yatakta ise bir adam kitap okuyordu. Alfie'yi görünce kitabı indirip sırıttı. Bir tek dişi bile yoktu. Alfie bir elini havaya kaldırıp adamı selamladığında, adam başını iki yana salladı ve kitabına döndü. Üçüncü yatakta yatan hasta ise çok genç biriydi (on sekiz, on dokuz yaşlarında görünüyordu) ve yumruklarını sıkıp başının iki yanına dayamıştı. Birkaç saniyede bir gözlerini sıkıca yumuyor ve korkudan nefesini tutmuşçasına, tuhaf bir ses çıkarıyordu; sonra rahatlayıp yumruklarını gevşetiyor, ancak kısa süre sonra her şey yeniden başlıyordu. Odadaki son kişi ise, karşı taraftaki pencere kenarında oturan Georgie'ydi.

Onun yanına giden Alfie diz çöktü ve, "Baba," dedi. "Benim, Alfie."

Georgie kısa bir süre boş gözlerle ona baktı, sonra yüzünde oğlunu tanıdığını gösteren bir ifade belirdi. Geçen haftaya oranla daha iyi görünüyordu. "Alfie," dedi. "Sen değilsin bu, biliyorum."

"Benim baba," dedi Alfie. "Geri geleceğimi söylemiştim sana."

"Ne zaman söyledin Alfie? Hayal görmüyorum değil mi? Gerçekten sen misin? Yaklaş oğlum."

Alfie yaklaştığında babası ellerini uzatıp oğlunun yüzüne dokundu. Neye benzediğinizi öğrenmek isteyen kör bir insanın yapacağı gibi, parmaklarını Alfie'nin yanaklarında ve çenesinde gezdirdi. "Bu sensin, değil mi?" dedi usulca. Sesinde

duygusallıkla karışık şaşkınlık hissediliyordu. "Ama sen çok büyümüşsün? Artık beş yaşında değilsin gibi."

"Dokuz yaşındayım," dedi Alfie. Kafası karışmıştı; babası onu birkaç gün önce görmüş olmasına rağmen tamamen unutmuş gibi davranıyordu. Gözü masanın yanındaki komodin üstündeki bir bardak suya ve metal bir tabak içindeki farklı renkte üç ilaca takılınca, babasına ne kadar ilaç verildiğini merak etti. Belki de unutkanlığı bu ilaçlar yüzündendi.

"Dokuz," dedi Georgie, hayretle başını iki yana sallayarak. Hemen sonra yüzünde dehşet dolu bir ifade belirdi ve, "Ama sen şu an burada değilsin," dedi. "Hayır, tabii ki değilsin. Sağlıklı düşünemiyorum. Daha küçüksün, tek başına buraya gelmiş olamazsın. İyi ama öyleyse burada ne arıyorsun? Seni kim içeri aldı?"

"Senin için geldim baba," dedi Alfie.

"Benim için mi?"

"Seni eve götürmek için."

Georgie yutkunup başını iki yana salladı. "Eve dönemem Alfie. İyi değilim ben."

"İyi değilsin çünkü burası seni iyileştirmiyor. Ama benimle eve gelirsen söz veriyorum ben seni iyileştiririm! Yeniden süt arabasını kullanman gerek baba. Bay Asquith hâlâ orada. Seni öyle özlüyor ki."

"Kim?"

"Bay Asquith," diye tekrarladı Alfie. "Onu tanıyorsun! Bay Asquith!"

"Ah, tabii ya," dedi Georgie, Alfie'nin ne dediği hakkında hiçbir fikri yokmuşçasına başını ağır ağır sallayarak.

"Ben de sana yardımcı olabilirim," dedi Alfie. "Biraz daha büyüdüğümde bunu yapabileceğimi söylemiştin."

"Süt arabası için beş henüz küçük bir yaş. Annen canıma okur."

"İyi ama ben dokuz yaşındayım baba! Dokuz!"

Bu sırada karşı yataktan bir inilti gelince başını çevirip o yöne baktı. Genç adamın gözleri açıktı ama boş boş bakıyordu.

"Zavallı çocuk," dedi Georgie, "bir haftadır anlaşılır tek kelime etmedi. Zihni iflas etmiş gibi."

"Benimle gelmek zorundasın baba," dedi Alfie, babasını elinden tutup çekerek. "Şimdi gidebiliriz buradan. Yakınlarda bir istasyon var. İki bilet aldım. Eve gidelim. Eğer benimle gelirsen iyileşebilirsin."

"Peki Alfie," diyen Georgie, sanki bu konuda söz hakkı yokmuş gibi omuz silkti. "Doktor Ridgewell izin verdi, değil mi?"

Alfie kısa süre tereddüt yaşadıktan sonra hızla başını salladı. "Evet," dedi. "Senin iyi durumda olduğunu ve evine, ailenin yanına gitmen gerektiğini söyledi. Seni almam için beni yolladı."

"Bana bir şey bu konuda söylemedi," dedi Georgie, tuhaf bir cümle kurarak. Hemen sonra aniden,"Aah!" diye bağırdı ve yüzünü buruşturup elini şakağına götürdü. Diğer eliyle komodini işaret edip, "İlaçlarım, ilaçlarım," diye homurdanınca, Alfie koşup ilaçları ve içi su dolu bardağı kaptığı gibi babasına uzattı. Georgie ilaçları içip yeniden arkasına yaslandı; kesik kesik soluyor, birden bitkinleşmiş gibi görünüyordu. "Başım," dedi usulca. "Sık sık ağrıyor. Berbat bir şey, öylesine acı veriyor ki... İlaçlarıma ihtiyacım var Alfie. Üç saatte bir veriyorlar onları. Onlar olmadan buradan gitmeyelim."

"Sorun değil baba," dedi Alfie. Evlerinin banyosunda bir ecza dolabı olduğunu biliyordu; sargı bezlerinin yanında yeşil renkli, yapış yapış bir öksürük şurubu şişesi, diğer rafta ise ne işe yaradığını bilmediği birkaç ilaç dururdu hep. "Evde bir sürü ilacımız var. Onlardan bazılarını içebilirsin."

"Hımm, öyleyse tamam Alfie," diyerek bir kez daha omuz silkti Georgie. Alfie babasının artık babası gibi davranmadığını işte o zaman anladı. Sanki rolleri değişmiş gibilerdi ve babası, Alfie ona ne derse inanıyordu; Alfie yetişkin, babası çocuk olmuş gibiydi. Bu düşünce onu epey rahatsız etti, hatta biraz da korkuttu. Babasının onu gözetmesi gerekiyordu, onun babasını değil.

"Haydi o zaman," diyen Alfie, babasını ayağa kaldırdı ve koğuşun çıkışına doğru götürdü. "Şimdi sessizce aşağıya inmeliyiz."

Babası, "Hoşça kalın çocuklar!" diye bağırarak, diğer yataklardaki hastalara neşeyle el salladı. Ancak sesi çok yüksek çıkınca Alfie onu uyarmak zorunda kaldı. Kimseler görmeden zemin kata indiler ve bahçeye çıktılar. Alfie binaya girmeden önce sakladığı çantasını alıp getirdi ve içinden o sabah babasının dolabından aldığı pantolon, gömlek ve ceketi çıkardı.

"Bunları giy," dedi babasına. "Böylece trende kimse bizden şüphelenmez."

"Peki Alfie," diyen babası, kıyafetleri uysalca pijamasının üstüne giydi ve ardından Alfie'nin uzattığı ayakkabıları ayağına geçirdi. "Bundan eminsin, değil mi Alfie? Doktor Ridgewell onay verdi değil mi?"

"Bana buraya gelip seni götürmemi söyledi," dedi Alfie. "Haydi baba, gidelim."

Köşeyi döndükleri sırada, Alfie merasim üniforması giymiş bir adamın onlara doğru yürüdüğünü gördü ve kalbi göğsünden fırlayacakmış gibi oldu. Adam onlara doğru bakıyor ve yaklaştıkça daha da hızlanıyordu.

"Sakın bir şey söyleme baba," diye fısıldadı Alfie. "Bunu bana bırak, olur mu?"

"Tamam Alfie," dedi Georgie.

"Hey sen, ufaklık," diye seslenen üniformalı adam, gelip baba oğulun önünde durdu. Kıpkırmızı yanakları, kar beyazı bıyığı vardı ve elinde bastona benzer bir şey taşıyordu. "Neredeyim ben?"

"Doğu Suffolk ve Ipswich Hastanesi," dedi Alfie.

"Biliyoruz herhalde," dedi adam sinirli bir şekilde. "O kadar da aptal değilim. B kanadının girişini arıyorum. Ana girişte kahrolası bir köpek var, içeri girmeye kalktığımda hırlamaya başlıyor. Aslında onu vururdum ama silahımı karargâhta bıraktım."

Alfie adama dehşet dolu gözlerle baktı. Bir an için onun da hastalardan biri olabileceğini düşündü, ama adamın kıyafeti bunun aksini söylüyordu.

"Sahi, sen kimsin?" diye sordu adam. "Senin yaşında biri burada ne arıyor? Yanındaki bu bay kim?"

Tüm bunlar çok komik bir şakaymış gibi gülümseyerek, "Georgie Summerfield," dedi Georgie. "Benim de küçükken bir köpeğim vardı. King Charles türü, ufak bir şeydi. Üzgün bir yüzü vardı ama kalbi sevgiyle doluydu."

"Ne kadar da ilginç," dedi adam. "Burada mı çalışıyorsun Georgie?"

"*Doktor* Summerfield," dedi Alfie hemen.

"Ah," diyerek Georgie'yi tepeden tırnağa süzdü ve bir adım geri çekildi adam. "Buradan siz mi sorumlusunuz?"

"Hayır efendim, değilim," dedi Georgie.

"Doktor Summerfield eve gitmek üzereydi," diye ekledi Alfie.

"Bu saatte mi?" diye sordu adam, saatine göz atarak. "Paydos etmek için biraz erken değil mi?"

"Gece vardiyasında çalıştı da," dedi Alfie.

"Peki ya sen kimsin, vantrilok kuklası mı? Doktor Summerfield kendi adına konuşamıyor mu? Sahi, senin ne işin var burada?"

"Babası buradaki hastalardan biri," dedi Georgie. Dik duruyor ve kendinden emin konuşuyordu artık.

"Ya, durumu nasıl?"

"Pek iyi değil. Oğlan babasını görmeye gelmiş, ama burada küçüklerin işi yok. Eve giderken onu da istasyona bırakacağım."

"Hımmm," dedi adam. "Pekâlâ. Bu yaramaza cezasını vermişsinizdir umarım."

"Hayır efendim, vermedim."

"Ben olsam verirdim. Çocuklara hiç tahammülüm yoktur. Ne oğlanlara ne de kızlara. Bu konuda ayırım yapmam. Küçük kızlardan da, erkeklerden de eşit oranda nefret ederim. Neyse, B kanadı diyordum. Yolu tarif edebilir misiniz?"

"Şu kapıdan girin," dedi Alfie, "sonra da koridorda yürüyüp soldaki ilk merdivenlerden birinci kata çıkın ve sağa dönüp Azize Hilda koğuşuna kadar yürüyün. Sonra da girilmez yazan

kapıdan girin; karşınıza çıkacak uzun koridor sizi B kanadına götürecek."

"Teşekkürler," dedi adam, keyifle gülümsüyordu şimdi. "Sanırım anladım."

"Bir şey değil," dedi Alfie. Son söylediklerinin tamamını uydurmuştu. Adamın bir an önce uzaklaşmasını ve Doğu Suffolk Hastanesinin koridorlarında kaybolmasını umuyordu.

Adam gittiğinde, "Harikaydın baba," dedi. Ancak Georgie o az önceki dalgın haline geri dönmüştü ve başını çevirip Alfie'ye bakması epey bir zaman aldı.

"Ne dedin Alfie?"

"Tıpkı eski sen gibiydin. Adam hiç şüphelenmedi."

Georgie sessiz kalıp kaşlarını çattı ve ellerini şakaklarına götürüp hafifçe inledi.

"Baba? Baba? İyi misin?"

"İyiyim evlat," diye mırıldandı Georgie. "Artık içeri girebilir miyiz? Sanırım yatağıma dönsem iyi olacak."

"Hayır! Seni eve götürüyorum, unuttun mu?"

"Ah, evet. Tamam öyleyse. Sen öyle diyorsan..."

Birlikte çıkışa doğru ilerlerken, yolun aşağısından üç hemşirenin geldiğini gören Alfie, babasını ağaçların arkasına doğru itti.

Sanki yeni uyanmış gibi etrafına bakınan Georgie, "Neler oluyor?" diye sordu.

"Şşş!" dedi Alfie. "Sakın ses çıkarma."

"Çavuş Clayton etrafı mı kolaçan ediyor yoksa?"

"Baba, sus!" dedi Alfie, gözlerini az ileriden geçmekte olan hemşirelerden ayırmadan.

"Şey, sadece merak etmiştim."

"Baba!" Alfie boncuk boncuk terlediğini hissediyordu. Yakalanmaları için hemşirelerden birinin başını çevirmesi yeterdi de artardı bile. Nefesini tuttu; hemşireler iyice uzaklaşıncaya dek de bırakmadı. Tehlikenin geçtiğine emin olduğunda, "Tamam," dedi. "Haydi baba, buradan elimizden geldiğince hızlı bir şekilde çıkmamız gerek."

Koşmaya başladı. Georgie kısa bir süre oğlunun ardından bakakaldıysa da, sonra o da Alfie'nin peşinden koştu. Hastanenin ana kapısından çıkıp uzaklaştıklarında, nefes almak üzere durdular. "Tren istasyonu şu tarafta baba," dedi Alfie. "Beni izle yeter."

Birkaç dakika sonra, treni beklemek için çimlere oturduklarında, "Alfie," dedi Georgie. "İlaçlarımı almayı unutmadın değil mi?"

"Söyledim ya," dedi Alfie. "Evde bolca ilaç var. Onlardan içebilirsin. Ama ilaca ihtiyacın kalmayacak baba, söz veriyorum. Damley Sokağı'na, evimize döndüğümüzde zaten hiçbir şeyin kalmayacak."

Tatmin olmuş halde başını sallayarak, "Tamam Alfie," dedi Georgie.

"Tamam baba," dedi Alfie.

12

EVE GİTMEK İSTİYORUM

Alfie'nin babası, Londra'ya dönüş yolu boyunca oldukça sessizdi. Vagonun bir köşesinde oturmuş, sanki bedeninin ileri geri sallanmasını engellemeye çalışıyormuşçasına kollarını göğsüne sarmış, gelip geçen manzarayı izliyordu. Tren, yolcuların inip binebilmesi için ne zaman bir istasyonda ya da istasyon yakınlarında dursa, Georgie de gözlerini kapıyordu. Kondüktör düdüğünü her çaldığında ve bir seferinde çok kalabalık bir istasyonda trenin tüm kapılarının gürültüyle açılıp kapandığı sırada, babasının dudakları arasından hafif bir inleme döküldüğünü duymuştu Alfie. Böyle zamanlarda onunla konuşmaya çalışıyor, ama babası her defasında tek kelimeyle yanıt veriyordu: *Evet; hayır; Clayton; yarın; ilaçlarım; bazen; yardım.*

Manningtree İstasyonunda trene genç bir asker bindi ve Alfie ile babasının karşısına oturdu. Bir sigara yakıp, küstah bir sırıtışla önce Alfie'ye, ardından da babasına baktı. Üniforması temizdi ve yeni ütülenmişti, ilk kez giyilmiş gibi duruyordu. Georgie yüzünde sıkıntılı bir ifadeyle askeri baştan aşağı süzdü bir an için; sonra onunla göz göze gelince hemen bakışlarını kaçırdı.

"Ne bakıyorsun?" diye sordu oğlan. "Daha önce hiç asker görmedin mi?"

Georgie yanıt vermedi. Alfie ise, asker onunla konuşmasın diye *Robinson Crusoe*'ya odaklanmaya çalıştı.

"Dilini kedi mi yuttu? 'Daha önce hiç asker görmedin mi' diye sordum."

"Birkaç tane gördüm," dedi Georgie, pencereden bakarak.

"Sen ne okuyorsun bakalım?" diyen asker, çevik bir hareketle kitabı Alfie'nin elinden çekti aldı ve döndürüp ön kapakta yazanları okudu.

"*Robinson Crusoe*. Bizim ihtiyarda da var bundan. Sıkıcı görünüyor."

"Dünyanın en iyi kitabı o," dedi Alfie.

"Tabii," diyerek alaycı bir tavırla başını iki yana salladı asker. "Senden iyi kim bilecek?" Georgie'yi işaret etti. "Pencere kenarındaki şu kahkaha tufanı kim?"

"Babam," dedi Alfie.

"Bir tahtası eksik gibi görünüyor. Hey, senin bir tahtan eksik mi?"

Georgie döndü ve neler olup bittiğini anlamaya çalışmak istercesine başını hafifçe yana eğip askere baktı; hemen sonra da yeniden pencereye doğru döndü.

"Hey, baksanıza, nasıl görünüyorum?" diye devam etti genç asker, üniformasını göstererek. "Jilet gibi, ha? Bugün ilk günüm. Londra'da yeni arkadaşlarımla tanışacağım, oradan da doğruca Aldershot'a eğitime... Dört yıldır bu günü bekliyorum. Noel'e kadar savaş biter demişlerdi bir de! Neyse ki yanıldılar. Hey, sen niye cephede değilsin dostum?"

Georgie birden ayağa kalkıp kompartımandan dışarı çıktı ve kapıyı ardından öfkeyle çarptı. "Tüycülerden galiba," diyerek bir kahkaha attı asker. Alfie yumruklarını sıktı; bu sersemi susturabilmek için neler vermezdi! "Bu günlerde her yerdeler. Oysa savaşı kazanmak için bize gerçek erkekler lazım. Ben şu Almanlara hadlerini bildireceğim. Yeni arkadaşlarımla birlikte. Görürsün."

Alfie ayağa kalktı ve hiçbir şey söylemeden kompartımandan çıktı. Babası az ilerideki boş bir kompartımanda oturmuş, yüzünü ellerine gömmüştü.

"Baba?" dedi, yanına oturup. Kolunu babasının omzuna atıp onu teselli etmeyi çok istiyor, ama bunu nasıl yapacağını tam olarak bilmediğinden, tuhaf görünmekten çekiniyordu. "Baba, iyi misin?"

"İyiyim Alfie," dedi Georgie usulca. "Sadece biraz yorgunum, o kadar. Yanında o ilaçlardan yok, değil mi?"

"Ne yazık ki yok."

"Tamam, sorun değil."

Tren istasyonuna varana kadar başka bir şey söylemediler birbirlerine. Tren perona yanaştığında Alfie'nin babası aşağıya inmek istemedi; tekerleklerin gıcırtısı ve kondüktörlerin sürekli çalan düdükleri onda belirgin bir titremeye yol açmıştı. Alfie nihayet onu perona indirmeyi başardı, ancak babası Damley Sokağı'na doğru ilerlerken daha da mutsuz görünmeye başladı. Sokağın başına vardıklarında, Alfie köşeden başını uzatıp sokağı kolaçan etti. Boş olacağını ummuştu, ama on beş numaradan Bayan Scutworth ve on üç numaradan Bayan Candlemas yan yana durmuş, dışarıdan evlerinin pencerelerini silmekle meşguldüler.

Alfie, "Onlar işlerini bitirene kadar beklesek iyi olur," deyince, babası başını salladı.

Orada öylece durup beklemeye başladılar. Alfie babasına her baktığında ona bir şeyler söylemek istiyordu, ama Georgie'nin alnı kırış kırış olmuş, omuzları çökmüştü; onun yumruklarını sıkmış halde ileri geri sallanıp durduğunu gören Alfie, durumu daha da kötüleştirme korkusuyla susmaya karar verdi.

İki kadının nihayet eve girdiğini görünce, "Haydi baba," dedi ve tıpkı Alfie küçükken Georgie'nin yaptığı gibi, babasının elinden tutup onu eve doğru götürdü. Ön kapıya vardıklarında anahtarını çıkardı ve çabucak kapıyı açıp babasını içeri soktu.

Babası etrafına bakındı. Yere pek sağlam bastığı söylenemezdi. Aslında dört yıl önce evden ayrıldığından bu yana değişen fazla bir şey olmamıştı içeride; ama on iki numaranın zihnine doldurduğu anılar fazla gelmiş olacaktı ki, salona adım atar atmaz şöminenin önündeki kırık koltuğa yığılıp yüzünü ellerine gömdü.

"... gelenin biz olduğunu gördüklerinde farklı davrandılar, değil mi?" diye mırıldandı kendi kendine. "Yine sedyecilik yapamam, üç gün üst üste çok fazla... İşkence bu. *Olduğun yerde kal ve şimdi git* dedi bana. Bu çok saçma değil mi? Unsworth nerede? Yine hangi deliğe girdi?"

"Baba!" dedi Alfie, onun yanında çömelerek. "Baba, neyin var? Söylediklerinden bir şey anlamıyorum."

Georgie oğluna bakıp başını iki yana salladı, bir an için eski haline dönmüş gibiydi. "Ne dedin evlat?" diye sordu neşeli bir sesle. "Ah, sen bana bakma, hayal âlemine dalmışım. Haydi

annene söyle de bize çay demlesin, akıllı oğlum benim. Sabah erken kalkacaksam fazla geç yatmamam iyi olur."

Alfie başını sallayıp mutfağa gitti ve su kaynatmak için çaydanlığın alt kısmını ocağın üstüne koydu. Çaydanlığın üst kısmına iki kaşık çay ekledikten sonra sıcak su döktü ve çayı demlenmeye bıraktı. Bu sırada tel dolaptan biraz ekmek ve peynir çıkardı. Çay demlenince, her şeyi bir tepsiye koyup salona götürdü. Georgie şöminenin başında dikiliyordu artık, elinde bir çerçeve vardı. Georgie, Margie ve Alfie'nin, savaş başlamadan birkaç hafta önce çekilmiş bir fotoğrafıydı bu.

Fotoğraftakilerin hiçbirini tanımamış gibi, "Ne tatlı bir aile," dedi.

"O bizim fotoğrafımız," dedi Alfie, çay fincanını babasına uzatarak. "Haydi çayını iç baba. Kendini daha iyi hissedeceksin, söz."

Georgie başını sallayıp yeniden koltuğa oturdu ve çayından dikkatle bir yudum aldı. "Şeker koymayı unutmuşsun," dedi. "Boş ver, herhalde bitmiştir. Düşünüyorum da, eğer Londra'da olsaydık, Margie şeker koymayı hayatta unutmazdı."

Alfie şaşkınlıkla babasına baktı. "Baba, burası..."

Tam bu sırada kapı ritmik bir şekilde çalındı. Kapıyı bu şekilde ancak biri çalardı. Alfie babasına dönüp, "Sen burada kal," dedi. "Sakın kımıldama, olur mu?"

"Emredersiniz komutanım!" diyerek selam verdi Georgie.

Alfie koridora çıkıp kapıyı araladı ve sokağa göz attı. Kapıdakinin rahatça içeriye girmesini engellemek için de, sağ ayağını kapının ardına yerleştirmişti.

"Nasılsın Alfie?"

"İyiyim İhtiyar Bill," diye yanıt verdi Alfie, omzunun üzerinden koridora bakmaya çalışan yan komşuya gülümseyerek. Bu sırada, sokağın tam ortasında Bay Asquith'in durduğunu gördü. Sürücü Henry Lyons'tu ve süt arabasının arkasında boş süt güğümleri vardı. Henry atın yola devam etmesi için elinden geleni yapıyordu, ama Bay Asquith gözlerini on iki numaraya dikmişti ve kımıldamaya niyetli görünmüyordu.

"Her şey yolunda mı Alfie?" diye endişeyle sordu Bill Hemperton.

"Evet. Ama annemi görmeyi geldiysen o evde yok. İşe gitti."

"Yok, o yüzden gelmedim," dedi İhtiyar Bill. "Sanırım deliriyorum, ama birkaç dakika önce salona doğru yürürken gözüm dışarıya ilişti ve penceremin önünden tanıdık bir yüzün geçtiğine yemin edebilirim."

Alfie yüz ifadesinin onu ele vermemesini umarak yutkundu ve hiçbir şey anlamamış gibi yaparak baktı.

"Tanıdık bir yüz mü?" diye sordu. "Kimin yüzü?"

"Evde yalnız mısın Alfie?" diye sordu İhtiyar Bill.

Bu sırada sokakta, "*Yürü hadi, yaşlı katır!*" diye bağırdı Henry Lyons.

"Dedim ya, annem işe gitti."

İhtiyar Bill Hemperton başını kaşıdı. Başka soru sorup sormamak arasında kararsız kalmış gibiydi. "Şey, ben sandım ki... Bak, bu sana çılgınca gelebilir, ama sanırım az önce babanı yolda yürürken gördüm. Ta kendisiydi!" Arkasına dönüp Bay Asquith'e baktı. "Bu atın nesi var böyle?"

"Babam mı?" diye soran Alfie, kendi kulaklarına bile sahte gelen bir kahkaha attı.

"Evet, baban. Hani var ya, sizin evde yaşayan uzun adam. Savaşa gitmişti. Evet Alfie, baban!"

"Benim babam gizli görevde," dedi Alfie.

"Gözlerim bana kötü bir oyun oynamış olmalı."

"Sanırım öyle."

"Rüya gördüm demek."

"Evet, evde benden başka kimse yok."

"İçeri girebilir miyim Alfie?" diye sordu İhtiyar Bill.

"Okula gitmem gerek."

İhtiyar Bill saatine göz attı. "Bu saatte mi?"

"Çarşıya demek istedim. Annem akşam yemeği için bir şeyler almamı istemişti."

Uzun bir sessizlik oldu ve bu sırada ikisi de, diğerinin pes etmesini beklermiş gibi birbirlerini süzdü. En sonunda sessizliği bozan Bay Asquith oldu ve olanca gücüyle kişnedikten sonra, Alfie'ye bir iki sitem dolu bakış atıp ağır ağır ilerlemeye başladı.

İhtiyar Bill iç çekerek, "Pekâlâ öyleyse," dedi. "Sonra görüşürüz Alfie."

"Görüşürüz İhtiyar Bill."

İçeri girip kapıyı kapayan Alfie, kısa bir süre için kapıya sırtını dayayıp başını iki yana salladı. Ucuz kurtulmuştu. Salona girdiğinde, Georgie'nin fincanının yerde durduğunu ve çayın halıya sızdığını gördü. Babası, yaramazlık yaparken yakalanmış bir çocuk gibi bakıyordu.

"Elimden düştü," dedi.

"Sorun değil," dedi Alfie. "Birazdan kurur."

"Hayır, temizlesem iyi olur," diyen Georgie, uzanıp kanepeden aldığı minderi ıslak noktaya bastırmak üzere hareketlendi.

"Dur, sakın yapma!" diyerek minderi babasının elinden aldı oğlan. Annesi minderde çay lekesi görecek olursa deliye dönerdi. "Sorun değil," dedi, "bırak öyle kalsın."

"Emredersiniz çavuş!" diyerek yerine oturdu Georgie.

"Ben çavuş değilim!" diye çıkıştı Alfie. "Alfie'yim ben!"

"Tabii ki öylesin oğlum," dedi Georgie omuz silkerek. "Kendi oğlumu tanımayacak değilim ya?"

Alfie büfenin üstünde duran saate baktı, henüz akşamüstü olmamıştı. Babasını eve getirdikten sonra ne yapacağını hiç düşünmediğini fark etti. Sadece onu o korkunç hastaneden çıkarmak; kanlı, berbat kokan, inleme seslerinin eksik olmadığı o yerden uzaklaştırmak istemişti. Ama şimdi düşünüyordu da, belki de onu bu küçük eve tıkmak o an için pek de iyi bir fikir değildi. Bu sırada aklına bir fikir geldi. Doğruca odasına koşup dolabını açtı ve boya sandığını alıp yeniden aşağıya indi. "Gidiyoruz," dedi babasına.

"Gidiyor muyuz? Nereye? Daha yeni alışıyordum buraya."

"İşe gitmek zorundayım."

Georgie kaşlarını çattı. "İş mi? Mandıra bu saatte açık olmaz ki?

"Mandırada çalışmıyorum," dedi Alfie. "İstasyonda çalışıyorum."

"Makinistsin demek. Ah o makinistler, hepsi de ukala tipler."

"Hayır baba, ben ayakkabı boyuyorum," dedi Alfie.

"İnsanın onuruyla para kazanması için güzel bir yol," diyen Georgie, hemen sonra etrafına bakındı; nerede olduğu hakkında hiçbir fikri yokmuş gibiydi şimdi. "Buradan hemen çıkmam lazım." Dehşete kapılmış gibi söylemişti bunu.

"Güzel, çünkü zaten öyle yapacağız. Haydi gidelim."

Evden çıktılar. Bu sefer Alfie babasını önüne katarak, İhtiyar Bill Hemperton'ın evinin önünden geçmemek için uzun yolu tuttu. Sokağın sonuna geldiklerinde bir an için arkasına döndü ve Joe Patience'ın kapı önünde sigara içip, bir yandan da onu izlediğini gördü. Georgie'yi de görmüş müydü ki? Bir saniyeliğine göz göze geldiler, ancak Joe hiçbir şey olmamış gibi sigarasını içmeye devam etti. Alfie de köşeyi döndü ve gökyüzünü izleyerek onu bekleyen babasının yanına gitti.

"Dünya ne kadar büyük," dedi Georgie. "Sence diğer gezegenlerde yaşayanlar da birbirlerinden nefret ediyor mudur?"

King's Cross İstasyonunda peronlara, bilet gişelerine ve çayevine eşit mesafedeki noktaya geldiklerinde, "Burası benim yerim," dedi Alfie. "Şu da müşterileri oturttuğum sandalye. Oturmak ister misin?"

Georgie omuz silkince, Alfie sandalyeyi çekti. Oturmadan önce bir süre sandalyeyi süzdü Georgie. Sandığını açan oğlan, babasının sessiz bakışları eşliğinde fırçalarını, süngerlerini ve toz bezlerini çıkarıp, ayaklığı da sandığın üstüne yerleştirdi.

"Bunu Bay Janáček'in evinden aldım," diye açıklama yapmaya başladı. "O ve Kalena götürüldükten sonra. Askerler onların Alman olduğunu sanıyordu, oysa değillerdi. Praglılardı onlar. Biliyorum, yapmamalıydım, ama Bay Janáček'in aldırış etmeyeceğini düşündüm. Kızmadın değil mi baba?"

Georgie başını iki yana salladı ve oğlana bakıp gülümsedi. Babasının ruh halinin neden bu şekilde değişip durduğunu

anlayamıyordu Alfie. "Hayır evlat, kızmadım," dedi Georgie. "Bay Janáček sandığının işe yaradığını duyunca sevinecektir."

"Buraya haftada dört gün geliyorum. Kazandığım paranın çoğunu anneme veriyorum. O da hemşirelik yapıyor, söylemiştir sana. Çamaşır da yıkıyor. Bir de, zengin bir kadın için terzilik yapıyor. Ama ben paramın bir kısmını zor günler için saklıyorum baba. Tren biletlerini bu sayede alabildim."

Georgie başını sallayıp elini ceketinin cebine soktu. Orada bir şey olmadığını anlayınca diğer cebini denedi. O da boştu. Alfie babasının ne aradığını biliyordu. Buraya oturan tüm erkekler aynı şeyi yaparlar, doğruca pipolarına ya da sigaralarına uzanırlardı. Ayakkabılarını boyatan herkes bayılıyordu buna. Başbakan bile.

"Ayakkabılarını boyamamı ister misin baba?" diye sordu Alfie. Georgie de bunun üzerine başını salladı ve sol ayağını sandığın üzerine koydu. Alfie babasının ayakkabılarının epey tozlu olduğunu fark etti, ne de olsa uzun zamandır dolapta bekliyorlardı. Boyamaya başlamadan önce onların iyice tozunu almak zorunda kaldı.

Parmakları ayakkabı üzerinde hareket ederken, başını kaldırmadan, usulca sordu: "Eve dönebilir misin baba?"

"Burası evim değil mi? Londra'da değil miyiz? Aklımı mı kaçırıyorum?"

"Hayır baba, kaçırmıyorsun. Evimizden bahsediyorum. On iki numaradan. Mandıradaki işine dönüp, yeniden Bay Asquith ile süt dağıtsan... Her şey eskisi gibi olsa."

Babasının ayakkabısı üzerine bir damla su düştüğünü gören Alfie, kaşlarını çatıp damlayı sildi. İstasyonun çatısı akıtıyor

olmalıydı. Çevrede neler olup bittiğine şöyle bir göz atmak için başını kalabalığa doğru çevirdiğinde, tütüncü yakınlarında tanıdık bir yüzün kendisine baktığını görür gibi oldu. Üzerinde yaralar ve morluklar olan bir yüzdü bu. Alfie gözlerini kırpıştırarak bu kişiyi daha iyi seçmeye çalıştı, ama o sırada gelip geçen insanlar görüşünü engelledi. Görüş alanı yeniden açıldığında, o noktada kimsecikler yoktu.

"Savaştan nefret ediyorum," dedi Alfie iç geçirerek.

"Kim etmiyor ki?" dedi Georgie. "Gerçekten de berbat bir şey."

"Noel zamanına biter demişlerdi, ama bitmedi işte."

"Bitse bile, kısa süre sonra bir yenisi başlar. Tıpkı otobüs gibiler, birini kaçırırsan sonrakini yakalıyorsun. Buradan uzaklaşman lazım Alfie, duyuyor musun beni? Seni alıp götürmelerine asla izin verme. Orduya çağrılmaman için en az otuz yıl sürecek bir barış dönemi lazım."

Bu sırada ayakkabı üzerine bir damla daha düşünce, Alfie başını kaldırıp baktı. Tavanda sorun yoktu; babası ağlıyordu. Alfie daha önce babasının gözyaşı döktüğüne hiç tanık olmadığından, bir an için korktu. "Baba, sorun nedir?" diye sordu.

"Bir şey yok oğlum," dedi babası, yüzünü mendiliyle silerek. "Sen bana bakma. Ayakkabılarımın iyice parladığından emin ol, yeter. Bu akşam anneni dansa götürürüm belki. İşten kaçta dönüyor?"

Alfie omuz silkti ve, "Gece vardiyasında çalışıyor olabilir," dedi. "Ama öyle olsa bile, senin geldiğini görünce izin alır. Ama bazı zamanlar eve geldiğin–"

Birden istasyonda korkunç bir gümbürtü koptu. Hareket

edecek trenin yirmi kapısı birbiri ardına, rüzgârdan çarparcasına sert bir şekilde kapanmaya başlamıştı. Seri top atışını andırıyordu çıkan ses ve hiç bitmeyecekmiş gibiydi. Alfie istasyonda çalışmaya başladığı günden bu yana her gün defalarca duyduğu bu sesten nefret ediyordu, ama ona alışmıştı artık. Ancak başını kaldırdığında, Georgie'nin ellerini kulaklarına götürdüğünü ve başını öne eğip iki büklüm olduğunu gördü.

"Baba!" dedi Alfie doğrularak. "Baba, neyin var?"

İnleme ve ağlama ile karışık, dehşet verici bir çığlık çıkıyordu babasının ağzından. Alfie trene doğru baktı ve daha kapanacak on civarında kapı olduğunu gördü.

Bam! Bam! Bam! Bam!

"Baba!"

"Alfie, yardım et," diye yalvardı babası. "Durdur onları..."

Bam! Bam! Bam!

"Yere yat Alfie! Başını koru!"

Bam!

"Üçe kadar sayacağım, sonra tepenin diğer tarafına geçeceğiz, anlaşıldı mı? Üç!"

Bam!

"İki!"

Bam!

"Bir!"

Ellerini yüzünden çekip sandalyeden fırladı; Ama Alfie ondan daha hızlıydı ve beline sarılıp babasını durdurmayı başardı.

"Baba, sakin ol, benim, Alfie. Tren kapıları çarpıyordu sadece."

Georgie bir süre etrafına bakındıktan sonra yavaş yavaş ne olduğunu anlamaya başlayınca başını salladı. Yüzü kireç gibi olmuştu ve alnından ter damlaları süzülüyordu. Bacaklarının onu daha fazla taşıyamayacağını anlayınca yeniden sandalyeye oturdu.

"İlaçlarım Alfie," dedi. "İlaçlarıma ihtiyacım var. Başım çatlamak üzere."

"Çok üzgünüm baba, ama ilaçları evde bırakmışım," dedi Alfie. "Dilersen dönüp onları alabiliriz."

"Mümkün değil," dedi Georgie, ellerini yeniden ceplerine sokarak. "En azından bir sigara. Yandaki siperdeki Demster'da paket var. Bana şimdi bir tane verdiği takdirde salı günü ona iki tane geri vereceğimi söyle. Bu iyi bir anlaşma, değil mi?"

Alfie başını salladı ve yerde duran şapkasına uzanıp, müşterileri teşvik etmek için kullandığı bozuk paraları aldı. Tütüncü ileride, altıncı peronun yanındaydı. "Şimdi getiriyorum baba," dedi.

"Dempster," dedi George ısrarla.

"Tamam, ona soracağım. Bir tane alıp, salı gününe iki tane vereceğimi söyleyeceğim." Babasını süzdü. Onu orada tek başına bırakmakta tereddüt ediyordu, ama Georgie'nin ayağa kalkıp istasyonun ucuna kadar yürümesi daha büyük sorunlara yol açabilirdi. Oysa Alfie tek başına koşarak giderse iki dakikadan az bir sürede geri dönerdi.

"Olduğun yerde kal," dedi kararlı bir ses tonuyla. "Beni duyuyor musun baba? Olduğun yerde kal."

"Ve şimdi git," diye mırıldandı Georgie. Sıklıkla tekrarladığı bir cümleydi bu.

Babasının önünde çömelen Alfie, "Bu ne demek baba?" diye sordu.

"Çavuş," dedi Georgie, gözlerini yerden ayırmadan. "Her gece, siperin ötesine geçeceğimiz sırada bize hep böyle söylüyordu. Bizi merdivenlerin üstünde sıraya sokuyordu. Sıranın en üstündekilerin başları neredeyse yer ile aynı seviyede oluyordu. Onları takip edecek grup ise birkaç basamak altta duruyordu. Bir başka grup da siperin zemininde, ayağını merdivenlere atmaya hazır halde bekliyordu. Gruplardan biri siperlerden çıkana kadar beklemek zorundaydık, sonra sıra diğer gruba geliyordu. Çıkan askerler silah sesleri ve duman arasında gözden kaybolana dek hareket etmemiz yasaktı. *Olduğun yerde kal; ve şimdi git*, diyordu bize. *Olduğun yerde kal; ve şimdi git*. Her gece. Her gece Alfie."

Yeniden ellerini şakaklarına götürüp, kapana kısılmış bir hayvan gibi acıyla inledi. Bunu gören Alfie, arkasına döndüğü gibi tütüncüye doğru koştu. Biraz tütünün babasının baş ağrısını dindireceğinden emindi. Tütüncüye vardığında önünde bir müşteri duruyordu ve para sayması sonsuza dek sürecek gibiydi. Alfie babasının aynı yerde durduğundan emin olmak için dönüp arkasına baktı, ama istasyona akşamüstü kalabalığı akın etmeye başlamıştı ve insanların arasından babasını görmesi mümkün olmadı.

Sıra gelince, tezgâhın ardında duran adama, "On sigara," dedi.

"Hangisinden?" diye sordu adam.

"Fark etmez! En ucuzlardan."

Adam başını sallayıp arkasına döndü ve bir çekmece açıp raftan aldığı boş bir kutuya çekmeceden sigara doldurmaya

başladı. Bu sırada bir kondüktör düdüğünü öttürdü ve üçüncü perondan (Alfie'nin boya sandığına en yakın perondu bu) Liverpool'a gidecek trenin hareket etmek üzere olduğunu anons etti.

"Lütfen çabuk olun!" diyen Alfie, bir kez daha arkasına dönüp bakınca, az önce gördüğü esrarengiz kişinin kalabalığı yararak ilerlediğini fark etti. Alfie'nin tanıdığı biriydi bu, ama oğlan onun kim olduğunu çıkaramadan yine gözden kayboldu. Etrafa büyük bir gürültü, hareketlilik ve kargaşa hâkimdi.

"Acele işe şeytan karışır," dedi tütüncü. "Ya yanlış sayarsam?"

İnsanlar trene doğru koşuyor, lokomotifin bacasından çıkan buharın ıslığı duyuluyordu.

Kondüktör de kapatılmayı bekleyen bir dizi açık kapıya doğru ilerlemeye başlamıştı.

"On sigara," dedi tütüncü. "Üç peni lütfen."

Bam!

Liverpool treninin ilk kapısı kapandı.

Bam! Bam! Bam!

"Çeyrek peni eksik verdin," dedi tütüncü. Alfie çaresizlikle inleyip elini cebine attı ve en dibinde bir çeyreklik buldu. "İşte," diyerek demir parayı tezgâha fırlattı ve sigara paketini aldı.

Bam! Bam! Bam! Bam! Bam!

Hızla koşup kalabalığa daldı; babasına ulaşmak için insanların arasından geçmeye çalışırken neredeyse yere kapaklanıyordu.

"Aşağıda yolcu kalmasın!"

Bam! Bam! Bam!

"Önüne baksana ufaklık!"

"Özür dilerim."

Bam! Bam! Bam! Bam!

Kalabalığı yarıp her zamanki yerine varınca rahat bir nefes aldı. Yan tarafına saplanan ağrı yüzünden iki büklüm halde başını kaldırdığında, sandalyenin hâlâ dolu olduğunu gördü. Ağrı geçmeye yüz tutunca doğrulup paketi babasına uzattı.

"Sigara mı?" diye sordu Bay Podgett, şu bankada çalışan adam. "Teşekkürler, ben pipoyu tercih ediyorum. Bu yeni bir hizmet mi? Ayakkabı boyası yanında bedava sigara ha? Girişimciliğini takdir ettim evlat, ama bu çok iyi bir fikir olmayabilir. Kârını epey azaltacaktır."

Alfie fal taşı gibi açılmış gözlerle, şaşkınlıkla adama baktı. Hemen sonra kendine gelip etrafına göz gezdirdi. Babası ortalıkta görünmüyordu. Yoktu.

Olduğu yerde kalmıştı.

Ve sonra gitmişti.

13

UZUN VE KAVİSLİ BİR YOL

Alfie koşarak eve girdi ve üst kata çıkan merdivenlerin en alt basamağına çöküp başını ellerinin arasına aldı. Sabahtan beri olan bitenleri düşünüyor, ne kadar aptalca davrandığına inanamıyordu. Babasını hastaneden çıkarmamalıydı, bunu bilmesi gerekirdi! Böyle bir aptallığı nasıl yapardı? Tek isteği babasına yardım etmek ve onu ailesine kavuşturmaktı oysa. Şimdiyse onu kaybetmişti. Babası bir daha bulunamazsa ne yapardı?

Salondan sesler geldiğini duyunca umutla başını kaldırdı. Kim bilir, belki de babası evin yolunu bulmuştu? Yerinden fırlayıp doğruca salona koştuğunda, annesinin şömine önündeki kırık koltukta oturduğunu ve kanepedeki biriyle konuştuğunu gördü. Babasını görme umuduyla o yöne doğru döndü; ama hayır, babaannesiydi bu.

"Alfie," dedi babaannesi. "Neyin var senin? Yüzünde yaramazlık yapmış gibi bir ifade var ve yaramaz çocuklara dayanamadığımı çok iyi biliyorsun."

Annesine bakan Alfie, onun da gözlerini kısarak, şüpheyle kendisini süzdüğünü gördü. "Gerçekten de betin benzin atmış," dedi Margie. "Gözlerin de kıpkırmızı. Ağladın mı sen?"

Alfie başını iki yana salladı. Gerçekten de ağlamamıştı; elleriyle yüzünü sıkıca kapadığı için kızarmış olmalıydı gözleri.

"Hayır anne," dedi.

"Nerelerdeydin sen?" diye soran babaannesi, gözlüklerini çıkarıp öne doğru eğildi. "Bir haltlar karıştırmış gibisin."

"Hiçbir şey yapmadım!" diye bağırdı Alfie. Daha önce babaannesinin karşısında sesini böylesine yükseltmemişti hiç.

"Alfie!" diye çıkıştı annesi.

"Ne var?" diyen Alfie, annesine bakarak kollarını iki yana açtı. Sonra da, "Ben odama gidiyorum," diyerek koridora doğru koştu ve hızla yukarıya çıkıp odasına girdi. Kapıyı çarparak kapadıktan sonra kendini yatağına attı ve son birkaç saatte olanları düşünmeye başladı.

Babası, Alfie tütün aldığı sırada kaybolmuştu ve oğlan onun çarpan tren kapılarından rahatsız olduğunu tahmin ediyordu. Öncesinde babasının bu gürültüye nasıl tepki verdiğini görmüştü zaten. Babasının konuşması da bir tuhaftı o sıralarda; birbiriyle uyumsuz cümleler sıralayıp duruyordu. Alfie, Doktor Ridgewell'in savaş nevrozu hakkında söylediklerini hatırladı: Cepheden gelen bazı askerler dışarıdan bakınca tamamen normal görünüyorlardı ama zihinleri çok hastaydı. Doğu Suffolk Hastanesinde yatanların çoğu böyle görünmüştü gözüne zaten. Uzuvları kesilmişler, yanık içinde olanlar, kolu bacağı alçılılar bile boş gözlerle uzaklara bakıyor ya da ileri geri sallanıp gözyaşı dökülyorlardı. Alfie bu kadar acı çeken insan görmemişti hayatında; sokaklarındaki yirmi bir numaradan Charlie Slipton sebepsiz yere başına taş attığında bile canı bu adamlarınki kadar yanmamıştı.

Tren kapıları çarparken koşarak istasyondan çıkmış olmalı, diye akıl yürüttü. Panikledi herhalde. İyi ama nereye gitmiş olabilirdi babası? Trenlerden birine binip herhangi bir yöne doğru uzaklaşmış olabilirdi; bu durumda bir ara kondüktör gelip babasına biletini sorar, biletsiz olduğunu görünce de onu sonraki durakta trenden indirirdi. Peki sonra? Üzerinde sadece pijama, eski bir pantolon ve ceket olan bir adamdı babası, dönüş yolunu nasıl bulacaktı?

Bu sırada birinin ön kapıyı ritmik bir şekilde tıklattığını duyunca yatağından fırladı. Annesinin salon kapısını açıp koridora çıktığını duydu; aşağıdan konuşmalar geliyor, merdivenleri tırmanıp oda kapısının altından içeri sızıyordu. Odasından çıkıp üst kat sahanlığından aşağıya kulak kabarttı.

"Bill," dedi Margie.

"Rahatsız ettiğim için özür dilerim kızım," dedi İhtiyar Bill. "Büyük ihtimalle boşuna endişeleniyorum, ama yine de gelip seninle konuşmamın iyi olacağını düşündüm."

"Tabii, salona gelsene," dedi Margie. "Babaanne Summerfield da burada."

Onlar birlikte salona girip kapıyı kapayınca, Alfie de konuşulanları duyamaz oldu. Orada öylece dikiliyor, dudaklarını ısırıyor, aşağıya inip inmeme konusunda bir karar vermeye çalışıyordu. İhtiyar Bill'in geliş sebebi çok açıktı; birkaç saat önce de aynı sebeple çalmıştı kapıyı.

Alfie bir an için, çantasına birkaç parça kıyafet koyup, boya sandığını ve çorap çekmecesinde duran parasını, bir de *Robinson Crusoe*'yu yanına alıp evden kaçmayı düşündü. King's Cross İstasyonuna geri dönüp herhangi bir trene binebilir, gittiği yerde yeni bir hayata başlayabilirdi. Boya sandığından başka neye

ihtiyacı vardı ki? Tıpkı Georgie'nin dediği gibi, *İnsanın onuruyla para kazanması için güzel bir yol* değil miydi bu?

"*Alfie!*"

Salonun kapısı açılmış, Margie merdivenlere doğru kükreyerek Alfie'ye seslenmişti. Oğlan çabucak odasına dönüp sessizce kapıyı kapadı.

"Alfie!" diye bağırdı Margie yeniden. "Hemen aşağıya in."

Alfie'nin bu durumda yapabileceği hiçbir şey kalmamıştı. Kapıyı açıp ağır adımlarla merdivenden indi ve endişeden solmuş bir yüzle salona girdi. İhtiyar Bill geldiğine bin pişman görünüyor, babaannesi gözyaşlarını mendiliyle silerek, "Daha neler göreceğiz? Bakalım daha neler göreceğiz?" deyip duruyordu.

"Üzgünüm evlat," dedi İhtiyar Bill, omuz silkerek. "Ama bunu yapmam gerekiyordu. Üzülmece darılmaca yok."

Alfie hiçbir şey söylemedi. Annesine bakıyor, onun konuşmasını bekliyordu.

"Bill'in yanıldığını söyle bana," dedi Margie nihayet. Sesi hafifçe titriyordu.

"Hangi konuda?"

"Alfie, sana bunu yalnızca bir kez soracağım. Bugün öğleden sonra eve kimi getirdin?"

Alfie bir süre tereddütte kalıp düşündükten sonra, "Bu öğleden sonra mı?" diye sordu; sanki eve sık sık birilerini getiriyordu ve o gün kimi getirdiğini tam olarak hatırlayamamıştı.

"Alfie!"

"Kimseyi getirmedim," dedi çabucak. "Öğleden sonra evde yalnızdım."

"Bill öyle demiyor."

"Bill yüz yaşında," dedi Alfie. "Ve çatlak sayılır."

"Bak şu canavara!" diyen İhtiyar Bill, başını iki yana sallayıp güldü.

"Alfie, baban burada mıydı? Bana doğruyu söyle."

Alfie yutkundu, ağlamak üzere olduğunu hissediyordu. Kendi kendine bir şeyler mırıldanınca, Margie yerinden öylesine hızlı fırladı ki, oğlan korkuyla geri adım attı.

"Ne dedin?" diye sordu Margie sesini yükselterek.

"Onun hükümet için gizli bir göreve gittiğini söylemiştin!" diye kükredi Alfie. "Aynen böyle demiştin. Ama bu doğru değil. Babam hastanedeydi ve sen gidip onu görmeme izin vermedin."

İnleyerek, "Ah, Alfie," diyen Margie, şöminenin önündeki kırık koltuğa yığıldı. "Ne yaptın sen?"

"Bir şey yapmadım," diye yanıt verdi Alfie.

"Demek gerçekten de oydu," dedi İhtiyar Bill. "Biliyordum. Yaşlı olabilirim, Alfie Summerfield, ama babanı küçüklüğünden beri tanırım... Penceremin önünden geçenin o olduğunu bilecek kadar."

"Nasıl görünüyordu?" diye sordu Margie.

"Şey, bilmem ki," diyerek omuz silkti Bill. "Onu tül perdenin ardından gördüm. Tam olarak bir şey söylemek güç."

"Baban nerde Alfie?" diye sordu Margie. "Yanıt ver! Dur bir dakika, yoksa yukarıda mı? Evet, yukarıda, değil mi? Onu odana sakladın! Georgie!" Koltuktan fırlayıp koridora koştu ve merdivenleri ikişer ikişer çıkmaya başladı; Alfie onun böyle bir şey yaptığına ilk defa tanık oluyordu. "Georgie! Orada mısın?"

Annesi Alfie'nin odasına daldıktan sonra dolabı açışı, sonra da yatağın altına bakmak için kendisini yere atışı duyuldu. Tam bu sırada evin kapısı çalındı. Alfie bir an için kapıya bakakaldıktan sonra rahat bir nefes aldı. Bu oydu; o olmalıydı.

Sapasağlam eve dönmüştü işte. Gidip çabucak kapıyı açtığında, bir an için gözlerine inanamadı.

Kapı önünde duran babası değildi.

Doktor Ridgewell gelmişti.

"Siz!" dedi Alfie, afallamış bir halde.

Doktor gözlerini kısıp kaşlarını çattı. Bu oğlanı daha önce de görmüş, ama nereden hatırladığını çıkaramamış gibi bakıyordu. "Burası on iki numara, değil mi?" diye sordu. "Summerfield ailesinin evi?"

"Evet," dedi Alfie güçlükle.

"Annen evde mi?"

"Alfie, kim geldi?"

Margie aşağıya inip kapıyı iyice açtı ve önünde duran kişiye gözlerine inanamayarak baktı.

"Bayan Summerfield?" dedi Doktor Ridgewell.

"Evet, benim."

"İçeri girebilir miyim? Ben Doktor Max Ridgewell. Doğu Suffolk Hastanesinde çalışıyorum."

"Daha önce karşılaşmıştık," dedi Margie. "Hem de defalarca."

"Gerçekten mi?"

"Evet."

Doktor Ridgewell başını iki yana salladı, gerçekten de utanmış gibi görünüyordu. "Çok özür dilerim Bayan Summerfield. Hastanemize gelip giden çok oluyor, biliyorsunuz. Eşler, anneler... Herkesi hatırlayamıyorum."

Kapıyı ardına dek açıp, "İçeri buyrun," diyen Margie, doktoru salona götürdü. "Bu benim kayınvalidem, bu da yan komşumuz Bay Hemperton."

"İyi günler," dedi Doktor Ridgewell. "Belki de sizinle özel konuşsak daha iyi olur Bayan Summerfield. Söyleyeceğim bazı şey–"

"Bana söyleyeceklerinizi bu insanların yanında da söyleyebilirsiniz," diyerek doktorun sözünü kesen Margie, bu ikiliyi hem önemsediğini hem de umursamadığını tek seferde belirten bir hareket yaptı eliyle. "Onu bulabildiniz mi?"

Doktor Ridgewell bir an durakladı. Şaşırmış görünüyordu. "Demek kaybolduğunu biliyorsunuz."

"Tahmin ettim. Bill onu bugün burada gördüğünü söyledi. Alfie'nin de (oğlunun bulunduğu yeri başıyla işaret etti) bu işte bir parmağı var. Ama henüz itiraf etmedi. Öyle değil mi Alfie?"

Doktor Ridgewell uzun ve ince işaretparmağını oğlana doğru uzatıp, "Seninle tanışmamış mıydık?" diye sordu.

"Hayır."

"Evet, hatırlıyorum. İyi ama nereden tanıyorum seni? Yüzün hiç yabancı değil." Başını yana eğip kısa bir süre düşündü. Sonra da, "Bir dakika," dedi. "Sen... Sen şu boyacı çocuksun."

"Neci?" diye sordu Margie şaşkınlıkla.

"King's Cross İstasyonunda. O sensin, değil mi?"

"Hayır," dedi Alfie, başını diğer yöne çevirerek.

"Evet, o sensin!"

"Alfie, bu bey neden bahsediyor?" diye sordu Margie. "Ayakkabı boyacısı mı? İyi ama senin boya sandığın yok ki... Bir dakika, şu boya kokusu..." Durumu kavrayıp başını iki yana salladı. "Odan boya kokuyor, hep söyler dururum."

"Evet, istasyonda ayakkabı boyuyorum," diye itiraf etti Alfie. "Ama tek amacım bize yardım etmekti. Sana yardım etmekti. Kazandığım parayı cüzdanına koyuyordum. Sen çamaşır

yıkıyorsun! Terzilik yapıyorsun! Ben de herkes gibi üzerime düşeni yapıyorum."

"Ayakkabı boyacısı," dedi babaannesi. Ellerini yüzüne götürmüştü ve gerçekten de dehşete kapılmış gibiydi. "Bu kadar alçaldık mı biz? Ne oldu bize böyle?"

"Rica etsem bu konuyu bir kenara bırakabilir miyiz?" dedi Doktor Ridgewell. "Buraya eşiniz hakkında konuşmaya geldim Bayan Summerfield. Onun ortadan kaybolduğunun farkındasınız, değil mi? Kendisi artık hastanede değil. Ve hastane civarında ufak bir oğlanın görüldüğüne dair raporlar var."

Oğlunu omuzlarından tutan Margie, "Alfie, baban nerede?" diye haykırdı. "Hemen söyle! Baban iyi durumda değil, bunun farkında değil misin? Baban iyi değil! Onu nereye götür–"

"Bilmiyorum!" diye bağırıp ağlamaya başladı Alfie. "Onu kaybettim."

"Ne yaptın ne yaptın?"

"Benimle birlikte istasyondaydı. Ona sigara almaya gittiğim sırada ortadan kayboldu. O sırada istasyon çok gürültülüydü. Tren vagonlarının kapıları çarpıyordu. Sanırım korktu ve–"

"Yüksek seslere dayanamaz," dedi Doktor Ridgewell. "Çoğu böyledir. Cephede maruz kaldıkları bombardımanlar sinir sistemlerini altüst etmiş durumda. İşte bu yüzden, hastaneyi sessiz ve sakin bir yer olarak tutmaya çalışıyoruz. Çocukların hastaları ziyaret etmelerine izin vermememizin sebebi de bu."

"Onun hastaneye gittiğini bilmiyordum ben," dedi Margie sinirli bir tavırla. "Bilseydim buna katiyen izin vermezdim. Bir an önce Georgie'yi bulmamız gerek. Sokakta ve yapayalnız, her an başına bir şey gelebilir. Bill, ne dersin, seninle birlikte–"

Tam bu sırada kapı bir kez daha çalındı ve herkes aynı anda dönüp o yöne baktı.

"Ben bakarım," diyen Babaanne Summerfield, ayağa kalkıp koridora gitti. Kapıyı açar açmaz çarparak kapadı ve gerisingeri salona döndü.

"Kimmiş?" diye sordu Margie.

"Hiç kimse," dedi Babaanne Summerfield. "Evet doktor, ne diyordunuz?"

"Hiç kimse de ne demek!" diye bağırdı Margie. Bu sırada, tam Doktor Ridgewell bir şey söylemeye hazırlanırken, kapı yeniden çaldı.

"Boş verin!" diye bağırdı Babaanne Summerfield kızgınlıkla.

"Hayır, boş vermeyeceğim!" diyen Margie, yüzü öfkeden kızarmış halde salondan çıktı. Kapıyı açtığında, karşısında on altı numarada oturan vicdani retçi Joe Patience duruyordu.

"Joe," dedi Margie iç geçirerek. "Şu an pek de uygun bir zaman değil."

"Salonumda oturuyor," dedi Joe.

"O adamı bu eve sokmayın!" diye bağıran Babaanne Summerfield, hışımla koridora çıktı ve kapıda bir şeytan duruyormuş gibi Joe Patience'a baktı. "Kapıyı yüzüne kapa Margie!"

"Bayan Summerfield," diyecek oldu Joe.

"Benim ismimi ağzına alma!" diye kükreyerek öne doğru atıldı Babaanne Summerfield. "Yazıklar olsun sana Joe Patience! Senin için yaptığım onca şeyden sonra... Peki sen ne yaptın? Benim oğlum savaşa gitti ama sen–"

"Gidemedim!"

"Çünkü korkağın tekisin!"

"Çünkü kimseye zarar vermek istemiyorum! Ve bu yüzden yeterince zarar gördüm!"

"Korkak!"

"Sus artık!" diye kükredi Margie, kayınvalidesine onu parça parça edecekmiş gibi bakarak. "Joe, az önce ne dedin sen?"

"Salonumda oturuyor," diye tekrar etti Joe.

"Kim?" diye sordu Babaanne Summerfield.

"Oğlunuz," dedi Joe. Margie'ye bakıp, "Eşin," diye ekledi. Sonra da annesi ve babaannesinin ardında duran Alfie'ye baktı ve, "Baban," dedi. "Benim evde, salonda oturuyor."

İlk başta kimse yerinden kımıldamadı. Sonra şaşkınlığını üzerinden ilk atan Margie oldu ve hızla Joe'nun yanından geçip on altı numaraya doğru koşarak, açık duran kapıdan içeri girip gözden kayboldu.

"Ne yaptın sen?" diye sordu Babaanne Summerfield. Kafası karışmıştı ve iyiden iyiye afallamış olduğu her halinden belliydi.

"Ben bir şey yapmadım," dedi Joe. "Onu eve Alfie getirdi, öyle değil mi Alfie?"

Babaanne Summerfield torununa doğru döndüğü sırada, İhtiyar Bill ve doktor da koridora çıktı.

"Ben sadece onu kurtarmak istemiştim," dedi Alfie. "O hastanenin nasıl bir yer olduğunu bilmiyorsunuz."

"Alfie bana geldi," dedi Joe, Babaanne Summerfield'a bakarak. "Bana babasıyla ilgili planından bahsetti. Sanırım gelip bunu size anlatmalıydım. Ya da Margie'ye. Ama Alfie'nin bu planı gerçekleştirebileceğini sanmıyordum. Sonra ufaklığı ve babasını bu sokakta gördüm. Ne yapmam gerektiğini bilemedim. Yanlarına gitmem doğru olmazdı. Georgie pek iyi görünmüyordu, bilmem

anlatabiliyor muyum? Yanına gittiğim takdirde ona faydamdan çok zararımın dokunabileceğini düşündüm ve beklemeye karar verdim. Peşlerinden gittim. Alfie onu King's Cross'a götürdü. İstasyonda onları gizlice izledim. Kaçmaya kalkıştığında da peşinden koştum. Onu yakaladıktan sonra götürüp bir içki ısmarladım. Ve sohbet ettik. Tıpkı eski günlerdeki gibi. Sonra da onu eve getirdim." İç çekti. "Biliyor musunuz, sanırım iyileşecek. Eğer hepimiz ona yardımcı olursak."

Uzun bir sessizlikten sonra Babaanne Summerfield'ın yüz hatları yumuşamaya başladı. "Onun peşinden koştun ha," dedi usulca.

"Tabii ki koştum," diye karşılık verdi Joe. "Benim için yaptığınız onca şeyden sonra, onu orada bırakıp gitse miydim? O benim en eski dostum. Tabii ki peşinden koştum."

Babaanne Summerfield gözlerini kaçırdı. Bir an için tereddütte kaldıktan sonra, sol elini uzatıp Joe'nun yüzüne, saçlarını alnından ayrıldığı noktadaki yanık izlerine dokundu. "Joe," diyebildi sadece.

"Affedersiniz," diyerek bir adım öne çıktı Doktor Ridgewell. "Ama oğlunuz... Onu görmem gerek."

"Ah, tabii," diyerek çekilip yolu açtı Joe. Bunun üzerine Babaanne Summerfield de onun yanına gidip koluna girdi ve, "Bu taraftan," dedi. "Haydi gelin."

Joe, Doktor Ridgewell, Babaanne Summerfield, Alfie ve İhtiyar Bill Hemperton hep birlikte hızlıca yürüyerek on altı numaraya girdiler ve Margie ile Georgie'yi salondaki kanepede sarmaş dolaş otururken buldular. Başlarını birbirlerinin omzuna koymuşlardı.

"Georgie!" diye haykıran Babaanne Summerfield, koşup kollarını ikisinin boynuna doladı.

Başını kaldırıp annesine ve eşine bakan Georgie, "Yardım edin," diye fısıldadı. "Lütfen. Yardım edin bana. Başım..."

"Georgie, iyi misin evlat?" diye sordu İhtiyar Bill Hemperton.

"Bay Summerfield, benim, Doktor Ridgewell."

"Baba!"

Alfie büyüklerin arasında kendine yol açıp babasının kucağına atladı ve herkesi bir kenara itip kollarını beline doladı. Tam bu sırada bir gürültü koptu; dışarıdan gelen bu ses giderek yükseliyordu. Alfie ve babası dışında herkes dönüp pencereye doğru baktı.

Sokakta evlerin kapılarının birbiri ardına açılmaya başladığını ve insanların dışarı koşarak gözyaşları içinde birbirlerine sarıldığını gören İhtiyar Bill, "Neler oluyor?" diye sordu şaşkınlıkla.

"Siz burada kalın," diyen Margie, kapıyı açıp dışarı çıktı; tam bu sırada on sekiz numaradan Helena Morris ve yirmi numaradan Bayan Tamorin koşarak onun önünden geçti.

"Ne oluyor?" diye seslendi Margie. "Tüm bu kargaşanın sebebi nedir?"

"Duymadın mı?" dedi Bayan Tamorin. "Bitti. Savaş sona erdi. Kazandık."

Bu sırada kanepede, Alfie'nin babası gözlerini sımsıkı yummuştu. Yanaklarından yaşlar süzülmeye başlarken oğluna sıkı sıkı sarıldı.

Nihayet bitmişti savaş.

Üstelik Noel'e daha altı hafta vardı.

14

BENİ SEVGİLİ VATANIMA GERİ GÖTÜR

Damley Sokağı'ndaki altı numaralı evlerinin salonuna göz atan Kalena Janáček, babasını bir koltuğa oturmuş ve yere gazete kâğıdı sermiş halde buldu. Bay Janáček'in hemen solunda açık bir ayakkabı boyası sandığı duruyordu. Sandık koyu kahverengiydi ve maun ağacından yapılmıştı. Boyu eninin iki katıydı; kapağının altın renkli sürgüsü açıldığında, sandığın iç kısmında üç ayrı bölme çıkıyordu ortaya. Kenarında *Holzknecht* yazıyor, yazının üzerindeki amblemde ise, delice bakışlarıyla epey tehlikeli görünen bir kartal, bir dağın zirvesinde uçuyordu.

Bay Janáček ayakkabılarını boyuyordu.

Kalena, "Hediye sende mi baba?" diye sorunca, Bay Janáček başını salladı ve masayı işaret etti: Charles Dickens'ın *Büyük Umutlar* adlı kitabı duruyordu masada. 1922 yılının temmuz ayıydı; savaş biteli neredeyse dört yıl olmuştu ve Alfie Summerfield'ın on üçüncü doğum günü gelip çatmıştı.

"Gitsek iyi olur," diyen Bay Janáček, ayakkabılarını giyip ayağa kalktı ve bastonuna uzandı. Bastonu Man Adası'ndan döndüğünde almıştı; altı numaradan şekerci dükkânına gidip gelirken kullandığı bastondu bu. Mahalleden ayrılmadan önce

bacağı sağlamdı tabii, ne olduysa adadaki kampta olmuştu. "Onlara söylesek mi?" diye sordu. *Onlağa zöylezek mi?*

"Bugün olmaz," dedi Kalena, başını iki yana sallayarak. "Alfie'nin doğum günü geçene kadar bekleyelim. Yarın söyleriz."

"Pekâlâ. Ama sanırım tabelayı kaldırsam iyi olur," dedi babası, birlikte evden çıkarlarken. Başını kaldırıp sokağın sonuna, şekerci dükkânına baktı. 1919 yılında kızı ile birlikte, tıpkı gönderildiği adresten dönen bir mektup gibi Londra'ya geri yollandıklarında asmıştı SATILIK tabelasını. Komşular bunun göstermelik bir hareket olduğunu, Janáčeklerin mahalleden hiçbir zaman ayrılmayacağını düşünüyordu; ama onlar yabancılara İngiltere'den çıkma yasağı kalkar kalkmaz bir daha hiç dönmemecesine ülkeyi terk etmeye karar vermişlerdi. Bu zamana kadar gitmemelerinin sebebi, dükkânı satamamalarıydı.

"Peki ne zaman gidiyoruz?" diye sordu Kalena.

"Satış işlemleri birkaç hafta alır. Her şey yolunda giderse, ay sonunda Prag'da oluruz. O günü iple çekiyorum doğrusu."

"Peki Londra'yı hiç özlemeyecek misin?" diye sordu Kalena, babasının koluna girerek. Bay Janáček başını iki yana salladı. "Neden özleyeyim ki?" dedi. "Burası vatanımız değil. Hiçbir zaman da olmadı. Ben olduğunu düşünmüştüm ama yanılmışım. İngiltere'yi bir daha hiç görmeyecek olsam bile özleyeceğimi sanmıyorum. Sen de benim gibi düşünmüyor musun?"

Kalena tereddüt etti. O da ayrılmak istiyordu tabii ki. Bu ülkede doğmuş olmasına rağmen yabancı muamelesi görmüştü ve bunu hiç unutmayacaktı. Ancak bir yandan da savaş öncesindeki güzel zamanları; arkadaşlarıyla, özellikle de en iyi arkadaşı Alfie ile geçirdiği güzel günleri hatırlamadan edemiyordu.

Summerfield ailesinin kapısını çalan Bay Janáček, "Sekiz yıl önce bu gün bu evin salonunda durup, savaşın patlak vermesine üzülüşümüzü hatırlıyor musun?" diye sordu. "Sana da sanki sekiz değil de yüz yıl geçmiş gibi gelmiyor mu? Artık hiçbir şey eskisi gibi değil." *Ağtık hiçbiğ jey ezkizi gibi değil.*

"Her şey bir yanılsamaymış gibi geliyor bana. Oysa ben yanlış bir şey yapmamıştım. Ama bu insanlar beni mahvetti. Hayır Kalena, sen ve ben Prag'a gideceğiz. Orada güvende oluruz."

Babaanne Summerfield on bir numaranın mutfağında, o sabah fırına verdiği pandispanyayı parmağıyla yokluyordu. Nihayet soğumuştu kek. Dolabı açıp, önceden hazırladığı kremayı çıkardı. Un, şeker, süt, yağ... Bu malzemeleri yıllar boyu bulamadıktan sonra şimdi yeniden kullanıyor olmak hâlâ tuhaf geliyordu. Henüz her yerde bulunmuyorlardı tabii, gitmeniz gereken yeri bilmek ve dükkân sahipleriyle iyi geçinmek zorundaydınız. Ama yine de, savaş günlerine oranla çok daha iyiydi her şey. Durum normale dönüyor gibiydi ve herkes bu savaşın tüm savaşları bitirecek savaş olduğunu söylüyordu. Bundan sonra böyle korkunç bir tecrübe yaşamayacaklardı.

Yemek yapmayı eskiden beri pek severdi Babaanne Summerfield. Savaş yılları boyunca yaşadığı en büyük zorluklardan biri de, en sevdiği yemekleri yapamayıp onları yakınlarıyla paylaşamamış olmasıydı. Bir genç kızken yemek pişirmeyi öğrendiği günleri hatırladı; ne büyük bir macera gibi gelmişti! Şimdiyse, kilo almaya başlamış olmasına rağmen, hiç yapmadığı kadar sık yemek pişiriyordu. On iki numarada meydana gelen değişiklikler

Alfie'nin annesine fazla zaman bırakmamıştı çünkü. Ama babaannesi bunu sorun etmiyordu; o da elinden geldiğince yardım ediyordu işte.

Öğleden sonraki parti için her şeyin hazır olduğundan emin olup, biraz kestirmek için koltuğuna yerleşmişti ki, karşı evde İhtiyar Bill'in gramofonundan, yeni aldığı plağın ilk melankolik notaları duyulmaya başladı. Eskiden olsa Alfie'nin babaannesi soluğu karşıda alır ve kapıyı hışımla çalıp İhtiyar Bill'e sesi kısmasını söylerdi; ama artık böyle yapmıyordu. Hayat çok kısaydı çünkü.

Ayrıca, bu şarkıyı çok seviyordu.

Margie saatine bakıp yutkundu. Hastanedeki işlerini öğlene doğru bitirip Alfie'nin partisi için hazırlık yapmayı planlamıştı, ama saat neredeyse bire gelmişti ve işler hâlâ bitecek gibi görünmüyordu.

"Hemşire Summerfield!"

Arkasına döndüğünde, başhemşirenin kollarını sallaya sallaya yürüyerek kendisine doğru geldiğini gördü.

"Evet başhemşire?"

"Bugün eve erken gitmek istediğini biliyorum, ama biraz daha kalman mümkün mü diye soracaktım."

Margie başını iki yana salladı. "Yapamam. Elimde olsa kalırdım tabii, ama bugün oğlumun doğum günü. Evde olacağıma söz verdim."

"Tabii, tabii, anlıyorum," dedi başhemşire, hafifçe kaşlarını çatarak. "Zaten normalde böyle bir şey istemezdim, ama..."

Margie iç geçirdi. Hastanede çalışmaya başlayalı tam beş yıl olmuştu ve savaştan sonra işten ayrılmadığına hayret ediyordu bazen. Ama işin aslı, ayrılmayı aklından hiç geçirmemişti. İşini ilginç buluyor, insanlara yardım etmek hoşuna gidiyordu. Zaten bazı şeyler de eskisinden farklıydı artık. Evli bir kadının işe gitmesine kötü gözle bakılmıyordu. İyiye doğru bir değişim başlamıştı.

"Ne oldu?" diye sordu.

"Genç bir adam getirdiler," diye açıkladı başhemşire. "Zavallının durumu pek iyi değil. Dün gece aklına tuhaf fikirler gelince delice bir şey yapmış. Kurtulacağına şüphe yok, sadece anne babasının buraya gelmesini bekliyoruz. Bir süre onunla oturabilirsen iyi olur diye düşünmüştüm."

"Kaç yaşında?" diye sordu Margie. Başhemşirenin ne demek istediğini anlamıştı.

"Yirmi yedi civarında olmalı."

Margie başını salladı. "Nerede şu anda?"

"Azize Agatha koğuşunda. Üç numaralı yatak. Babasıyla konuştum, yarım saate burada olacaklar. Onlar geldiğinde gidebilirsin. Sana zahmet olmayacaksa tabii."

Margie gülümseyip başını iki yana salladı. "Hayır," dedi. "Olmaz."

Azize Agatha Koğuşu'na doğru yürüyüp içeri girdi. Başhemşirenin hangi hastadan bahsettiğini bulması hiç de zor olmadı. Adam yan yatmıştı ve gözlerinden yaşlar süzülüyordu. Margie'nin o yöne doğru geldiğini görünce, kollarını çabucak pikesinin altına soktu; ancak Margie'nin onun bileklerine sıkıca sarılmış bandajları fark etmesini engelleyememişti. Margie yatağın yanına bir sandalye çekip, kenarda yazan isme (Cecil

Cratchley) baktıktan sonra genç adama gülümseyip elini onun omzuna koydu.

"Merhaba Cecil," dedi.

Genç adam birkaç defa gözlerini kırpıştırdı ama herhangi bir şey söylemedi.

"Ben Hemşire Summerfield'ım," diye devam etti Margie. "Eğer sakıncası yoksa bir süre yanında oturmak istiyorum. Zaten birazdan ailen seni görmeye gelecek. Sonra da burada sana çok iyi bakacağız, tüm hastane çalışanları ve anne baban... Ve her şey yoluna girecek. Göz açıp kapayıncaya dek eskisinden daha iyi olduğunu göreceksin. Tamam mı Cecil? Eskisinden daha iyi olacaksın ve ileride dönüp bu günlere baktığında, bu kadar üzülecek ne varmış deyip şaşıracaksın. Sakın endişelenme Cecil, her şey yoluna girecek."

Her nasılsa genç adam Margie'ye inanmış gibiydi, çünkü başını kaldırıp onunla göz göze geldikten sonra hafifçe gülümsedi. Margie de sıcacık bir gülümsemeyle karşılık verdi. Hastalarla arası çok iyiydi zaten. Galiba en sonunda, başarılı olduğu bir şey bulmuştu.

Bay Asquith, Damley Bulvarı'nda keyifle ilerliyor, arada bir sinekleri uzaklaştırmak için kuyruk sallıyordu. Süt arabasına koşulmaktan pek memnun olduğu söylenemezdi, ama sonuçta iş işti ve herkes üzerine düşeni yapıyordu. En azından, o Henry Lyons denen palyaço gitmiş, eski dostu (bunca zamandır neredeydi acaba?) yeniden dizginlerin başına geçmişti. Haline şükretmesi gerektiğini, çok daha kötü durumda olabileceğini düşündü.

Damley Bulvarı'na son süt servisi öğleden sonra saat bir civarında yapılmıştı ve Georgie Summerfield boş arabayı mandıraya geri götürüyordu. Kaşlarını hafifçe çatıp bir sigara yaktı ve, "Biliyor musun," dedi, "bunları içmekten vazgeçmeyi düşünüyorum. Pek sağlıklı şeyler değiller sanırım."

Alfie omuz silkti. Bu günlerde sık sık yapıyordu bu hareketi. Annesi bunu onun yaşına veriyor, babası umursamıyordu. Oğlunun büyüdüğünün farkındaydı ve katlanmaları gereken en kötü şey bu olacaksa, kendisini şanslı saymaya hazırdı.

"Benimle birlikte arabaya binmek için yalvardığın günleri hatırlıyor musun evlat," diye sorunca, Alfie gülümsedi. Güzel anılardan biriydi bu çünkü.

"Evet, sen de hiç izin vermiyordun," dedi.

"Evet, çünkü çok küçüktün," diyerek kendini savundu Georgie. "Başım öyle büyük bir belaya girerdi ki! Mandıradakiler duysaydı çılgına dönerdi, hele annenin bana yapacaklarını düşünemiyorum bile. Bu riski alamazdım Alfie. Cesaretim yoktu buna!"

Alfie başını iki yana sallayıp babasına baktı. "Cesaretin vardı," dedi gururla. "En azından bu kadarından eminim."

Başını sallayan Georgie, bu sırada Joe Patience'ın bulvarın sağ tarafındaki kütüphaneden çıktığını görünce yavaşladı. Arabanın kornasını duyan Joe şaşkınlıkla başını kaldırdı ve Alfie'yle babasını yan yana görünce el salladı.

"Bu aralar Joe'nun durumu epey iyi," dedi Georgie, arkadaşına el sallayarak. "Hangi kitapçının önünden geçsem vitrinde onun kitabını görüyorum. Aslında ben de alıp okumak istiyorum ama dikkatimi o kadar uzun süre koruyabileceğimi sanmıyorum."

"Bendekini ödünç alabilirsin istersen," dedi Alfie.

"Sen okudun yani, öyle mi?"

"Evet."

"Nasıl peki?"

Alfie sırıtarak, "Biraz edepsizce," diye yanıt verince, babası bir kahkaha attı. "Belki de okurum, belli mi olur? Ama annene bu konuda tek kelime etmek yok, anladın mı? Bu arada, saat kaç oldu?"

Alfie kolundaki saate baktı. "Bir buçuk olmak üzere."

"Mükemmel," dedi Georgie. "Arabayı geri götürüp, Bay Asquith'i yıkadıktan sonra, misafirler gelmeden önce eve gidip üstümüzü değiştirecek vaktimiz kalıyor." Bir hayret ıslığı çalıp, "On üç ha," dedi. "Bunu düşününce kendimi epey yaşlı hissediyorum. Ne kadar büyüdüğüne inanamıyorum Alfie. Doğum günü partini iple çekiyor musun?"

Alfie sessiz kalınca, Georgie dönüp şaşkınlıkla oğluna baktı.

"Sanırım bu konuda pek heyecanlı değilsin," dedi. "Yüzünden anlaşılıyor."

"Ondan değil," dedi Alfie. "Dürüst olmak gerekirse, doğum günlerini pek sevmiyorum galiba."

"Ne? Ama doğum günlerini herkes sever!"

"Ben sevmiyorum," dedi Alfie. "Beş yaşındaki halimi hatırlatıyor bana. Tabii sonra da altı, yedi, sekiz ve dokuz yaşındaki halimi."

Georgie başını sallayıp Bay Asquith'i sola doğru yönlendirdi. "O günler geride kaldı evlat," dedi. "Önümüzde mutlu zamanlar var artık. Son birkaç yıl da hiç fena değildi ha, ne dersin? İyileşmem biraz uzun sürdü, biliyorum. Ama artık çok daha iyiyim, değil mi? Uyuyabiliyor, yemek yiyor, çalışıyorum."

"Hâlâ kâbuslar görüyorsun," dedi Alfie usulca.

"Evet ama eskisi kadar değil. Gerçekten Alfie, iyiyim ben. Endişelenmeni gerektirecek bir şey yok. Baksana, bu güzel yaz gününde, hep istediğin şeyi yapıyor, baba oğul süt arabasını sürüyoruz. Bu pek de kötü bir hayat sayılmaz, haksız mıyım?"

Alfie gülümseyip başını iki yana salladı. "Hayır," dedi. "Gerçekten de oldukça güzel bir hayatımız var aslında."

Birkaç dakika boyunca sessizce ilerlediler. Nihayet mandıra göründüğünde babası yeniden konuştu.

"Galiba... Galiba şu âna dek sana doğru dürüst teşekkür etme fırsatı bulamadım, değil mi Alfie?"

"Ne için?"

"Gizli görevinde başarılı olduğun için," dedi Georgie. "Gelip beni hastanede bulduğun için. Beni oradan kaçırdığın için."

"Şimdi geçmişi düşününce, bu yaptığım pek mantıklı gelmiyor," dedi Alfie.

"Haklısın, ama sonunda her şey yoluna girdi işte. Ayrıca seni görmek benim için öyle önemliydi ki! Beni yeniden eve getirmek için elinden gelen her şeyi yapman... Bizi o siperlerde hayatta tutan şey buydu Alfie. Bir gün evlerimize dönme fikri. Eşlerimize ve çocuklarımıza kavuşma hayali. Benim en kötü zamanlarda bile ayakta kalmamı sağlayan sendin oğlum."

Alfie dönüp, sol taraftan geçen evleri izlemeye koyuldu. Eski günlerden bahsetmeyi pek sevmiyordu; onlar geride kaldığı ve hayat normale (ya da en azından yeni bir tür normale) döndüğü için mutluydu, o kadar.

"Aklından neler geçiyordu hâlâ bilmiyorum," dedi Georgie. "Katlandığın onca sıkıntı, aldığın onca risk, Bay Janáček'in

boya sandığını alıp canla başla çalışman... Yaptığın fedakârlıklar. Hayatında hiç trene binmemiş olduğun halde yaptığın tren yolculukları. Gelip beni bulman, oradan kurtarıp eve getirmen. Tüm bunları neden yaptığını hâlâ bilmiyorum."

Arabayı mandıraya sokup Bay Asquith'i durdurdu. İçerisi karanlıktı. Dönüp oğluna, yarın tekrar süt arabasına binip binemeyeceğini düşünen Alfie'ye baktı.

"Söylesene evlat," dedi, "onca zahmete neden girdin?"

Alfie dönüp babasına baktı. Bir şey söylemek için ağzını açtı, ama kelimeler bir türlü çıkmıyordu ağzından. Zihni anılarla doluydu; bunlardan bazıları onu gece uyutmuyor, tıpkı Georgie gibi, kâbuslar görmesine yol açıyordu. Babasından haber alamadıklarında duyduğu endişe. Hastanenin o berbat kokusu. Hastaların titremeleri ve öne arkaya sallanmaları. Konuşmalarının anlamsızlığı. Hiçbir zaman unutmayacağı şeylerdi bunlar; ileride bir yetişkin olduğunda da karakterinin şekillenmesinde pay sahibi olacaklardı.

"Neden oğlum?" diye sordu babası yeniden.

Alfie başını iki yana sallayıp bakışlarını kaçırdı ve belki de o gün yüzüncü defa omuzlarını silkti. Babasının bu sorusuna yanıt veremezdi. Henüz değil. Belki bir gün, biraz daha büyüdüğünde bu kelimeler dökülürdü ağzından. Ne de olsa yanıtı biliyordu. Uzun zaman önce Bay Janáček söylemişti bunu ona.

Dünyanın en iyi nedeni uğruna yapmıştı bunları Alfie.

Sevgi uğruna.

Bu hikâye, bir çocuk...
bir de babası hakkında.

İçinde bir ayakkabı boyası,
bir tren sefası,
beyaz bir tüy...

ve bir sır perdesi saklı.

Yazarın di

ISBN: 978-605-285-204-

THG 0156333 TSI
0156333 TSI

tudem.com
tudemyayingrubu